

Hollandsche IJssel in zicht

Gebiedsvisie Hollandsche IJssel 2020 Gouda

april 2008

Colofon

Opdrachtgever: **Gemeente Gouda**

Afdeling Gebiedsontwikkeling
Postbus 1086
2800 BB Gouda

T 0182 588 222

E gemeente@gouda.nl

Opdrachtnemer: **Brons + partners landschapsarchitecten bv**

Everwijnstraat 9
4101 CE Culemborg

T 0345 534 765

F 0345 534 736

E info@bronsenpartners.nl

W www.bronsenpartners.nl

Copyright: *Het auteursrecht van deze rapportage is in handen van Brons en partners landschapsarchitecten bv.
Verspreiding of vermenigvuldiging van (delen van) deze rapportage mag alleen ongewijzigd,
na goedkeuring door en met bronvermelding van Brons en partners landschapsarchitecten bv.*

project 729 Gebiedsvisie Hollandsche IJssel

april 2008

Hollandsche IJssel in zicht

Gebiedsvisie Hollandsche IJssel 2020 Gouda

april 2008

Inhoud

<i>Samenvatting visie</i>	7		
1. Inleiding	11		
2. Conclusies uit de analyse	15		
2.1 Ruimtelijk beleid	16		
2.2 Voornemens, wensen en ideeën	20		
2.3 Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten	25		
2.4 Kansen en bedreigingen	31		
2.5 Problematiek en confronterende ontwikkelingen	34		
2.6 Eenheid, verscheidenheid en relaties	38		
		3. Visie op hoofdlijnen	45
		4. Visie uiteengelegd	51
		4.1 Ontwikkelingen per deelgebied	53
		4.2 Toegankelijkheid	63
		4.3 Beeldkwaliteit	67
		5. Ontwikkelingsstrategie	71
		5.1 De gemeente en de Gebiedsvisie	73
		<i>Bijlage</i>	75
		- Overzicht projectteam- en klankbordgroepleden	76
		- Overzicht geraadpleegde bronnen	77

Samenvatting visie

De Hollandsche IJssel wordt gezien als specifiek Gouds landschapstype aan de zuidzijde van de stad, dat het waard is om verbeterd te worden. Vanuit de historie hebben bedrijven zich langs deze rivier gevestigd vanwege de gunstige ligging voor de aan- en afvoer van producten en grondstoffen. Ook nu zijn een deel van de bedrijven nog steeds afhankelijk van de rivier voor hun aan- en afvoer van hun producten en grondstoffen. Veel Goudse burgers verdienen hun boterham bij één van deze bedrijven. De Hollandsche IJssel heeft dan ook nog steeds een belangrijke functie als werkrivier. Naast deze functie komen er echter ook steeds meer andere belangen, zoals recreatie en wonen. In deze gebiedsvisie is er niet voor gekozen één functie leidend te maken. De uitdaging ligt er juist in om de verschillende functies met elkaar op een evenwichtige manier te verweven. Dit biedt niet alleen kansen voor de Hollandsche IJssel, maar ook voor Gouda als geheel.

De visie op hoofdlijnen

Wat er moet gebeuren om de Hollandsche IJssel weer als een visitekaartje van Gouda op de kaart te zetten, laat zich vatten in enkele overkoepelende principes, die samen de visie op hoofdlijnen vormen:

1. Benutten van de barrièrewerking die uitgaat van de rivier, ofwel respecteren van de Krimpenerwaard;
2. Erkennen van het stroombed van de Hollandsche IJssel als karakteristiek Gouds landschapstype;
3. Vergroten van de samenhang in het stroombed door aandacht voor de continuïteit van het water, de oevers en de dijken;
4. Bewerkstelligen van een duidelijke identiteit van de verschillende delen van het stroombed;
5. Verbeteren van de toegankelijkheid van het stroombed zelf (vanuit Gouda, vanuit de Krimpenerwaard en vanaf het water);
6. Verbeteren van de beeldkwaliteit van de functies in het stroombed.

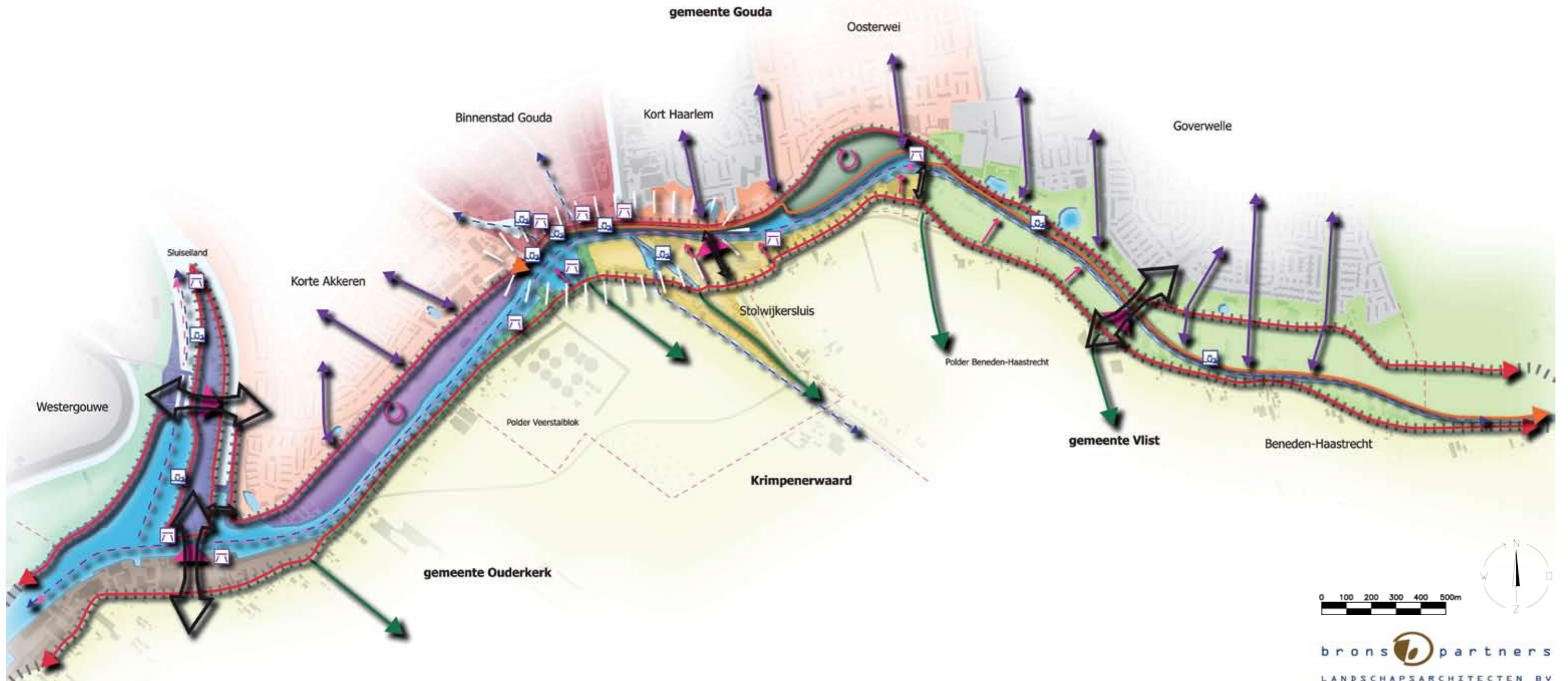
Vergroten samenhang

Er is in het bijzonder aandacht voor de structuurdragers van het gebied, die kunnen bijdragen aan de samenhang binnen het stroombed.

- Zichtbaar maken van de dijken als continue structuurdragers;
- Versterken van de beleefbare dynamiek van de getijderivier;
- Behouden van idyllische IJssel;
- Ontwikkelen zichtbare historische relatie wielen met rivier.

De visie op hoofdlijnen is voor verschillende deelgebieden nader uitgewerkt. Naast het ontwikkelen van samenhang in het stroombed van de Hollandsche IJssel, wordt de identiteit van de verschillende deelgebieden in de wenselijke richting ontwikkeld. Op de kaart en in de legenda op de volgende bladzijde is de visie per deelgebied afleesbaar. Enkele hoofdpunten worden hierna benoemd.

Gebiedsvisiekaart Hollandsche IJssel 2020

0 100 200 300 400 500m

Legenda

WENSELIJKE IDENTITEITEN IN 2020

- Versterken beleefbaarheid historisch stadsfront aan de IJssel
- Ontwikkelen centrale entree Gouda
- Behouden en ontwikkelen Stolwijkersluis, Krimpenerwaard-dorp aan de IJssel
- Ontwikkelen werken en wandelen aan de rivier
- Behouden en versterken recreatief waterfront Sluiseiland
- Behouden en versterken "Groene Parel"
- Versterken rivierenland
- Behouden en ontwikkelen grote open Krimpenerwaard
- Behouden raaklijn tussen Krimpenerwaard en de rivier
- Ontwikkelen bedrijvigheid Gouderakse zelling met Krimpenerwaardse maat
- Versterken relatie Goudse woonwijken direct achter de dijk met Hollandsche IJssel
- Behouden groene recreatieve buffer
- Versterken functionele en visuele relatie met Hollandsche IJssel vanuit de overige wijken

STRUCTUURDRAGERS STROOMBED HOLLANDSCHE IJSSEL

- Zichtbaar maken dijken als continue structuurdragers
- Versterken beleefbare dynamiek getijderivier
- Behouden idyllische IJssel
- Ontwikkelen zichtbare historische relatie wielen met rivier

RECREATIEVE TOEGANKELIJKHEID

- Behouden en ontwikkelen hoge route - lijn van beleving
- Ontwikkelen lage route - doorgaand oeverpad
- Ontwikkelen verbinding de Krimpenerwaard in - stroombed verbinden met recreatief netwerk Krimpenerwaard
- Ontwikkelen comfortabele wijk-dijk (-Hollandsche IJssel) verbinding
- Behouden en ontwikkelen recreatief ommetje op de zelling vanuit de wijk (indicatief)
- Ontwikkelen contact met de rivier vanaf de zuidelijke IJsseldijk (indicatief)
- Behouden en ontwikkelen oversteek Hollandsche IJssel over gehele stroombed
- Behouden en ontwikkelen oversteek Hollandsche IJssel binnen stroombed
- Ontwikkelen recreatieve oeververbinding (zoekgebied)
- Ontwikkelen entree stad Gouda
- Ontwikkelen recreatieve verblijfsplek
- Behouden en ontwikkelen recreatieve vaarroutes
- Behouden en ontwikkelen aanlegplaatsen

FUNCTIONELE TOEGANKELIJKHEID

- Behouden toegankelijkheid beroepsvaart

Contrasten versterken

Het is belangrijk om het contrast tussen de stedelijke noordkant van de Hollandsche IJssel en het cultuur-historisch waardevolle polderland aan de zuidkant voor de toekomst veilig te stellen. Door enerzijds de stedelijkheid aan de Goudse zijde actief te versterken en anderzijds de kleinschaligheid van de dorpen in de Krimpenerwaard en de daaromheen heersende openheid te behouden, wordt het contrast tussen beide kanten versterkt.

Aan de Goudse zijde gaat het onder meer om het versterken van het contact tussen Goudse binnenstad en de Hollandsche IJssel door een integrale aanpak van de kade, met verkeerskundige veranderingen, dijkversterking en opwaardering van de openbare ruimte. Op de plek van de Stads-tuinen wordt de stad afgebouwd achter de dijk. Gouda presenteert zich hierdoor beter naar het zuiden, waar belangrijke regionale routes de stad in komen. Op het bedrijventerrein Schielands Hoge Zeedijk wordt, naast behoud van bedrijvigheid, gezocht naar de mogelijkheid voor het creëren van een recreatief ommetje, zodat het contact vanuit de wijk met de rivier versterkt wordt. Bestaande bedrijven worden aangespoord om de aanblik van gebouwen en de inrichting van de buitenruimte, waaronder parkeervoorzieningen, te verbeteren. De noodzakelijke dijkversterking wordt integraal aangepakt, samen met de verbetering van de toegankelijkheid en routestructuren. De verbinding tussen de dijk en de achterliggende wijken wordt verbeterd, zowel visueel als functioneel.

Aan de Krimpenerwaardse zijde wordt de essentie van het open landschap behouden door ontwikkelingen toe te staan die behoud van het landschap functioneel en financieel mogelijk maken. Recreatief wordt het gebied beter ontsloten door het creëren van een samenhangend netwerk van routes, gekoppeld aan de dijk en Stolwijkersluis. Stedelijke ontwikkelingen op de zuidoever van de Hollandsche IJssel moeten passen bij de maat en schaal van het Krimpenerwaardse dorp Stolwijkersluis. Waar de oever van de Hollandsche IJssel niet openbaar is, wordt dit in de toekomst nagestreefd.

Hollandsche IJssel als uitloopgebied

De gekanaliseerde IJssel is ten oosten van de Waaiersluis een rustig en idyllisch riviertje met kwaliteiten die aan het rivierengebied doen denken, direct grenzend aan Gouda. Deze kwaliteiten moeten worden versterkt om te zorgen dat zij niet vervagen of verdwijnen. Alleen functies met een open, landelijk karakter en bij het rivierengebied passende beplanting passen in dit deelgebied. De groenstrook tussen dijk en wijk wordt overzichtelijker en de wielen krijgen er een prominentere plaats in.

Sluiseiland heeft een hoogwaardiger inrichting nodig. De oevers van Sluiseiland worden openbaar toegankelijk en veilig verbonden met de tegenoverliggende oevers van Stroomkanaal en Gouwe. De verdere inrichting is vooral afgestemd op een divers en waar mogelijk flexibel recreatief gebruik, waarbij het eiland als eenheid herkenbaar blijft.

Toegankelijkheid verbeteren is maatwerk

De Hollandsche IJssel is van groot belang voor de aan- en afvoer van grondstoffen en producten voor de bedrijven langs deze rivier. Deze functie blijft behouden. Recreatief medegebruik wordt nagestreefd.

Aan de noordkant van de Hollandsche IJssel wordt een doorgaand oeverpad nagestreefd, waardoor de binding met het water groter wordt. Op diverse plaatsen worden verbindingen gemaakt tussen het oeverpad en de dijk, waardoor ommetjes mogelijk worden. Een verbijzondering van dit principe vormt de Nieuwe Veerstal, waar het oeverpad wordt opgewaarderd tot verblijfsgebied aan de kade, gelegen voor het historische stadsfront van Gouda.

Aan de zuidzijde is de dijk de belangrijkste lijn van beleving van het stroombed. Op enkele geschikte plekken wordt vanaf de zuidelijke dijk een verbinding gelegd met het water, zodat de recreant (te voet) in het stroombed kan komen. Deze plekken sluiten met hun karakter aan bij de rust van de Krimpenerwaard en de dynamiek van de getijden.

Door het toevoegen van aanlegplaatsen wordt de toegankelijkheid vanaf het water en daarmee de waterrecreatie in Gouda gestimuleerd.

Verbetering van de beeldkwaliteit

De dijken en het water met de oevers, worden beter herkenbaar als structuurbepalende elementen

van de Hollandsche IJssel wanneer zij een hogere beeldkwaliteit hebben. Ook verdienen vooral bedrijventerreinen op de zellingen speciale aandacht als het gaat om verbetering van de beeldkwaliteit. Hiertoe wordt per plek gekeken naar de combinatie van bebouwing, beplanting en het gebruik van de buitenruimte in relatie tot de ligging in het stroombed. Om de beeldkwaliteit te verhogen is het belangrijk in te zien dat functies die huizen in het stroombed van de Hollandsche IJssel een twee-zijdige oriëntatie moeten hebben. Dat wil zeggen dat de beeldkwaliteit representatief moet zijn aan de waterzijde én aan de dijkzijde.

Verwezenlijking van de visie

Tijdens het gevolgde communicatieproces hebben zeer veel personen, uit zowel ambtelijke als andere organisaties, hun betrokkenheid bij de Hollandsche IJssel getoond. Misschien wel de belangrijkste succesfactor bij het uitvoeren van de Gebiedsvisie is het vasthouden en uitbreiden van die betrokkenheid.

De Ontwikkelingsstrategie, die deel uitmaakt van de Gebiedsvisie, geeft aan op welke manier de Gebiedsvisie ten uitvoer gebracht zal worden. Essentieel daarbij is het inzetten op samenwerking met strategische partners.

Voor de uitwerking en uitvoering van de visie is het wenselijk dat er een Uitvoeringsprogramma wordt opgesteld, waarin deelprojecten worden benoemd.

Hoofdstuk 1

Inleiding

In de Hollandsche IJssel bij Gouda liggen kansen om te komen tot een herkenbaar, specifiek Gouds landschapstype. Om toekomstige ontwikkelingen in dit gebied te kunnen sturen en beoordelen volgens een samenhangend kader, is deze integrale Gebiedsvisie Hollandsche IJssel ontwikkeld. De Gebiedsvisie vormt een leidraad en inspiratiebron voor initiatiefnemers, met een algehele verbetering van de kwaliteit van het gebied als doel.

De Gebiedsvisie is een ontwikkelingsgericht document. Veranderingen in het gebied worden daarbij als kansen voor verbetering gezien. De planhorizon van de gebiedsvisie is circa 10 jaar.

Studiegebied - topografische ondergrond en autonome ontwikkelingen

Legenda

	Plangebied
	Water
	Verkavelingsstructuur
	Gemeentegrens
	Bebouwing (in/buiten plangebied)
	Parken, plantsoenen en ander (stedelijk) groen (in/buiten plangebied)
	Opgaande beplanting (in/ buiten plangebied)
	Hoofdwegenstructuur
	Zuidwestelijke Randweg (N207-ZWR) incl. natuurcompensatie (gereed 2010)
	Tweede sluisolk Julianasluis met verkleining Sluiseiland (in ontwikkeling)
	Regionale ontwikkeling wonen en werken Westergouwe
	Primaire waterkering

Status Gebiedsvisie

De Gebiedsvisie Hollandsche IJssel Gouda is een ruimtelijk sturings- en toetsingsinstrument. Het geeft richting aan ontwikkelingen die door de gemeente worden geïnitieerd, maar ook aan projecten van andere overheden en initiatieven van bedrijven of particulieren.

De Gebiedsvisie Hollandsche IJssel Gouda wordt vastgesteld door het College van B&W van Gouda en door de Stuurgroep Hollandsche IJssel. Tevens wordt de Gebiedsvisie voorgelegd aan de Gemeenteraad en ter visie gelegd voor de bevolking.

Proces

De gebiedsvisie Hollandsche IJssel is, in opdracht van de gemeente Gouda, opgesteld door Brons en partners Landschapsarchitecten, in nauwe samenwerking met de afdeling Gebiedsontwikkeling van de gemeente Gouda. Dit is mogelijk gemaakt door Project Hollandsche IJssel (Provincie Zuid-Holland), omdat de Gebiedsvisie inhoud geeft aan de bij dat project gestelde doelen.

Gedurende het planproces van de Gebiedsvisie Hollandsche IJssel is contact gelegd met een ambtelijke klankbordgroep en een maatschappelijke klankbordgroep. Deze klankbordgroepen hebben aan het begin van het project hun ideeën, wensen en aandachtspunten met

het projectteam gedeeld. De beide groepen hebben ook als klankbord gefungeerd tijdens de visievorming. De gemeente Gouda zet vervolgens in op samenwerking met diverse partijen om uitvoering te geven aan de Gebiedsvisie.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 vormt de weerslag van de inventarisatie en analyse die vooraf ging aan de visievorming. Hoofdstuk 3 geeft de visie op hoofdlijnen weer. Deze wordt in hoofdstuk 4 uiteengelegd voor de verschillende onderscheiden deelgebieden en belangrijke thema's. In hoofdstuk 5 is omschreven op welke manier de gemeente Gouda gaat werken aan verwezenlijking van de visie, de Ontwikkelingsstrategie. Vanwege het beoogde dynamische karakter ervan, kan een bijbehorend uitvoerings-programma als apart document worden opgesteld.

Positionering plangebied

Op de kaart hiernaast is afleesbaar over welk gebied de Gebiedsvisie Hollandsche IJssel uitspraken doet. Deze Basiskaart geeft de uitgangssituatie weer voor de Gebiedsvisie Hollandsche IJssel Gouda. De bestaande topografie is gecombineerd met bestuurlijk vastgestelde en uit te voeren plannen. De basiskaart dient als onderlegger voor de kaartbeelden in hoofdstuk 2.

Hoofdstuk 2

Conclusies uit de analyse

De gebiedsvisie is gestoeld op een gedegen inventarisatie en analyse. Bij een zorgvuldige ruimtelijke ontwikkeling van een gebied worden drie 'peilers' onderscheiden, die een rol spelen bij de visievorming:

- 1. Ruimtelijk beleid**
- 2. Voornemens, wensen en ideeën die spelen in het gebied**
- 3. Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten**

Om te komen tot de 'Gebiedsvisie voor de Hollandsche IJssel bij Gouda' zijn deze drie peilers in de volle breedte onderzocht. De ambtelijke klankbordgroep en de maatschappelijke klankbordgroep hebben een belangrijke rol gespeeld bij het aanleveren van de informatie. Toegespitst op het studiegebied is van elke peiler een aparte kaart opgesteld. Deze drie kaarten vormen het uitgangspunt voor de visie. Ze worden in de paragrafen 2.1 t/m 2.3 getoond en toegelicht.

Door het combineren van de denkbare gevolgen van de autonome ontwikkeling en het beleid met de gebiedskwaliteiten, is op hoofdlijnen inzicht ontstaan in kansen en bedreigingen voor het gebied. Hierop wordt in paragraaf 2.4 ingegaan. In paragraaf 2.5 is op basis hiervan de probleemstelling nader gedefinieerd aan de hand van globale deelgebieden waar conflicterende belangen aan de orde zijn. In paragraaf 2.6 wordt nader ingegaan op de ruimtelijke eigenschappen van het studiegebied. Dit zijn onder meer eenheid en verscheidenheid op regionaal en lokaal schaalniveau en de gebiedsidentiteit die vanaf de Hollandsche IJssel of vanaf de randen van het gebied beleefbaar is.

Hoofdstuk 2 is de weerslag van het gevolgde planproces. Voor de visie wordt verwezen naar de hoofdstukken 3, 4 en 5.

De Krimpenerwaard maakt onderdeel uit van het Nationale Landschap Groene Hart en het Veenweidepact. Daarnaast is de Krimpenerwaard cultuurhistorisch waardevol Belvédèregebied en agrarisch gebied met bijzondere natuur- en landschappelijke waarden.

2.1 Ruimtelijk beleid

Het vigerend beleid van de diverse overheden is geïnventariseerd en gezamenlijk in één kaartbeeld verrat. Zo wordt inzichtelijk welke ontwikkelingsrichting(en) er, doorgaans op globaal schaalniveau, gedacht worden voor de Hollandsche IJssel in Gouda of delen van dit gebied. De Gebiedsvisie is een uitwerking van het beleid op hoofdlijnen, waarin het beleid op deelaspecten waar wenselijk is opgenomen. De beleidskaart (zie volgende bladzijde) is een inventarisatiekaart waarin geen mening van het projectteam is verwerkt. De belangrijkste uitgangspunten van het beleid op Rijks-, Provinciaal en gemeentelijk niveau zijn hierna uiteengezet.

Landschapsstructuur

De Krimpenerwaard is vanwege de grote mate van openheid, het groene karakter door beplante dijken en kades en het verkavelingspatroon opgenomen in het Rijksbeleid voor het Groene Hart. Hierbij staat behoud en versterking voorop.

In het kader van het Veenweidepact geldt ook in een groot deel van de Krimpenerwaard het functie-volgt-peil-principe. Om verdere inklinking van de veengrond te voorkomen, zijn die delen van de Krimpenerwaard waar de landbouw het minst kansrijk is aangewezen als natuurontwikkelingsgebied. Overigens bestaat het

grootste deel van de noordelijke Krimpenerwaard volgens het Streekplan uit A+ gebied, dat wil zeggen dat dit agrarische gebied met bijzondere waarden wordt behouden en ontwikkeld.

Het unieke contrast tussen de Krimpenerwaard en de binnenstad dient volgens de gemeente behouden te worden. In het beeldkwaliteitplan voor de Hollandsche IJssel komt terug dat de stadse zijde van de rivier duidelijk anders ontwikkeld dient te worden dan de Krimpenerwaardse zijde. De relatie tussen de stad en de Krimpenerwaard moet dus versterkt worden, maar het contrast bewaard.

Cultuurhistorie

De Krimpenerwaard is door het Rijk aangewezen als Belvédèregebied. De historische waarden van dit veenweidegebied, vooral het verkavelingspatroon, dienen een prominente plek te krijgen in nieuwe ontwikkelingen. Typische kenmerken zijn:

- Visuele openheid en weidsheid;
- De karakteristieke lange rechte tiendwegen;
- Lange smalle verkaveling met plaatselijk eendekooien;
- Rationeel stelsel van weteringen en sloten met bijbehorende sluizen, bruggen, gemalen en poldermolens;
- Reeksen huisterpen die een reflectie vormen van de middeleeuwse nederzittingsstructuur.

Het Streekplan noemt de cultuurhistorische waarde van de lintbebouwing in de Krimpenerwaard. Het silhouet van Gouda is een beschermd stadsgezicht.

Een wiel (of waai) is het overblijfsel van een vroegere dijkdoorbraak; een diepe plas op de plek waar het kolkgat werd geslagen. De Structuurvisie Gouda-Oost zet in op het 'behoud door ontwikkeling' van deze cultuurhistorische elementen.

In het project Hollandse Waterstad, onderdeel van project Cultureel- en Havenkwartier, wordt het heropenen van de historische Havensluis voorgestaan. Hierme wordt niet alleen de vaarverbinding door de binnenstad, maar ook de relatie tussen Gouda en de Hollandsche IJssel hersteld.

Om voldoende windvang te waarborgen voor (oude) molens, zijn molenbiotopen van kracht. Dit houdt in dat er in een straal van 400 meter rondom een molen beperkingen met betrekking tot bebouwing en beplanting gelden.

Natuur

Zoals onder het kopje 'landschapstructuur' genoemd is, zijn grote delen van de Krimpenerwaard door de provincie herbegrensd als te ontwikkelen natuur. Hoewel grotendeels buiten het studiegebied, is natuurontwikkeling wel degelijk van groot belang als nieuw beeldbepalend kenmerk van de Krimpenerwaard.

Ten oosten van Gouda is een noord-zuidgerichte Natte As als onderdeel van de EHS voorzien. Ook de Hollandsche IJssel is een belangrijke natte ecologische verbindingzone. De Goejanverwelledijk en diverse parken en bermen maken onderdeel uit van een droge ecologische structuur op lokaal schaalniveau.

Water

De IJsseldijken worden gezien als primaire waterkering. Voor de noordelijke dijk, de Goejanverwelledijk, is het beleid van het Hoogheemraadschap van Rijnland om een dijkversterking uit te voeren. Dat betekent voor het tracé tot de Waaiersluis dat de hoogte van de dijk tussen de 4,5 en 5,5 meter boven NAP dient te worden gebracht.

Ook gelden voor de kern- en beschermingszone beperkingen ten aanzien van nieuwe, vervangende en te slopen bebouwing en beplanting. Rijkswaterstaat houdt bovendien een vrijwaringszone aan van bebouwing en beplanting aan weerszijden van de Hollandsche IJssel.

Infrastructuur

De Provincie is voornemens de zuidwestelijke randweg N207-ZWR aan te leggen, waardoor het doorgaand verkeer buiten de binnenstad van Gouda wordt gehouden. Hierdoor kunnen ook binnen het studiegebied van de Hollandsche IJssel aanpassingen aan de verkeersstructuur worden gedaan, waaronder het instellen van eenrichtingsverkeer op de Nieuwe Veerstal. De gemeente zet daarbij in op een geïntegreerde ontwikkeling van de Nieuwe Veerstal voor éénrichtingsverkeer en het aantrekkelijk maken van de IJsselkade tot entreegebied van de binnenstad.

Intergemeentelijk Structuurplan

De beoogde realisatie van de N207-ZWR alsmede de beoogde aanleg van een bedrijventerrein in de polder Veerstablok door de gemeente Ouderkerk, hebben geleid tot het opstellen van een Intergemeentelijk Structuurplan (ISP), waarin de verschillende ruimteclaims werden afgewogen. Het ISP is op 18 respectievelijk 28 april 2005 door de gemeenteraden van Gouda en Ouderkerk vastgesteld.

Op 3 juli 2007 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland het ontwerp van de vijfde partiële herziening van het Streekplan Zuid-Holland Oost 2003, Veenweidepact Krimpenerwaard, vastgesteld. In deze herziening is met betrekking tot het

bedrijventerrein Veerstablok opgenomen dat "de ontwikkelingsrichting bedrijventerrein voor de locatie Veerstablok in het licht van de actuele vraag en aanbodsverhoudingen in de regio heroverwogen wordt". In het ontwerp van de herziening wordt door Gedeputeerde Staten voorgesteld genoemde aanduiding voor deze locatie te schrappen.

Recreatie

Voor de Krimpenerwaard zet de Provincie in het Streekplan in op vergroting van de toegankelijkheid door realisatie van recreatieve routes, knooppunten en agro-toerisme. Daarnaast streeft de gemeente naar het vergroten van de toegankelijkheid van de oevers van de Hollandsche IJssel ter plekke van de IJsselkade, de zellingen, begraafplaats IJsselhof, het transformatorstation en de sportvelden in de uiterwaarden.

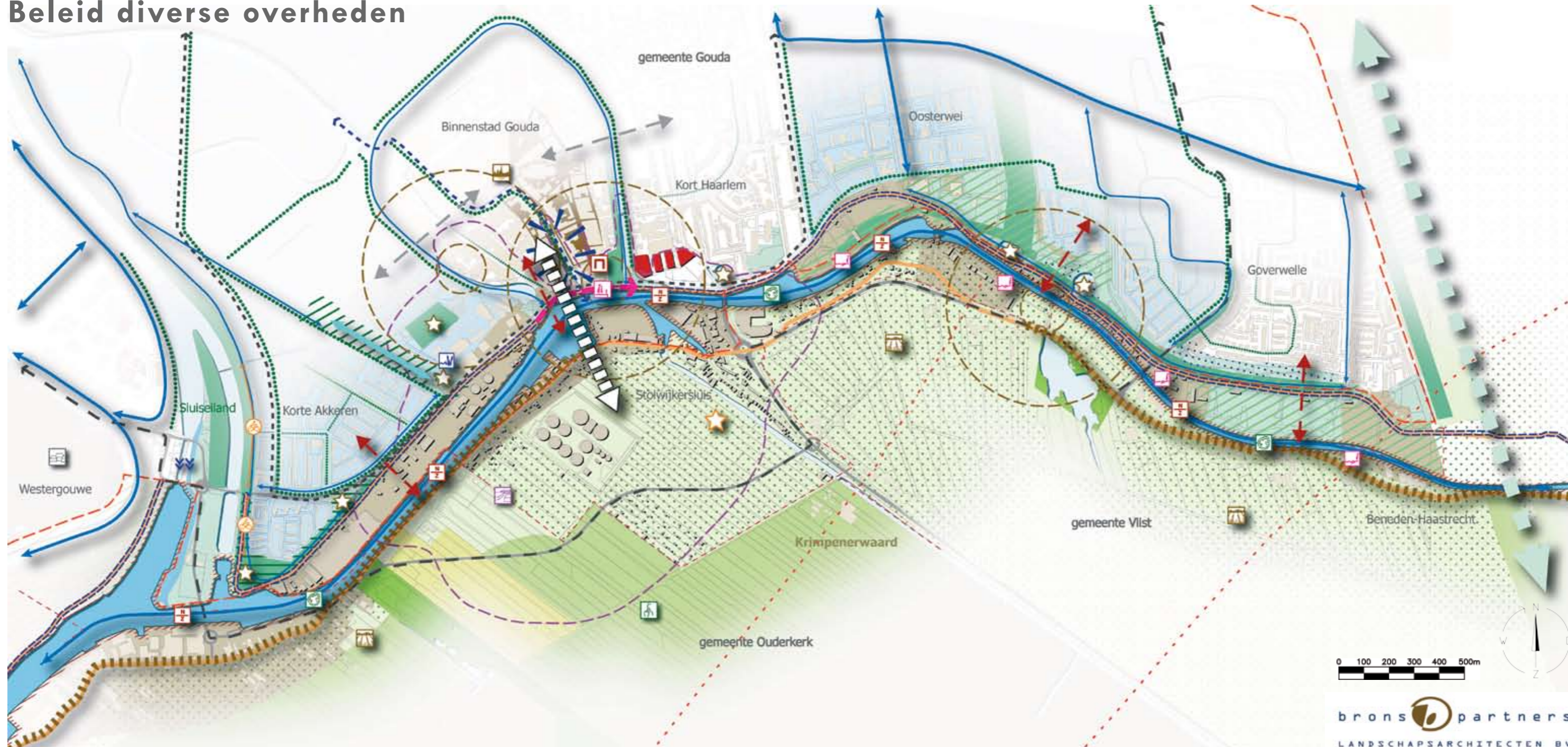
Nijverheid

Voor de Hollandsche IJsselzone stelt de regionale structuurvisie Hollandsche IJssel dat de gehele transformatiezone sanering en een kwaliteitsverbetering nodig heeft.

Nutsvoorzieningen

Onder- en bovengrondse nutsvoorzieningen kunnen van invloed zijn op de mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Bij hoogspanningsleidingen is de invulling van de ruimte eronder, omwille van de veiligheid en bereikbaarheid ervan, gebonden aan regels.

Beleid diverse overheden

0 100 200 300 400 500m

Legenda

RIJK

- Kwaliteiten instandhouden en verbeteren binnen Nationaal Landschap Groene Hart
- Realiseren Natte As (onderdeel EHS)
- Behouden en versterken cultuurhistorische waarden (Belvédèregebied)
- Vrijwaringszone (15m) t.o.v. gemiddeld laag water (Rijkswaterstaat)
- Toepassen Wet geluidhinder 50dB(A)-industriezone (Wet Geluidhinder)
- Respecteren regels van netbeheerders bij hoogspanningsleidingen

PROVINCIE

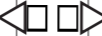

- Behouden en ontwikkelen agrarisch gebied met bijzondere waarden (A+). Tevens vergroten toegankelijkheid door realisatie recreatieve paden, knooppunten en agro-toerisme (Streekplan)
- Beschermen natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden voorkomend binnen openluchtrecreatiegebied en/of stedelijk groengebied (Streekplan)
- Behouden beschermd stadsgezicht (Streekplan)
- Vergroten wateroppervlak in stedelijk gebied (Streekplan)
- Behouden karakteristiek bebouwingslint met cultuurhistorische waarde (Streekplan)
- Restrictief beleid stedelijke ontwikkelingen buiten rode contour (Streekplan)
- Ontwikkelen stedelijke uitbreiding Westergouwe (zie basiskaart) (Streekplan)
- Reserveren locatie mogelijk bedrijventerrein Veerstablok (Streekplan)
- Ontwikkelingsgebied recreatie (tevens landschapselement) (Streekplan)
- Milieubeschermingsgebied voor stilte (Streekplan)
- Hoogtebeperking bebouwing en beplanting iv.m. molenbiotop (100/400m) (Streekplan)
- Ontwikkelen tweede sluisolk Julianasluis (zie basiskaart) (indicatief)
- Aanleg N207-ZWR incl. natuurcompensatie (zie basiskaart)

REGIONAAL

- Sanering en kwaliteitsverbetering transformatiezone Hollandsche IJssel (indicatief) (Structuurschets Hollandsche IJssel)
- Ontwikkelen natuur (herbegrensd) in het kader van functie volgt peil (Veenweidepact)
- Versterking dijk, veilig voor 50 jaar, doorkijk tot 100 jaar (2012-2015) (Hoogheemraadschap Rijnland)
- Waterkering vrijhouden van bebouwing en beplanting (Hoogheemraadschap)
- Noordzijde Hollandsche IJssel anders ontwikkelen dan zuidzijde (Beeldkwaliteitplan voor de Hollandsche IJssel)

LOKAAL

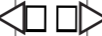

Ruimtelijke Structuurvisie Gouda 2005-2030

- Relatie binnenstad en Krimpenerwaard versterken
- Verbeteren relatie binnenstad met omliggende wijken
- Relatie stad-water verbeteren door ontwikkelen van nieuwe woonmilieus, waterfronten en recreatieve voorzieningen
- Ontwikkelen van de randen van het Groene Hart
- Verbeteren toegankelijkheid van de oevers van de Hollandsche IJssel
- Ontwikkelen hoogstedelijk woonmilieu (50 woningen/ha.) bij zuidpunt Fluwelensingel

Groenstructuurplan 2007-2015

- Ontwikkelen nat ecologisch netwerk (hoofd-, subverbindingen en water in parken)
- Ontwikkelen droog ecologisch netwerk (parken, bermen)
- Handhaven/ ontwikkelen bomenstructuur (hoofd- en nevenstructuur)

Stedenbouwkundige visie binnestad en haar randen

- Behouden unieke ligging binnenstad aan open landschap Krimpenerwaard
- Rivier (en aangrenzende zellingen en oevers) ontwikkelen binnen karakteristiek rivierenlandschap (geen intensieve stedelijke functies, wel extensieve recreatie, riviergebonden bedrijvigheid en getijde gekoppelde natuur)
- Ontwikkelen Veerstal als entreegebied binnenstad
- Realiseren doorvaarbare binnenstad

Structuurvisie Korte Akkeren 2004-2015

- Realiseren Groen-blaue As
- Zoekgebied natuurlijk groen
- Cultuurhistorisch object behouden door ontwikkelen
- Ontwikkelen fietsroute langs Stroomkanaal
- Uitwerken zoekgebied voor natuurlijke zuivering
- Uitwerken zoekgebied voor stedelijk groen/ water met recreatieve functie

Structuurvisie Gouda-Oost

- Cultuurhistorisch object behouden door ontwikkelen
- Ontwikkelen ecologische verbinding langs de Goejanverwelledijk

Mobiliteitsplan Gouda 2007-2020

- Realiseren verkeersbeleid Gouda 2020 (stadsring en binnenring)
- Herprofilen Nieuwe Veerstal t.b.v. éénrichtingsverkeer

Diverse plannen

- Vergroten toegankelijkheid IJsselkade
- Ontwikkelen cultureel- en havenkwartier met vaarverbinding door heropende Havensluis (Project Cultureel- en Havenkwartier)
- Behoud en versterking cultuurhistorische waarden (indicatief) (Projectprogramma cultureel en haven kwartier)

BASIS

- Behouden en ontwikkelen bestaande natuurwaarden
- Bestaande bebouwing (binnen/ buiten plangebied)
- Stedelijke groenstructuur
- Water
- Hoofdwegenstructuur
- Gemeentegrens

2.2 Voornemens, wensen en ideeën

De wens leeft om een doorgaand oeverpad langs de noordelijke IJsseloever te creëren, bijvoorbeeld door het herstellen van het jaagpad hier tussen sportcomplex de Uiterwaard en de rivier.

Tijdens het planproces van deze gebiedsvisie is een groot aantal voornemens, wensen en ideeën naar voren gekomen, door middel van gesprekken met de ambtelijke klankbordgroep en de maatschappelijke klankbordgroep (zie bijlage).

De plannen en visies, globaal en concreet, rijp en groen, zijn allemaal gecombineerd in het kaartbeeld op de volgende bladzijde. Aan de wensenkaart ligt geen visie van de projectgroep ten grondslag; het is puur een inventarisatiekaart. Zo wordt inzicht verkregen in wat 'er speelt' langs de Hollandsche IJssel in Gouda. Er is tussen de wensen onderling nog geen afweging gemaakt en er is geen hiërarchie aangebracht. Wel is in de legenda de herkomst van een wens terug te vinden. Voor zover bekend is de termijn waarop men deze wens denkt te verwezenlijken aangegeven. Zo wordt inzicht verkregen in wat de diverse partijen met het gebied willen en wanneer, ook wanneer deze wensen op het eerste gezicht strijdig zijn.

De belangrijkste voornemens, wensen en ideeën zijn hierna samengevat. De wensen zijn hoofdzakelijk van recreatieve aard of hebben betrekking op de beeldkwaliteit.

Recreatie

Veel plannen en betrokkenen noemen een verbetering van de recreatieve toegankelijkheid van de Krimpenerwaard als aandachtspunt. De vraag naar recreatieve routes is groot. Dat geldt ook voor fiets- en wandelroutes tussen de wijken en de dijk. Toegankelijke en bereikbare IJsseloevers zijn ook wenselijk, evenals een doorgaand oeverpad (geïnspireerd op het vroegere jaagpad) langs de noordoever. Tevens is er de wens om Sluiseiland recreatief te ontwikkelen met openbare oevers.

De Haastrechtse en Goverwellebrug zijn op het moment de enige overgangen over de rivier. Daar komt de nieuwe brug in de N207-ZWR nog bij. Dat wordt niet als voldoende beschouwd. Er is behoefte aan extra overgangen, onder andere ter plekke van de binnenstad. Ook bestaande extensieve overgangen binnen het stroombed, zoals het Pijnacker-Hordijkemaal en de Waaiersluis, zouden opgewaardeerd kunnen worden.

Vanuit de waterrecreatie bestaan er ook wensen, zoals een doorvaarroute door de binnenstad, aanlegsteigers langs de IJssel en een route via de Stolwijkersluis en over de Stolwijkse Vaart de Krimpenerwaard in.

Ruimtelijke kwaliteit

Het is een wens om een stadsfront van Gouda met kade aan de rivier te creëren. Daarnaast wil men de Hollandsche IJssel als natuurlijke grens tussen stad en buitengebied, en daarmee de ruimtelijke kwaliteit van het contrast tussen beide zijden, behouden. In de afgelopen jaren is door ontwikkelingen aan de zuidzijde van de rivier dit contrast grotendeels verloren gegaan. Bij nieuwe ontwikkelingen (zoals mogelijke functieverandering) is het terugbrengen en/of versterken van dit contrast gewenst.

Beeldkwaliteit

Er heerst veel ongenoegen over de beeldkwaliteit van de oevers van de Hollandsche IJssel en de bedrijven op de zellingen. Een groenere inpassing wordt genoemd als middel om de beeldkwaliteit te vergroten, met name tegenover de binnenstad en op de westelijke zelling (bedrijventerrein Schielands Hoge Zeedijk).

Tevens bestaat er behoefte aan meer zichtlijnen vanaf de noordelijke dijk op de open Krimpenerwaard en behoud van de spaarzame bestaande zichtlijnen. Enkele markante objecten, zoals grote gebouwen en de toekomstige ophaalbrug in de

N207-ZWR, zouden ontwikkeld moeten worden om als structuurversterkende elementen en/of oriëntatiepunten te dienen.

Waterstaat

Het voornemen van het Hoogheemraadschap van Rijnland om de Schielands Hogezeedijk en de Goejanverwelledijk te versterken kan van grote invloed zijn op de ontwikkelingsmogelijkheden in de Hollandsche IJssel-zone. Als bijzondere aandachtspunten hierbij gelden de inpassing van een breder dijklichaam in het stedelijk gebied en de coupure in de dijk ter plaatse van de Veerstal.

Verkeer

Een project dat mogelijk grote gevolgen heeft voor het zuidelijk deel van de binnenstad, is de doortrekking van de Rijn-Gouwelijn langs de binnenstad en over de Hollandsche IJssel, met daaraan gekoppeld een transferium. Ook bestaat er de wens om de parkeervoorzieningen ten behoeve van de binnenstad te verbeteren en zouden de drukke verkeerswegen als de Rotterdamseweg en de N228 Provincialeweg West veiliger oversteekbaar moeten worden voor voetgangers en fietsers.

Meer en betere dijkopgangen zijn wenselijk om de toegankelijkheid van de dijk vanuit de woonwijken te vergroten.

Wensen, visies, ideeën en voornemens

0 100 200 300 400 500m

Legenda

PROVINCIE

- Aanleg N207-ZWR incl. natuurcompensatie (zie basiskaart) (2010)
- Ontwikkelen markant element toekomstige ophaalbrug N207-ZWR
- Aanleg tweede sluisolk Julianasluis en verkleining Sluiseiland (zie basiskaart)
- Doortrekken Rijn-Gouwelijn en ontwikkelen P+R met loopbrug (2030)

PROJECT HOLLANDSCHE IJSSEL & GOUDA (2010)

- Wens herziening ontwikkelingsrichting zuidoever ter plekke van Koudasfalt binnen rode contour
- Voetgangersbrug uitwateringssluis realiseren (in ontwikkeling)
- Ontwikkelen groene wig bij watertoren
- Ontwikkelen steigers bij Binnenhavenmuseum, verlenging Veerstal en Zelling Veerstablok
- Ontwikkelen openbare oevers Hollandsche IJssel incl. realisatie diverse recreatieve functies als strandjes, hengelsportvoorzieningen, minicamping, slaapschip, (IJssel)bankjes, picknickplaatsen (indicatief) (Toeristisch recreatief marktplan Hollandsche IJssel)
- Vestiging historische scheepswerf (indicatief) (Toeristisch recreatief marktplan Hollandsche IJssel)
- Ontwikkelen vooroever/ rikken

HOLLANDSE IJSSEL MEER DAN WATER

- Verplaatsen kalkfabriek
- Ecologische oevers Hollandse IJssel
- Seizoensberging water in combinatie met ecologie
- Herstel jaagpad

HOOGHEEMRAADSCHAP VAN RIJNLAND

- Verbreding Stroomkanaal (nog onzeker)
- Verplaatsing waterkering (nog onzeker)
- Speciale aandacht voor lage coupure Veerstal ivm veiligheid en stadsgezicht
- Dijkverbreding richting Sportlaan
- Ruimte zoeken voor extra oppervlaktewater

GEMEENTE GOUDA

Landschapsplan Gouda-Oost

- Ontwikkelen comfortabele voetgangersverbinding wijk-dijk (I Scholenroute / II Goverwelleroute)
- Uitwerken zoekgebied voor natuurlijke zuivering
- Ontwikkelen nieuwe voet-fietsverbinding (op termijn) (III IJssel-Hout-route)
- Versterken Goejanverwelledijk als historische lijn gekoppeld aan structuurverbetering woonwijk
- Ontwikkelen boomgroepengordel en poelenreeks langs dijk
- Ontwikkelen mogelijk speelpark Baden Powell plantsoen
- Structuurversterkend markant element ontwikkelen - gebouw op begraafplaats en gebouw langs Sportlaan
- Verbreden Sportlaan met bomen in middenberm

Diverse plannen Gouda

- Recreatief ontwikkelen Sluiseiland; extensieve recreatie, openbare oevers en wandelroute (IV) op oevers (Ontwikkelingsvisie Sluiseiland, korte termijn)
- Nieuwbouw woningen Goejanverwelledijk ex locatie Stubbe
- Ontwikkelen woonbebouwing in historisch landschapspatroom (Aan de Hollandse IJssel, een visie op bebouwing van een zelling)
- Zoekgebied parkeergarage (Parkeerbeleidsplan 2005-2015)
- Aandacht voor parkeren bij begraafplaats IJsselhof (Parkeerbeleidsplan 2005-2015)

GEMEENTE OUDERKERK

- Ontwikkelen bedrijventerrein Veerstablok (nog onzeker)
- Revitaliseren zelling Middelblok-Groot

WERKGROEP STOLWIJKERSLUIJ

- Herstellen Stolwijkersluis en bevorderen kleine waterrecreatie
- Ontwikkelen landschapspark in Krimpenerwaard (indicatief)

DIVERSE PLANNEN

- Ontwikkelen Jan Verswollewetering incl. waterrijk groengebied (Masterplan Fluwelensingel)
- Herstellen Stolwijkersluis en ontwikkelen achterliggend gebied voor recreatie
- Wens tegengaan verrommeling tussen Veerstablok en N207-ZWR
- Ontwikkelen kade als hydrologisch scheiding tussen bebouwing en nieuwe natuur, gecombineerd met fietspad (indicatief) (Slotadvies Veenweidepact)
- Ontwikkelen detailhandel (Plan Veerstal Tedder&Keus Architectuur en Landschapsarchitectuur) - Meubelboulevard zelling - Specifiek winkelsegment Haven (indicatief)

Vervolg legenda z.o.z.

(Vervolg legenda wensenkaart)

AANVULLEND GENOEMD IN MAATSCHAPPELIJKE KLANKBORDGROEP

- Behouden rivier als strikte scheiding stad-land
- Functieverandering terreinen gewenst t.b.v. ruimtelijke kwaliteit ("Wat-als"-locaties: Koudasfalt, Driehoek, RWZI en volkstuinen)
- Ontwikkelen woongebied in de Driehoek (indicatief)
- Ontwikkelen recreatiegebied op terrein Koudasfalt (indicatief)
- Ontwikkelen kleinschalige recreatie in dijklint (indicatief)
- Ontwikkelen voet-fietsverbindingen (ook skeeler en hardlooproutes vanuit de wijk)
- Zoeken recreatieve verbinding wijk-rivier(indicatief)
- Realiseren minder steile trap tegen dijk
- Toegankelijk maken Zelling Veerstablok (indicatief)
- Ontwikkelen wandelpromenade IJsselkade
- Realiseren nieuwe voetgangers-/fietsbrug
- Verbeteren bestaande overgangen Hollandse IJssel t.b.v. recreatie
- Realiseren oversteekplaatsen (autoluw Rotterdamseweg, tunnel Provincialeweg West)
- Vaarverbinding (open verbinding binnenstad-Hollandsche IJssel, Stolkijkse Vaart-Hollandsche IJssel, veer Zelling Veerstablok-IJsselkade, Stolkijkersluis-IJsselkade)
- Ontwikkelen afmeerkade grote boten
- Aanlegplaatsen recreatievaart (passanten) incl. diverse voorzieningen (toiletten, fietsverhuur)
- Onderzoeken watertaxi overstapplaats Rijn-Gouwelijn (indicatief)
- Verbeteren problematiek beroeps- en recreatievaart (indicatief)
- Onderzoeken waterberging
- Koudasfalt op locatie behouden
- Ontwikkelen haven gerelateerde bedrijfjes Veerstal (indicatief)

- Ontwikkelen programma Krimpenerwaard (recreatie, groene economische drager, uithangbord Gouda) (indicatief)
- Openhouden Polder Veerstablok
- Behouden en creëren zichtlijnen van noordelijke dijk op Krimpenerwaard (indicatief)
- Ontwikkelen natuur - kalkfabriek
- Aankleding bedrijven en industrie met groen
- Verbeteren beeldkwaliteit IJsseloevers
- Inpassen dijkversterking in wijk Korte Akkeren (indicatief)
- Ontwikkelen markant object - kop Sluiseiland
- Ontwikkelen uitvaartsteiger begraafplaats IJsselhof
- Ontwikkelen uitstrooiplaats in Hollandsche IJssel bij begraafplaats IJsselhof
- Onderzoeken functieverandering waterzuiveringsbakken (bijvoorbeeld tot waterretentiebakken)

BASIS

- Bestaande bebouwing (binnen/buiten plangebied)
- Stedelijke groenstructuur
- Hollandsche IJssel/ overig water
- Hoofdwegenstructuur
- Gemeentegrens

2.3 Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten

Vanuit de cultuurhistorie, de archeologie en de beleving van landschap en bebouwde omgeving is de kwaliteitenkaart opgesteld. Hierop staan alle gebieden, structuren en elementen die van waarde zijn voor het gebied. Met de op deze kaart opgenomen kwaliteiten moet volgens het projectteam zorgvuldig worden omgegaan. In deze kaart is dus, naast een inventarisatie van sectoraal benoemde waarden, ook een waarde-oordeel van het projectteam opgenomen. De benoemde waarden vallen veelal onder de 'zachte' functies die, wanneer ze eenmaal verstoord worden, niet of zeer moeilijk hersteld kunnen worden. De kwaliteitenkaart vormt een belangrijke basis voor de ontwikkeling van de visie, te beginnen met de kansenkaart (zie paragraaf 2.4).

Een belangrijke kwaliteit van de Hollandsche IJssel is haar functie als natuurlijke scheiding tussen stad en buitengebied. Aan de noordzijde van

rivier ligt de historische binnenstad met diverse karakteristieke (archeologische) monumenten. Aan de zuidzijde ligt het waardevolle open landschap van de Krimpenerwaard met vele nog intact zijde sporen van de ontginningsgeschiedenis van deze polder. Een deel van die sporen, zoals verkavelingsloten en oude ontginningswegen, is nog zichtbaar. Ondergronds zijn daarnaast op verschillende plaatsen sporen uit de Romeinse en vroeg-middeleeuwse tijd bewaard gebleven. Vanaf de dijken, die belangrijke structuurdragers in het gebied zijn, bestaan weidse zichtlijnen de open Krimpenerwaard in, ook over het stroombed van de Hollandsche IJssel heen.

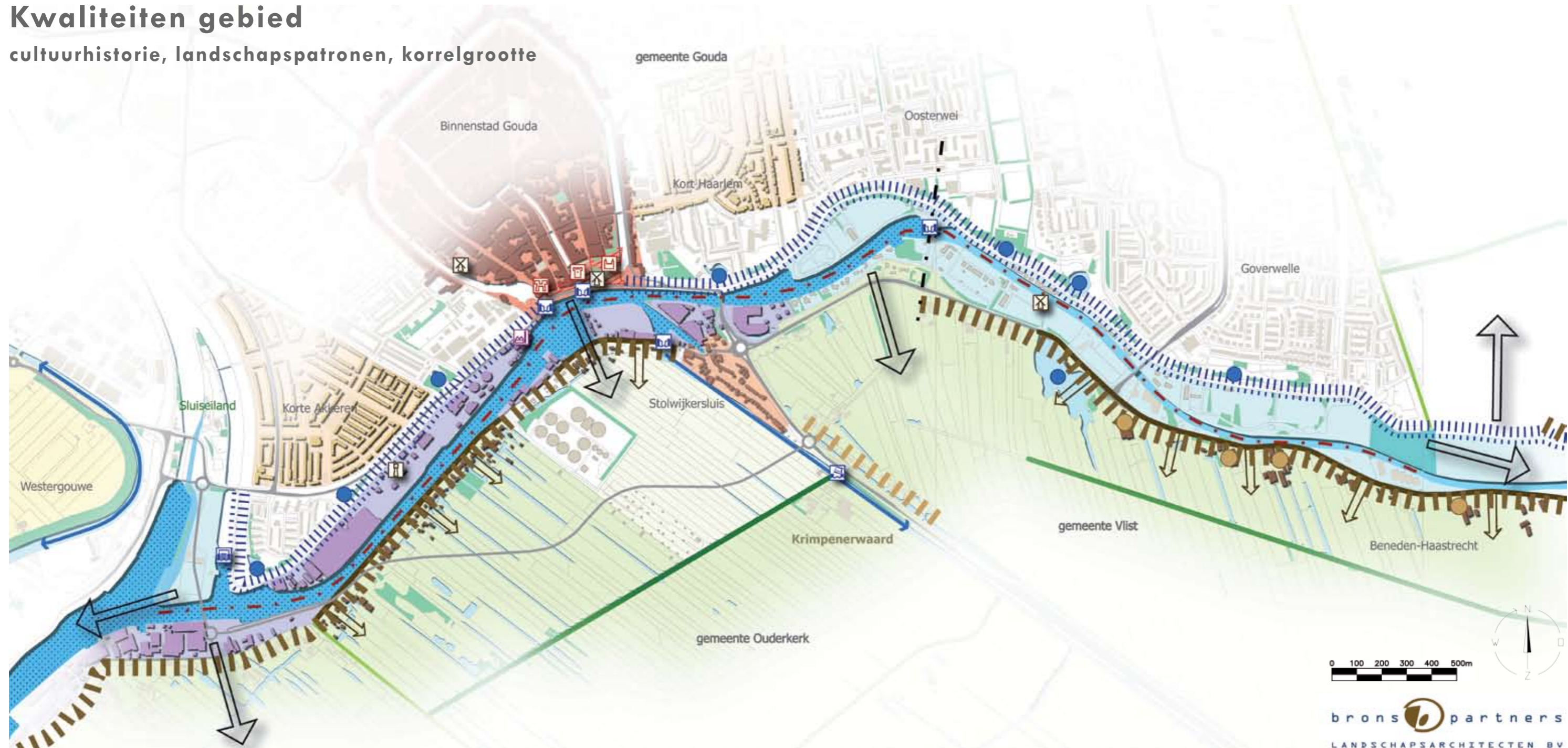
De molens, de watertoren, een fabrieksschoorsteen en de kerken vormen oriëntatiepunten vanuit de omgeving. Daarnaast is de dynamiek van de rivier zelf met het contrast tussen de industriële getijderivier en de gekanaliseerde idyllische rivier een kwaliteit op zich.

De Hollandsche IJssel vormt een natuurlijke scheiding tussen stad en land.

Kwaliteiten gebied

cultuurhistorie, landschapspatronen, korrelgrootte

Legenda

BELEVING

Landschapstypen

- Open veenweidelandschap Krimpenerwaard met een gaaf coherent systeem van cope-ontginningen, tiendkaden, weteringen en boerderijlinten, hoge resp. redelijk hoge historisch-landschappelijke waarde
- Open droogmakerijlandschap Zuidplaspolder met een regelmatige strokenverkaveling, omgeven door een ringvaart
- Uiterwaarden zichtbaar, hoge historisch-landschappelijke waarde resp. overig

Landschapsstructuren

Werkrivier de Hollandsche IJssel

- Rivier met getijdewerking "Levende IJssel", hoge historisch-landschappelijke waarde
- Gekanaliseerde rivier "Stille IJssel", hoge historisch-landschappelijke waarde
- IJsseldijk met groot hoogteverschil (tot ca. 6m) naar achterland
- Ringvaart (drooglegging Zuidplaspolder en "Geotroyeerde vervening" binnen Krimpenerwaard)
- Tiendkade in gave toestand
- Kade/wetering/poldergrens in gave toestand

Bebouwingsstructuren

- Historische stadshart Gouda met gave structuur en veel monumentale bebouwing, zeer hoge waarde (tevens archeologisch hoogwaardig terrein)
- Stedelijke bebouwing met gave structuur, redelijk hoge waarde
- Zellingen (tot dijkniveau opgehoogde uiterwaard), voormalig kleiwinning gebied met grote industriële bebouwing
- Dijklint met verspreide boerderijen en kleine korrelgrootte
- Polderlint met dicht tot half open bebouwing
- Oude (knooppunt-)nederzetting Stolwijkersluis

Relaties en contrasten

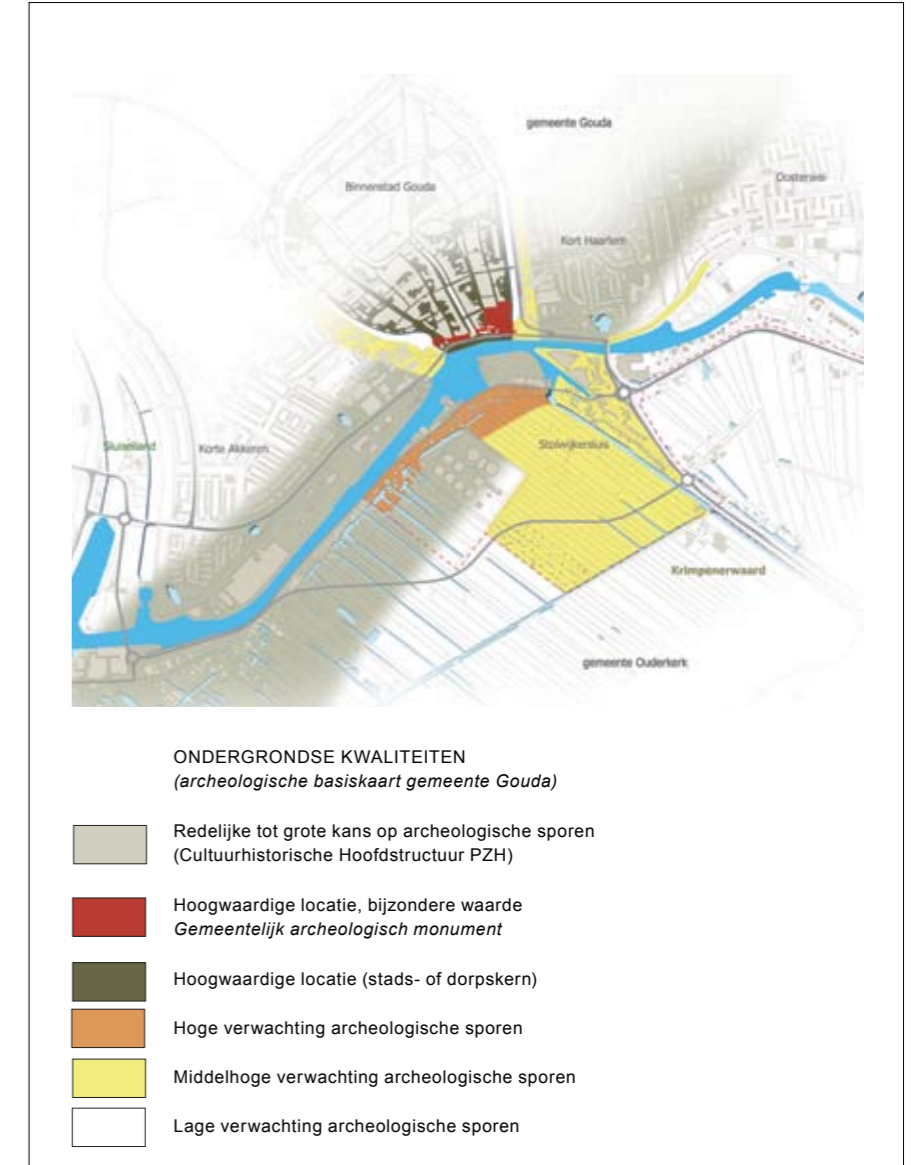
- Rivier als scheiding tussen stad en buitengebied (Gouda <-> Hollandsche IJssel <-> Krimpenerwaard)
- Getijderivier versus gekanaliseerde rivier ("Levende IJssel" <-> "Stille IJssel")
- Gave landschappelijke opeenvolging van dijk, bebouwingslint en achterland (Veerstalblok, Gouderakse Dijk en Zuider IJsseldijk)
- Waardevolle zichtlijn (indicatief)

CULTUURHISTORISCHE ELEMENTEN

- Middeleeuwse woonheuvel, archeologische hoogwaardig terrein
- Wiel
- Molen (met biotoop 400m), hoge waarde
- Monumentale watertoren
- Historische sluis (Stolwijkersluis, Waaiersluis, Havensluis, Mallegatsluis)
- Historisch gemaal
- Gietijzeren ophaalbrug Stolwijkse Vaart
- Industrieel erfgoed zeepziederij (schoorstenen, ketels)
- Voormalig kasteel (Huis ter Gouw) met kasteelterrein, archeologisch hoogwaardig terrein met bijzondere waarde (gemeentelijk archeologisch monument)
- Voormalige stadspoort (Rotterdamsepoort), archeologisch hoogwaardig terrein met bijzondere waarde (gemeentelijke archeologisch monument)
- Voormalige poort (Veerstalpoort) en muurtoren (Pieter Hughesztoren), archeologisch hoogwaardig terrein met bijzondere waarde (potentieel gemeentelijk archeologisch monument)

BASIS

- Overige bestaande bebouwing
- Opgaande beplanting
- Waterstructuur in de polder
- Hoofdwegenstructuur

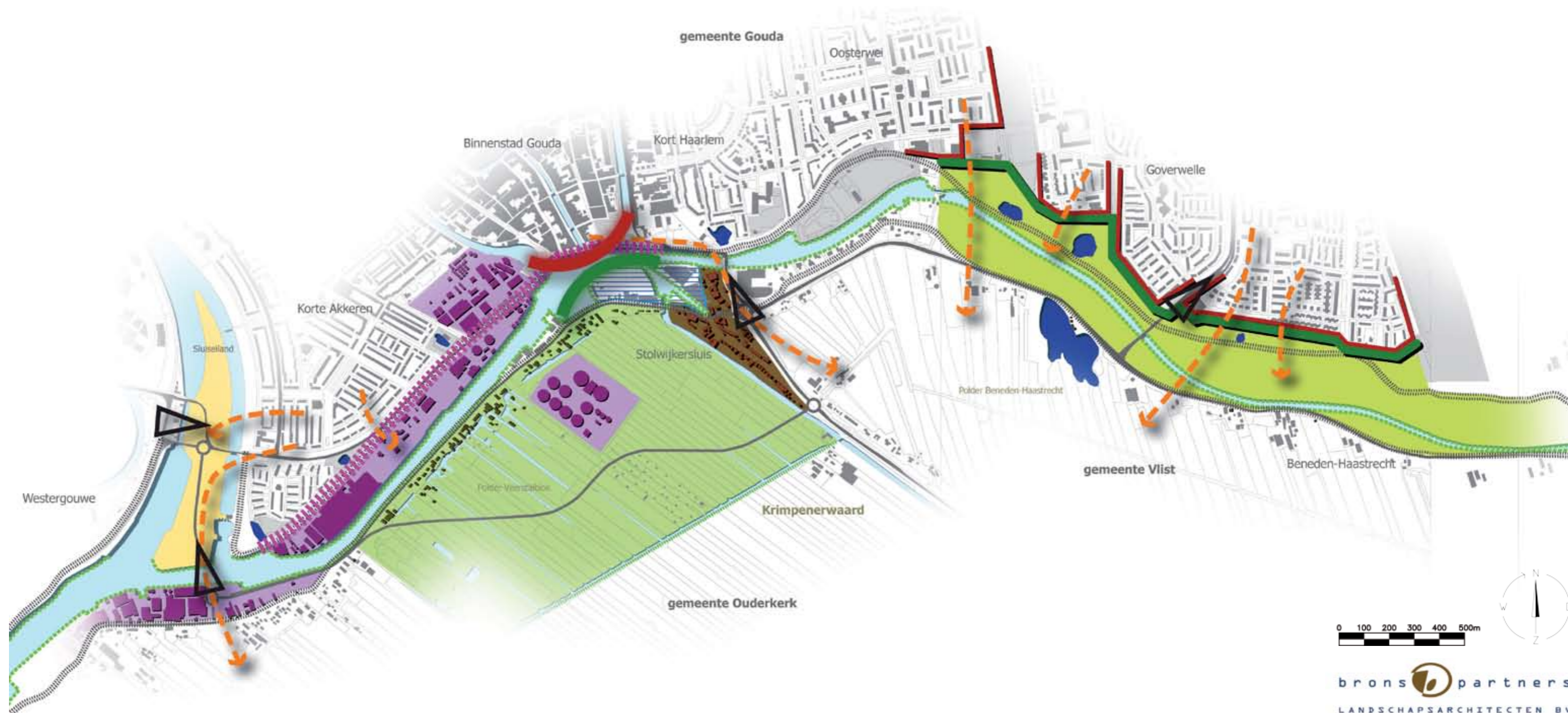

Kwaliteiten in beeld

Kansen voor ruimtelijke en functionele versterking

Legenda

KANSEN VOOR...

- Versterking kenmerken veenweidelandschap; N207-ZWR is katalysator
- Versterking landelijke en idyllische uitstraling "Stille IJssel"
- Ontwikkeling wielen bij identiteit stroombed Hollandsche IJssel
- Versterking contrast landelijke uitstraling Hollandse IJssel met stadsrand (Oosterwei en Goverwelle)
- Integrale ontwikkeling Sluiseiland met recreatieve nevenfunctie; N207-ZWR, tweede sluisolk, verbreding Stroomkanaal en verkleining Sluiseiland zijn katalysatoren
- Ontwikkeling Stolwijkersluis als Krimpenerwaarddorp aan de IJssel
- Vergroting beeldkwaliteit en revitalisatie bedrijventerreinen
- Ontwikkeling waterrecreatie
- Versterking contrast tussen de tegenpolen historische binnenstad Gouda en natuur Krimpenerwaard
- Aangrijpen dijkversterking voor verbetering toegankelijkheid en beleving
- Vergroting beeldkwaliteit IJsseloevers gecombineerd met recreatieve voorzieningen
- Versterking entrees Gouda
- Vergroting recreatieve toegankelijkheid stroombed en oevers Hollandsche IJssel en Krimpenerwaard

BASIS

- Overige bestaande bebouwing
- Overig stedelijk groen
- Water
- Hoofdwegenstructuur
- IJsseldijken

2.4 Kansen en bedreigingen

De uiteenlopende ontwikkelingen in het gebied bieden, samen met het beleid, de wensen en de gebiedskwaliteiten, kansen voor ruimtelijke en functionele versterking van de Hollandsche IJssel en de verbinding met haar omgeving. Als kans wordt gezien een denkbare (combinatie van) ontwikkeling(en) die de benoemde gebiedskwaliteiten ondersteunt, ontwikkelingen waarvoor draagvlak in het gebied is en/of zaken waarvoor geld beschikbaar is.

Als tegenhanger worden ook bedreigingen onderkend, namelijk denkbare ontwikkelingen die de benoemde gebiedskwaliteiten dreigen te ondergraven.

De kansen en bedreigingen zijn op hoofdlijnen geschetst zodat ze een basis vormen voor de Gebiedsvisie. Zo wordt tevens voorkomen dat alle onderdelen van de wensenkaart ook een plek op de kansenkaart zouden moeten krijgen. Net als de wensenkaart (zie paragraaf 2.2) kan ook de kansenkaart tegenstrijdigheden bevatten, omdat er in deze kaart nog geen afweging is gemaakt. Het verschil is echter dat de kansenkaart gerelateerd is aan de gebiedskwaliteiten, terwijl dat met de wensen niet het geval hoeft te zijn.

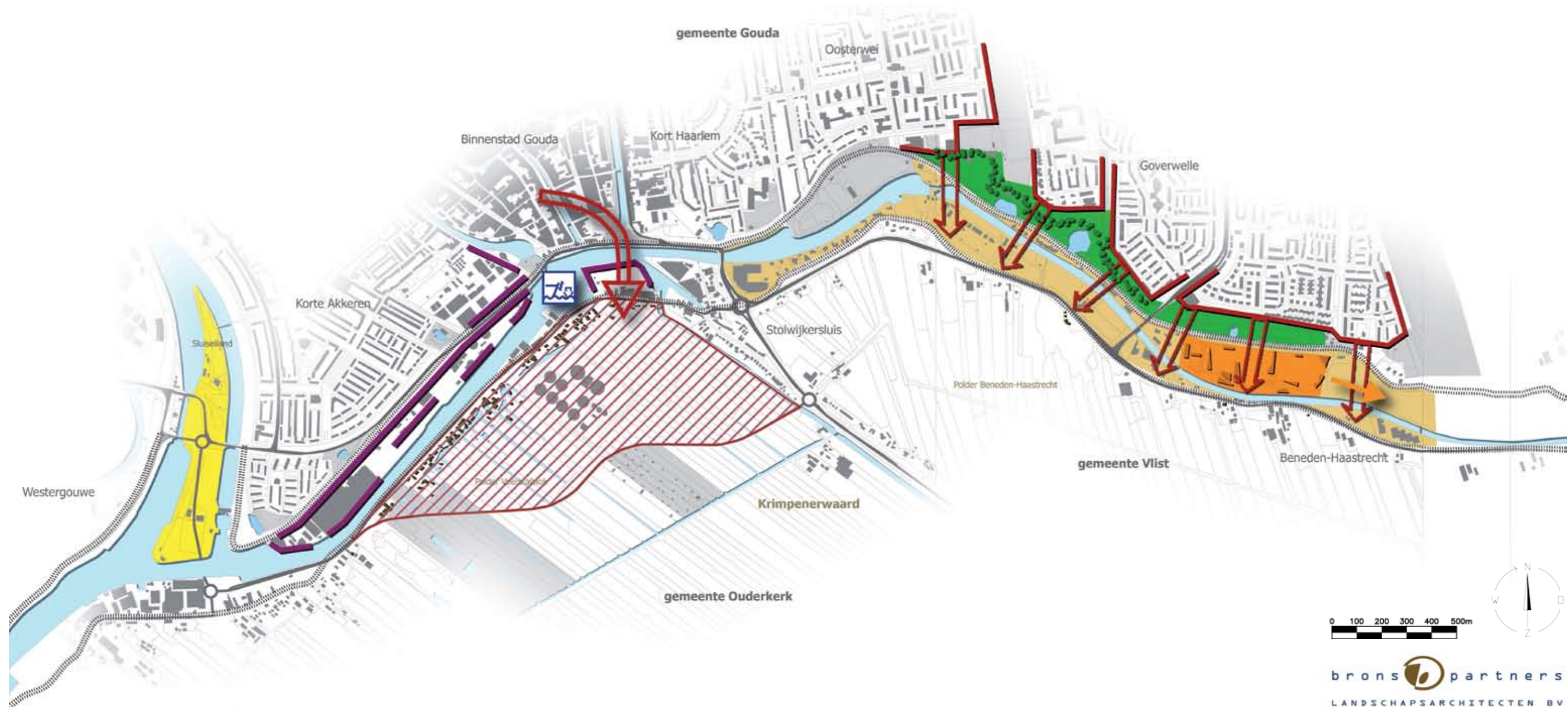
Kansen

Een grote kans voor een duurzame gebiedsontwikkeling is de ruimtelijke versterking van het contrast tussen de tegenpolen 'stad' en 'ommeland'. Daartoe is het van belang dat de identiteit van beide tegenpolen duidelijk herkenbaar is, onder meer bij de stadsentrees. Als kans wordt daarom gesignaleerd een versterking van de waardevolle identiteit en uitstraling van de Krimpenerwaard als karakteristiek veenweidegebied, met daarin het bijzondere buurtschap Stolwijkersluis.

De aan de IJsselzijde gelegen stadsranden van Goverwelle en een deel van Oosterwei zouden beter gepositioneerd kunnen worden ten opzichte van de rivier. De dijken als structuurdragers en de sequentie van wielen vormen een kans om deze als onderdeel van het stroombed te ontwikkelen en daarmee de dynamiek van de rivier tot uitdrukking te brengen. Zeker ten oosten van de Waaiersluis kan hier de landelijke en idyllische uitstraling van de "Stille IJssel" mee versterkt worden.

Een belangrijk aandachtspunt is de toegankelijkheid van de Krimpenerwaard vanuit de binnenstad en de Goudse woonwijken. Ook zijn er kansen voor een verbeterde toegankelijkheid van de IJsseloevers, in

Bedreigingen voor ruimtelijke kwaliteit en functioneren

0 100 200 300 400 500m

Legenda

BEDREIGINGEN VORMEN..

- Beschouwing N207-ZWR als grens van stad Gouda
- Privatisering IJsselzone/-oevers
- Stedelijke ontwikkelingen oostelijke IJsselzone verergeren diffuse identiteit van de zone
- Ontwikkeling bomengordel en parkzone tussen Goejanverwelledijk en woonwijk (Oud-)Goverwelle (bedreigen landelijkheid en karakter dijk met wielen)
- Lage beeldkwaliteit randen bedrijventerreinen
- Stedelijke ontwikkelingen overzijde rivier door stad Gouda met als gevolg identiteitsverlies Krimpenerwaard
- Verlies lokale recreatieve functie Sluiseiland
- Uitbreiding sportveld ten koste van landelijk karakter en waardevolle uiterwaard
- Toename recreatievaart en daarmee toenemende conflict beroepsvaart vs. recreatievaart (veiligheid op het water)

BASIS

- Overige bestaande bebouwing
- Overig stedelijk groen
- Water
- Hoofdwegenstructuur
- IJsseldijken

combinatie met een betere beeldkwaliteit van de oevers. Bebouwing en oeverinrichting is veelal van de rivier afgekeerd. Het is een kans voor algehele verbetering van de beeldkwaliteit in het gebied om ook de rivierzijde als voorkant te beschouwen. De aspecten toegankelijkheid, revitalisering van de bedrijventerreinen op de zellingen, dijkversterking en verbetering van de beeldkwaliteit zijn het meest kansrijk bij een integrale benadering en een open samenwerking tussen verschillende partijen.

Daarnaast is het een kans om alle ontwikkelingen rondom Sluiseiland bij elkaar te pakken en een integrale gebiedsontwikkeling voor te staan. Dit geldt ook voor de dijkversterking; een noodzakelijke ontwikkeling waar bij aangesloten kan worden.

Bedreigingen ruimtelijke kwaliteit

Naast dat er vanuit de combinatie van autonome ontwikkelingen, het beleid en de wensen kansen voortkomen, vormen enkele autonome ontwikkelingen ook een bedreiging voor de ruimtelijke kwaliteit en het functioneren van de IJsselzone.

Door de ontwikkeling van de N207-ZWR wordt een hoek van de Krimpenerwaard ruimtelijk afgesneden van de rest van dit waardevolle landschap. Het kan daarom in de toekomst mogelijk een bedreiging zijn dat de stad Gouda zich de Veerstaalblokpolder tot aan de N207-ZWR toe-eigent voor stedelijke ontwikkelingen en dat men de randweg als nieuwe

stadrand gaat beschouwen. Met een stedelijke ontwikkeling van de afgesneden hoek van de Krimpenerwaard wordt het karakter van dat gebied nog verder aangetast en wordt het veelgeprezen contrast tussen de Goudse binnenstad en de openheid van de Krimpenerwaard teniet aan gedaan.

Als gevolg van de relatieve onbekendheid van het stroombed van de Hollandsche IJssel als landschapstype en de van de IJssel afgekeerde wijk Goverwelle, bestaat het risico dat hier stedelijke ontwikkelingen in het stroombed van de Hollandse IJssel ontwikkeld worden. Dit vormt een bedreiging voor het landelijke karakter van het stroombed van de IJssel.

Ook een bedreiging, en dan met name voor de beeldkwaliteit en de beleving, vormt een verdere achteruitgang van de onaantrekkelijke randen van de bedrijven op de zellingen, zowel naar het water als naar de weg toe.

Een verdere privatisering van de oevers brengt de toegankelijkheid van de IJsseloevers in gevaar. Tevens dient er voor gewaakt te worden dat de sterke verkleining van Sluiseiland door de komst van de N207-ZWR, de 2e sluiscolk van de Julianasluisen en de mogelijke verbreding van het Stroomkanaal, niet een verlies van de (lokale) recreatieve functie tot gevolg heeft.

Sluiseiland zal door infrastructurele ontwikkelingen sterk worden verkleind; behoud en versterking van de recreatieve functie is desondanks wenselijk.

Mede door slechte parkeervoorzieningen is de beeldkwaliteit van de dijk en de zellingen laag.

2.5 Problematiek en confronterende ontwikkelingen

Vanuit het ruimtelijk beleid, de wensen van de verschillende partijen en de gebiedskwaliteiten zijn confronterende, tegenstrijdige, maar ook elkaar versterkende, belangen naar voren gekomen. Op de confrontatiekaart op de volgende bladzijde zijn gebieden aangegeven waar meerdere ontwikkelingsmogelijkheden op een plek liggen die van invloed zijn op de gebiedskwaliteit. Deze invloed kan positief of negatief zijn. Op deze plekken moeten, als opstap naar de eigenlijke gebiedsvisie, keuzes worden gemaakt. Deze kaart dient ter geleiding van de discussies tussen betrokkenen, die de basis leggen voor de visie en is daarom te zien als een discussiepuntenkaart. Op basis van deze discussiepunten zijn confrontatieplekken aangewezen en is hieronder per plek de probleemstelling geformuleerd.

1. Sluiseiland als entree en uitloopgebied

- Infrastructurele ontwikkelingen zorgen voor verkleining van Sluiseiland;
- Recreatief belang Sluiseiland stijgt met komst Westergouwe (meer recreanten in de buurt en meer behoefte aan groen bij de woonwijk Korte Akkeren);
- Wens openbare oevers, route langs waterwerken en verbetering beeldkwaliteit hele eiland;

- Zuidpunt is / wordt een entree van Gouda, vanaf de Hollandsche IJssel en vanuit de Krimpenerwaard;
- Vanaf rand Korte Akkeren wordt lucht en ruimte beleefd.

Hoe wordt Sluiseiland ondanks een kleinere omvang een belangrijke plek voor Gouwenaren en een herkenningspunt voor Gouda?

2. Korte Akkeren aan de IJssel

- Er is nauwelijks binding tussen het stroombed van de Hollandsche IJssel en de wijk Korte Akkeren;
- De grote hoogte van de dijk en de vrijwel aaneengesloten bedrijvigheid op de zelling vormen een barrière in de toegankelijkheid van de oever en de zichtbaarheid van de rivier;
- De beeldkwaliteit van de bedrijven en bedrijfskavels is laag (parkeren op en aan de dijk, kale harde oevers aan rivierzijde, gesloten grote 'dozen', hoge hekken en muren, ontoegankelijke ongebruikte gebieden);
- Door de komst van de N207-ZWR krijgt de Rotterdamsestraatweg / Goejanverwelledijk een rustiger verblijfsklimaat;
- Voorgenomen dijkversterking kost ruimte en kan ten koste gaan van groene recreatieruimte en de wielen binnendijs.

Hoe komt Korte Akkeren aan de Hollandsche IJssel te liggen?

3./4. Stad en land in evenwicht?

- Oorsprong van Gouda ligt aan de noordzijde van de Hollandsche IJssel, dit wordt beter zichtbaar gemaakt;
- Beschermd stadsgezicht Gouda is uniek doordat het rivierfront van een afstandje kan worden beleefd (contrast open polder – stad);
- Verrommeling van de Krimpenerwaard dreigt (wensen recreatieve ontwikkeling, overhoeken tussen dijk en N207-ZWR benutten voor stadsrandverschijnselen, mogelijke ontwikkeling bedrijventerrein Ouderkerk);
- Stolwijkersluis toont zich aan de rivier, als voorpost van de Krimpenerwaard die verder onzichtbaar achter de dijk ligt;
- Zelling Veerstablok is mooi stukje getijdenatuur.
- Er liggen veel kansen voor verbetering waterrecreatie (aanlegsteigers grote en kleine schepen, voorzieningen);
- Koudasfalt is watergebonden en hoort dus aan de rivier thuis; de beeldkwaliteit op deze kwetsbare plek (voor het historische stadshart) is echter veel te laag (lage kwaliteit van de randbeplanting en oeverbeschoeiing);
- Vanuit de landelijke normering voor veiligheid is vastgesteld dat de waterkering ter plekke van de binnenstad op tenminste 4,5 meter +NAP moet komen te liggen. Als dit op een standaard manier wordt aangepakt is er geen zichtrelatie meer tussen de historische stad en de Hollandsche IJssel. Dit staat haaks op de wensen om de zichtrelatie te versterken.

Stelling: Historisch stadsgezicht is waardevol dankzij het contrast met de overkant. Als Gouda zich de Krimpenerwaard teveel toe-eigent ondergraaft ze daarmee haar unieke positie van historische binnenstad aan de rivier en het open achterland.

Welke ontwikkelingen helpen het authentieke landschap van de Krimpenerwaard in stand te houden? Welke moeten we tegenhouden? Hoe maken we Stolwijkersluis en haar zellingen weer kleinschalig, zodat ze passen bij de Krimpenerwaard?

5. De verdwenen IJssel in zicht

- De Hollandsche IJssel toont zich op deze plek nauwelijks; hij is erg introvert door de functies die er aan grenzen (begraafplaats, villa's);
- Begraafplaats is een groene parel in het stroombed, met het mooiste paadje van Gouda erlangs;
- Villa's aan het water met geprivatiseerde oever versterken introvert karakter en hebben tezamen een lage beeldkwaliteit;
- Voornemen dijkversterking kan ruimte kosten die nu groen is, dit kan een kans zijn voor het verbeteren van de toegankelijkheid van het stroombed van de Hollandsche IJssel vanuit Oosterwei.

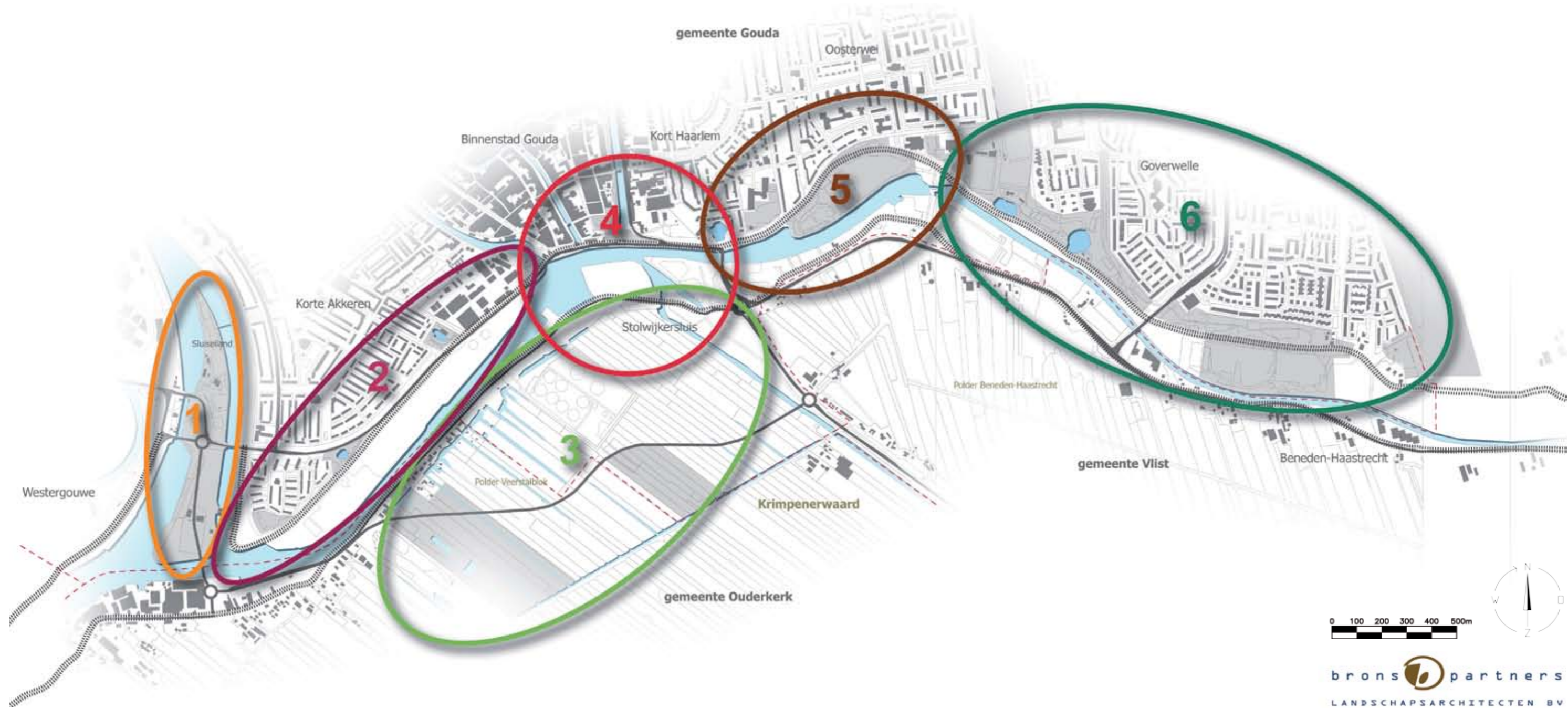
Welke functies of inrichtingsmaatregelen kunnen de samenhang tussen Oosterwei/ Zuider IJsseldijk en de Hollandsche IJssel verbeteren, zodat de kwaliteit van het gebied wordt versterkt?

6. Welkom aan de IJssel

- De Hollandse IJssel ten oosten van de Waaiersluis heeft een landelijke uitstraling en staat in directe verbinding met het buitengebied;
- In de uiterwaarden liggen allerlei functies (wonen, werken, nutsvoorzieningen, sport) die versnipperend werken, het gebied tussen de dijken is geen eenheid en het landelijke karakter gaat verloren;
- De identiteit van het stroombed is hier diffuus; kansen liggen in de landelijke sfeer;
- Binnendijs liggen meerdere wielen, die cultuurhistorisch interessant zijn en het gezicht van de (voormalige) rivier aan Gouda kunnen tonen;
- De woonwijk Goverwelle heeft ruimte nodig voor groene functies en recreatieve uitloop; de Hollandsche IJssel ontstijgt dit schaalniveau;
- De noordelijke dijk is een prachtig lint van (recreatieve) beleving, de zuidelijke dijk is de Provinciale weg en ook een belevings-as (voor snelverkeer) maar onaantrekkelijk voor recreatie;
- Privatisering van oevers dreigt door ad-hoc ontwikkelingen.

Welke functies of inrichtingsmaatregelen kunnen ervoor zorgen dat het idyllische karakter van de Hollandsche IJssel beter benut wordt zodat een 'nieuw' uitloopgebied voor Gouda ontstaat?

Confronterende ontwikkelingen, wensen en kwaliteiten

Legenda

CONFRONTATIEZONES

1. Sluiseiland

- infrastructuur
- waterstaat
- recreatie
- cultuurhistorie
- beroepsvaart vs. recreatievaart

2. Westelijke zelling en Korte Akkeren

- bedrijfsuitbreiding
- toegankelijkheid
- beeldkwaliteit
- dijkverbreding vs. stedelijk groen vs. recreatie vs. herkenbare cultuurhistorie
- verkeer vs. recreatieve verbindingen
- gewenste recreatieve verbindingen vs. ontbreken fysieke structuur

3. Polder Veerstablok

- infrastructuur
- bedrijvigheid
- behoud landschappelijke waarde
- bedreiging verrommeling door stadsrandfuncties
- natuurontwikkeling

4. Mallegat e.o.

- historische binnenstad aan het water
- dijkversterking vs. stadsfront / ontwikkeling Jan Verswollezone
- landschap en natuurschoon
- industrie aan het water
- verkeer
- toegankelijkheid
- recreatie
- beroepsvaart vs. recreatievaart

5. IJsselhof e.o.

- toegankelijkheid
- introverte IJssel
- "groene parel" vanaf het water met "mooiste pad van Gouda"
- private oevers
- beeldkwaliteit
- dijkverbreding vs. stedelijk groen vs. recreatie vs. herkenbare cultuurhistorie
- verkeer vs. recreatieve verbindingen
- gewenste recreatieve verbindingen vs. ontbreken fysieke structuur

6. Goverwelle en IJsseluiterwaarden

- "Stille IJssel" met landschappelijke waarden
- herkenbare cultuurhistorie
- nieuwbouwwijken
- kleinschalige bedrijvigheid
- privatisering oevers
- toegankelijkheid
- verkeer vs. recreatieve verbindingen
- gewenste recreatieve verbindingen vs. ontbreken fysieke structuur

BASIS

Bestaande bebouwing

Stedelijk groen

Water

Hoofdwegenstructuur

IJsseldijken

2.6 Eenheid, verscheidenheid en relaties

De rivier de Hollandsche IJssel stroomt, zowel als getijderivier als gekanaliseerd, tussen twee waterkeringen. De ruimte tussen de twee waterkeringen heeft morfologisch eenzelfde oorsprong; de rivierbedding. Hoewel het hier een in verschillende gradaties getemde rivier betreft, de uiterwaarden niet meer als overstromingsvlakten fungeren en er diverse opgehoogde buitendijkse terreinen liggen (zellingen), behoort het hele gebied tussen de twee waterkeringen tot het stroombed van de Hollandsche IJssel. Het stroombed is een landschappelijke eenheid, hoewel dit niet meer zo goed waarneembaar is.

Op regionaal niveau is opvallend dat het stroombed van de Hollandsche IJssel de scheidslijn is tussen Gouda aan de noordkant en de ongerepte Krimpenerwaard aan de zuidzijde. Op lokale schaal valt vooral de diversiteit van het gebied op.

Eenheid

De belangrijkste structuurdrager van het gebied is de Hollandsche IJssel zelf; het zilveren lint dat door het landschap slingert. Voor de zichtbaarheid van de eenheid in het stroombed zijn daarnaast de dijken van groot belang. De waterkering is, vanuit veiligheidsoogpunt, continu. Er is echter geen continu

dijklichaam te herkennen aan weerszijden van de rivier. De dijk is op veel plekken 'verdwenen' in de zelling of een drukke weg. In het oosten kronkelt de dijk lieflijk langs buitendijks gelegen wielen, terwijl iets naar het westen de dijk als een hoge groene wand voor de eerste bebouwing van Gouda ligt.

Weinig relaties

Het stroombed van de Hollandsche IJssel ligt relatief geïsoleerd van zijn omgeving. Dat wil zeggen dat de functies in het stroombed wel zichtbaar zijn, soms zelfs ruimtelijk domineren, maar dat er weinig samenhang bestaat tussen (de functies in) het stroombed en de omgeving. Er zijn weinig ruimtelijke relaties tussen het stroombed en zijn omgeving. In het verlengde daarvan ontbreken soms ook fysieke verbindingen, vooral recreatieve. Dit geldt zowel aan de Goudse als aan de Krimpenerwaardse kant.

Verscheidenheid in identiteit

Aanvullend aan de kwaliteitenkaart (zie paragraaf 2.3) zijn verschillende identiteiten in het gebied in beeld gebracht en is met principeprofielen aangegeven hoe het gebied vanaf de Hollandsche IJssel beleefd wordt. Hiermee wordt de karakteristiek van het gebied inzichtelijk gemaakt in al zijn diversiteit.

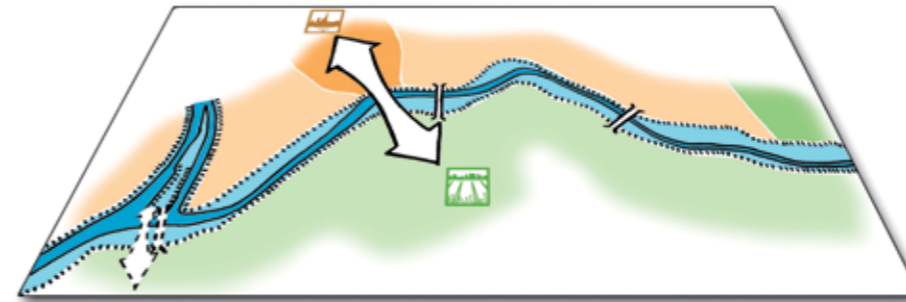
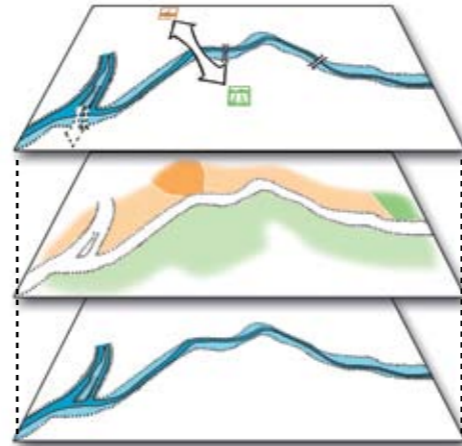
Binnen het stroombed is er een grote verscheidenheid aan functies met hun eigen voorkomen en bijbehorende identiteit. Deze diversiteit is weliswaar kenmerkend voor de Hollandsche IJssel, maar bemoeilijkt ook de beleving van het stroombed als een eenheid. De verschillende functies liggen naast elkaar, zonder een ruimtelijke relatie. Daar komt nog bij dat de identiteit van de onderdelen uit het stroombed niet alleen sterk van elkaar verschillen, maar dat de identiteit ook nog verschilt met het standpunt van waarneming.

Op de volgende pagina wordt de diversiteit van de verschillende oevers getoond middels dwarsprofielen van het stroombed in ruimer verband. Duidelijk zichtbaar zijn de plaatselijk zeer grote hoogteverschillen tussen de kruin van de dijk en het erachter gelegen land of stedelijk gebied. Ook valt op dat de dijk telkens van aanblik verandert en ter plaatse van de zellingen vaak helemaal niet als eigen structuur zichtbaar is. Ook de breedte van het stroombed is variabel. Daarna zijn de diverse identiteiten inzichtelijk gemaakt, zowel vanaf de Hollandsche IJssel als vanuit de omgeving.

Visuele en fysieke relaties tussen beide zijden stroombed Hollandsche IJssel zijn spaarzaam.

Stroombed Hollandsche IJssel vormt barrière tussen Goudse zijde en Krimpenerwaard (contrast).

Stroombed Hollandsche IJssel met rivier en dijken vormt eenheid.

Op regionaal schaalniveau is het contrast tussen beide zijden van het stroombed van de Hollandse IJssel dominant.

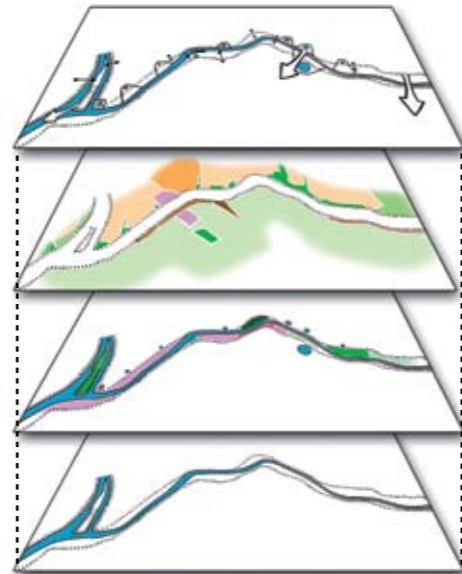
Regionaal

Verskillende relaties tussen stroombed en omgeving; visueel, historisch, economisch, natuurlijk en recreatief.

Weinig samenhang tussen opbouw stad en stroombed. Er is geen relatie gezocht met de rivier, maar rivier wordt als barrière gezien. Krimpenerwaardzijde heeft hoofdzakelijk wel die samenhang.

Water en dijken zijn bindend binnen stroombed Hollandsche IJssel met haar veelheid aan functies. De activiteiten zijn niet onderling afgewogen. De wielen die morfologisch behoren tot de Hollandsche IJssel liggen buiten het stroombed.

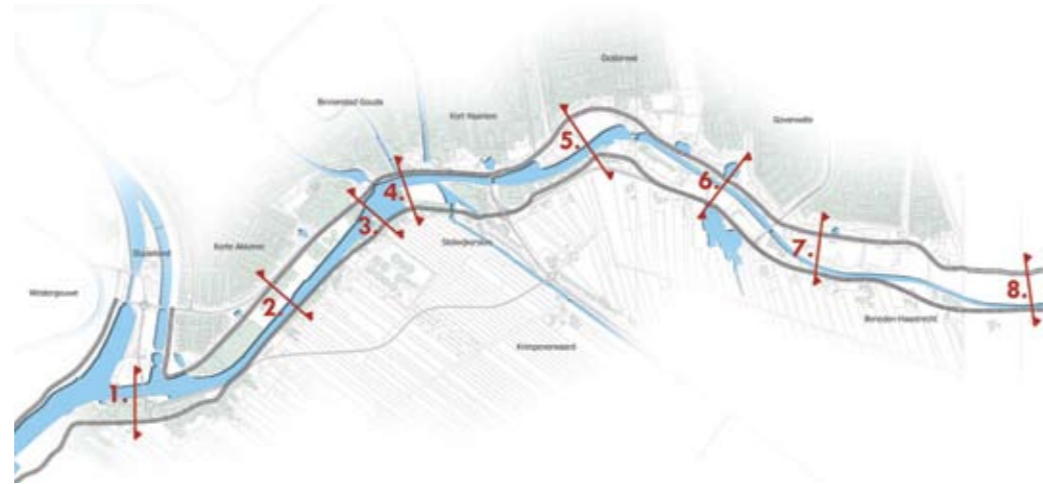
Rivier kent twee gezichten; "levende IJssel" vs. "stille IJssel". Dijken scheiden stroombed Hollandsche IJssel en omgeving.

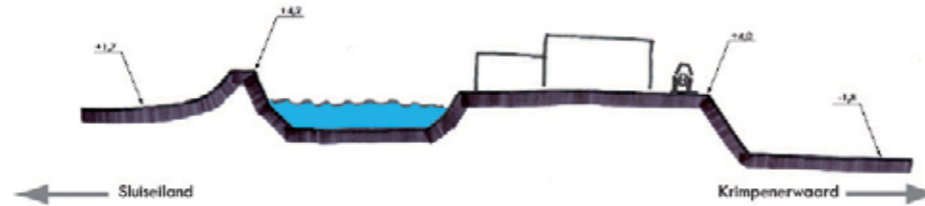
Weinig samenhang tussen stroombed Hollandsche IJssel en omgeving door de diversiteit aan functies en de beperkte hoeveelheid onderlinge relaties, hierdoor gaat de identiteit van de bedding verloren. Het karakter van de dijken reageert op omgeving, waardoor de dijken pluriform zijn. De som der delen is echter niet meer dan de som.

Lokaal

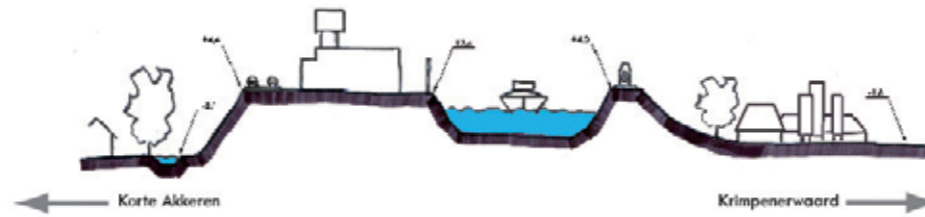
Diversiteit van de dijken en het stroombed

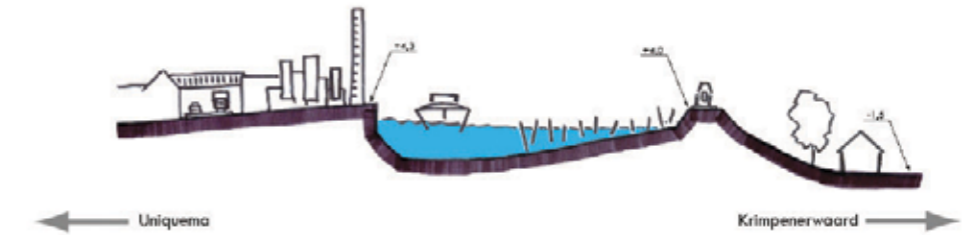
dwp 1: Recreatie Sluiseland vs. Bedrijven zelling Middelblok

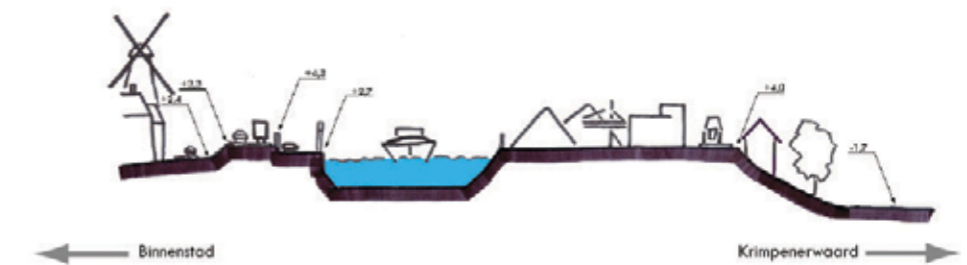
dwp 2: Bedrijven zelling West-Holland vs. Rand veenweide Krimpenerwaard

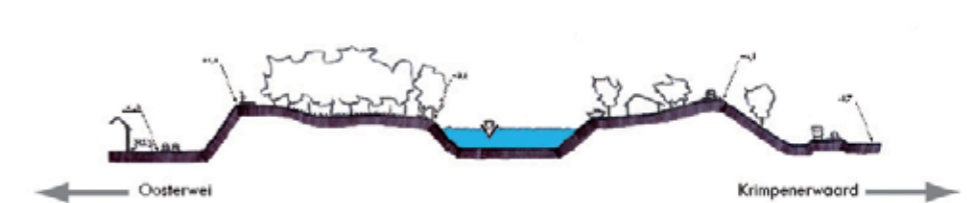
dwp 3: Industrie Uniqema vs. Natuur Mallegatslik

dwp 4: Historische binnenstad Gouda vs. Industrie Koudasfalt

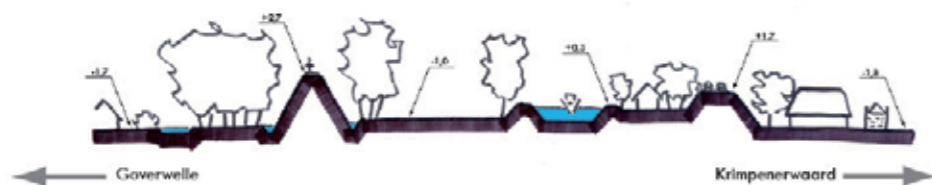
dwp 5: Begraafplaats IJsselhof vs. Villawijk

dwp 6: Baden Powell plantsoen vs. Uiterwaarden

dwp 7: Sportvelden vs. Bebouwing Beneden-Haastrecht

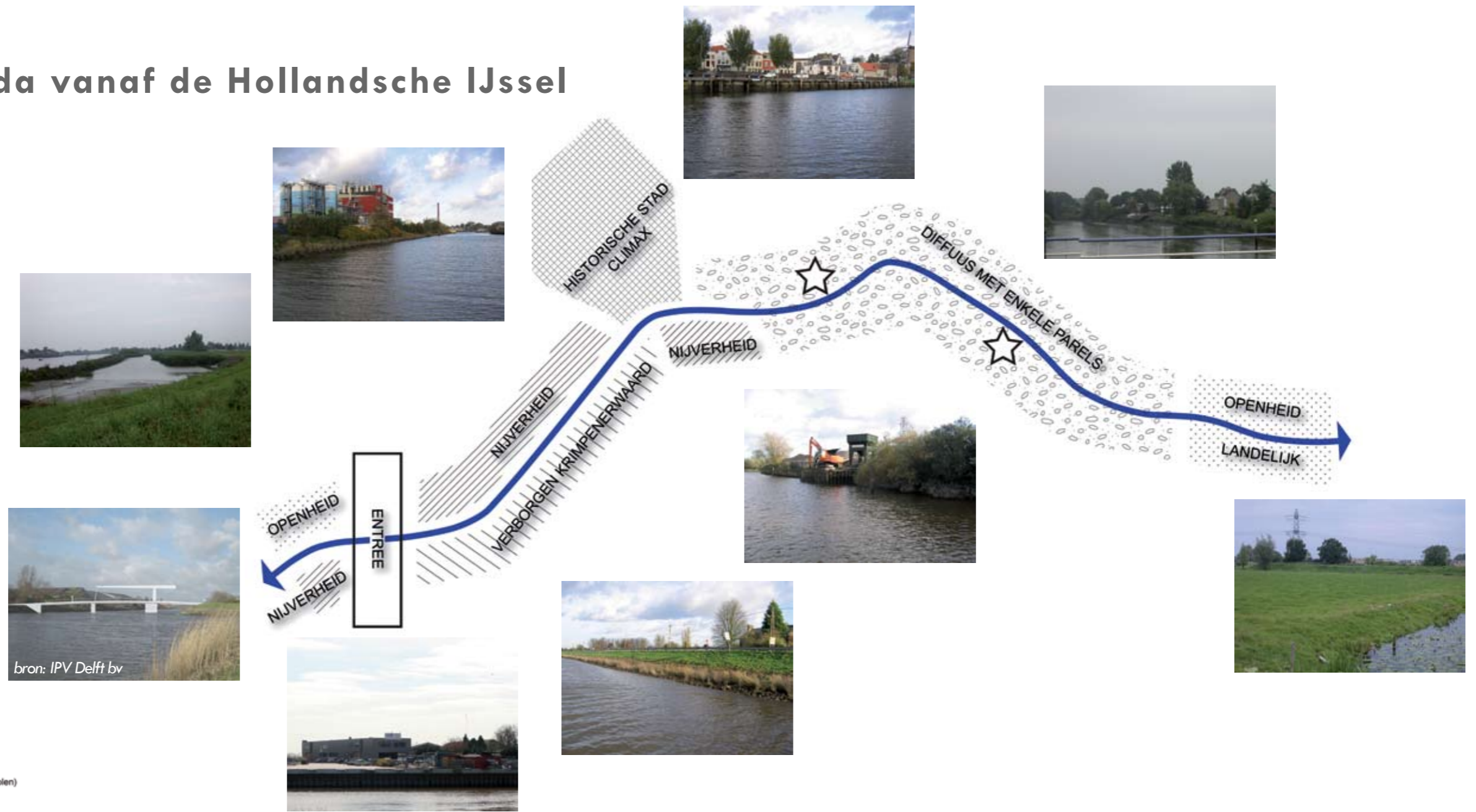

dwp 8: Landelijk gebied Polder Stein vs. Boerderijen Beneden-Haastrecht

De dijk is een continu element aan de randen van het stroombed, maar door zijn verscheidenheid in voorkomen vervalt zijn structurerende functie voor een deel.

Identiteit Gouda vanaf de Hollandsche IJssel

Legenda

- Rivier is as van beleving
- Openheid (landelijkheid)
- Entree Gouda
- Nijverheid
- Rand Krimpenerwaard
- Historische binnenstad Gouda
- Diffuus gebied met "parels" (begraafplaats en molen)

bron: IPV Delft bv

Identiteit stroombed Hollandsche IJssel vanuit omgeving

Legenda

Dijken zijn assen van beleving

Gebiedsidentiteiten

- Waterstaat
- Nijverheid
- Natuur
- Introvert
- Landelijkheid
- Diffuus groen

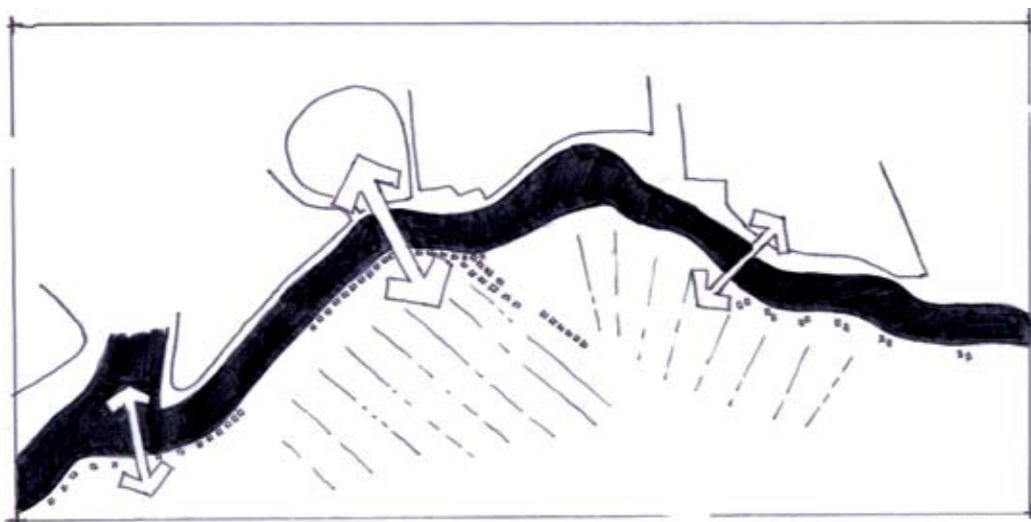
- Idyllische dijk
- Openbare kade
- Beleving weidsheid, water, wind, kracht
- Diffuse cultuurhistorische relatie rivier, dijk, wiel (teloorgang authenticiteit)
- Oriëntatiepunt (molen, schoorsteen, watertoren)
- Robuuste waterstaatsvoorziening (sluis, gemaal)
- Entree Gouda

Hoofdstuk 3

Visie op hoofdlijnen

Op basis van de resultaten uit de analyse en de gesprekken met de ambtelijke en maatschappelijke klankbordgroepen is de visie opgesteld. In dit hoofdstuk wordt het brede kader voor de toekomstige ontwikkelingen geschetst, ofwel de visie op hoofdlijnen. Deze visie op hoofdlijnen wordt vervolgens in de hoofdstukken 4 en 5 geconcretiseerd en van een ontwikkelingsstrategie voorzien.

Principe 1. Benutten van de barrièrewerking die uitgaat van de rivier.

De Hollandsche IJssel is zeer belangrijk voor Gouda.

- Gouda dankt haar ontstaan mede aan deze rivier;
- De Hollandsche IJssel is (nog altijd) een levensader voor enkele Goudse bedrijven;
- Het waardevolle historisch stadsgezicht van Gouda is alleen zichtbaar over het water;
- De ligging van Gouda direct aan de rivier is een (in potentie) aantrekkelijke omgevingskwaliteit dat zich vertaalt in een vestigingsfactor voor bedrijven en bewoners;
- De Hollandsche IJssel kan weer een motor voor economische ontwikkeling worden.

De afgelopen decennia is de Hollandsche IJssel behandeld als een onbelangrijk gebied, waar het niet zoveel uitmaakte wat er gebeurde of hoe het eruit zag. Deze manier van denken is terug te zien in de uitstraling van het gebied op dit moment. Echter, de aanblik van de Hollandsche IJssel wordt steeds belangrijker gevonden. Daarom is er deze visie.

Wat er moet gebeuren om de Hollandsche IJssel weer als een visitekaartje van Gouda op de kaart te zetten, laat zich vatten in enkele overkoepelende principes:

1. Benutten van de barrièrewerking die uitgaat van de rivier;
2. Erkennen van het stroombed van de Hollandsche IJssel als karakteristiek Gouds landschapstype;
3. Vergroten van de samenhang in het stroombed;

4. Bewerkstelligen van een duidelijke identiteit van de verschillende delen van het stroombed;
5. Verbeteren van de toegankelijkheid van het stroombed zelf (vanuit Gouda, vanuit de Krimpenerwaard en vanaf het water);
6. Verbeteren van de beeldkwaliteit van de functies in het stroombed.

Hierna worden deze principes toegelicht, in volgorde van afnemend schaalniveau.

1. Benutten van de barrièrewerking die uitgaat van de rivier

Gouda is rondom de historische binnenstad de afgelopen decennia sterk in ontwikkeling geweest, wat de provincie stad met de huidige maten heeft opgeleverd. Aan de overzijde van de rivier zijn de dorpen met hun landelijke ligging ook mee ontwikkeld met de tijd, maar dit heeft slechts plaatselijk geleid tot schaalvergroting en intensivering van het bebouwd gebied. Het resultaat is dat de Krimpenerwaard een waardevol cultuurhistorisch geheel is, waarin de aanwezige bebouwing zich nog altijd voegt in het historisch gegroeide landschapspatroon. Anders gezegd is de korrelgrootte van de bebouwing in de Krimpenerwaard kleiner en de intensiteit lager dan aan de andere zijde van de rivier. Dankzij de rivier zijn de stedelijke ontwikkeling en de hoogste dynamiek aan de Krimpenerwaard voorbij gegaan. De puurheid van de Krimpenerwaard is een belangrijke kwaliteit voor Gouda. De nabijheid

van dit karakteristieke polderlandschap geldt voor velen als een gunstige vestigingsfactor en wordt geroemd vanwege het contrast tussen de stad en het buitengebied.

Om ervoor te zorgen dat Gouda deze specifieke kwaliteit behoudt, geldt als basisprincipe voor de Gebiedsvisie Hollandsche IJssel Gouda dat de barrièrewerking van de rivier wordt benut als natuurlijke grens tussen stad en buitengebied. Dit betekent dat Gouda de Krimpenerwaard moet respecteren als waardevol buitengebied en als tegenhanger van het stedelijke Gouda. De Krimpenerwaard heeft weldegelijk een functie voor Gouda, maar deze moet niet worden misverstaan als stedelijk domein. Het grondgebied van Gouda dat aan de Krimpenerwaardse zijde ligt, heeft dus een heel andere dynamiek dan de stedelijke zijde. Ontwikkelingen in de Krimpenerwaard moeten qua maat, functie en uitstraling passen bij dit veenweidegebied en de kleine dorpen en buurtschappen daarin, zoals Stolwijkersluis. Voor Gouda past hier terughoudendheid. De Goudse zijde daarentegen heeft een stedelijke aanblik en die uitstraling kan op sommige plaatsen verder versterkt worden. Dit bindt de buitenwijken tevens meer aan de binnenstad. Ten noorden van de rivier ligt de stad, ten zuiden van de rivier het landelijk gebied.

Om het contrast te kunnen ervaren moet het ook zichtbaar zijn. Visuele relaties van Gouda naar de open Krimpenerwaard, over de Hollandsche IJssel heen, zijn dus van groot belang. Ter plaatse van

het historische stadsgezicht van Gouda is juist ook de zichtrelatie vanuit de Krimpenerwaard richting Gouda van groot belang. Bestaande visuele relaties worden behouden en, waar zich kansen voordoen, kunnen aanvullende doorzichten worden gecreëerd.

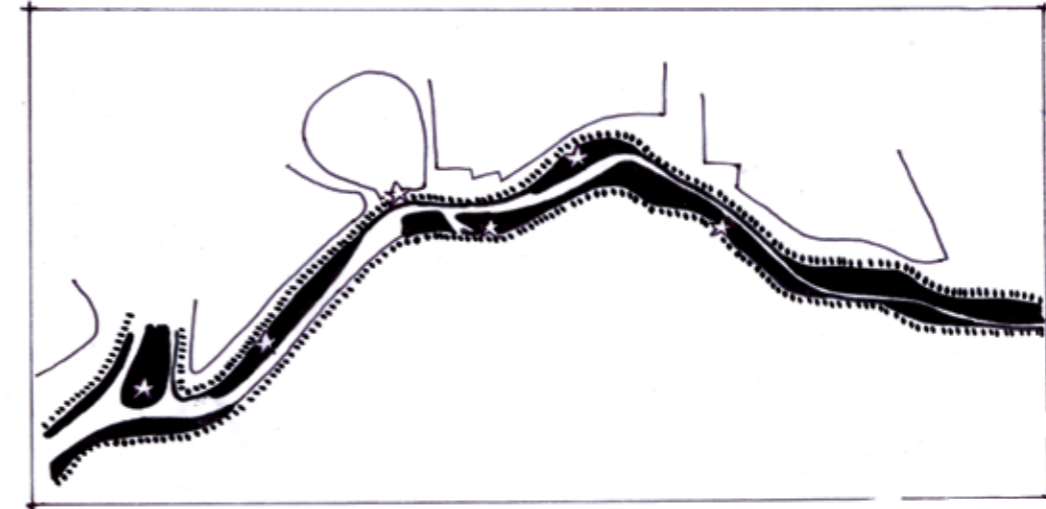
Op de zellingen moeten nieuwe ontwikkelingen qua schaal en functie onderdeel uitmaken van de karakteristiek van het rivierenlandschap. Dit betekent geen intensieve verstedelijking van de zellingen, maar het ontwikkelen van extensieve functies (zoals natuurontwikkeling, extensieve vormen van recreatie, toerisme en riviergebonden bedrijvigheid).

2. Erkennen van het stroombed van de Hollandsche IJssel als karakteristiek Gouds landschapstype

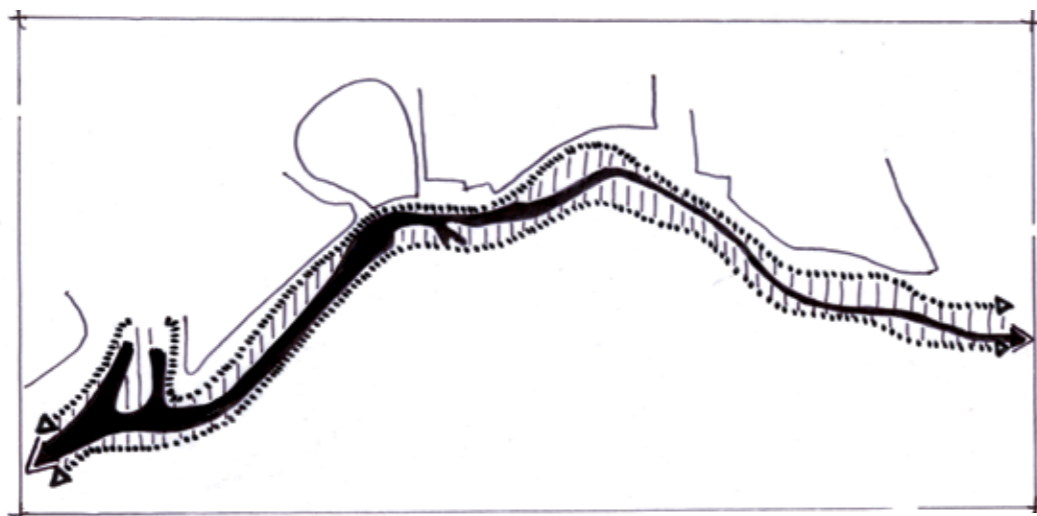
Hoewel de Hollandsche IJssel gezien kan worden als een grens, is het belangrijk om in te zien dat het stroombed van de Hollandsche IJssel, dus alles wat buitendijs ligt en de wielen, zelf ook een landschapstype is. Het IJsselbed heeft een eigen bestaansrecht en een eigen karakter. De Hollandsche IJssel is een verbijzondering van het rivierenlandschap op twee manieren:

- Ten oosten van de Waaiersluis de smalle “stille” gekanaliseerde rivier met uiterwaarden;
- In het westen de brede “levende” getijderivier met industrieel gebruikte zellingen.

Door de weinig gestuurde ontwikkelingen in voorbije jaren is de karakteristiek van dit landschapstype niet overal meer goed herkenbaar.

Principe 2. Erkennen van het stroombed van de Hollandsche IJssel als karakteristiek Gouds landschapstype.

Principe 3. Vergroten van de samenhang in het stroombed.

De functies liggen vaak zonder ruimtelijke relatie of overgang naast elkaar. De Hollandsche IJssel heeft lange tijd de signatuur van een werkrivier gehad, waarbij aan beleving vanuit de omgeving weinig aandacht is besteed.

Om het Goudse karakter van het stroombed van de Hollandsche IJssel te versterken, moeten bestaande kwaliteiten behouden en verbeterd worden, zoals wielen, (historische) waterstaatswerken, de (zichtbaarheid van) getijdewerking, uitzichten en industrieel erfgoed. Daarnaast worden waar nodig nieuwe kwaliteiten aan het gebied toegevoegd. Hierbij valt te denken aan:

- Het ontwikkelen van herkenbare economische dragers van de 21e eeuw (nieuwe Goudse iconen);
- Het beter inpassen van bestaande functies;
- Het realiseren van oriëntatiepunten;
- Het enkel toestaan van ontwikkelingen met een hoge beeldkwaliteit;
- Het vergroten van de toegankelijkheid van water en oevers.

De functies in het stroombed van de Hollandsche IJssel moeten passen bij het Goudse karakter van de rivier en haar uiterwaarden en zellingen, zowel wat betreft maat en schaal als uitstraling op de omgeving en relatie met het water. Met deze maatregelen kan de belevingswaarde van de

Hollandsche IJssel aanzienlijk worden verbeterd. De signatuur van de Hollandsche IJssel bij Gouda is voortaan een rivierenlandschap waarbij werken en beleving samen op gaan. Het stroombed van de Hollandsche IJssel vertegenwoordigt een specifiek Goudse kwaliteit ter hoogte van Gouda.

3. Vergroten van de samenhang in het stroombed

Om het karakter van de Hollandsche IJssel te versterken moet er een grotere samenhang binnen het stroombed gecreëerd worden. De belangrijkste samenbindende factoren van dit landschapstype zijn het water van de rivier met zijn directe oevers en de dijken. Zij bieden ook houvast bij de oriëntatie in het gebied. Ook het toepassen van meubilair in het gehele stroombed van eenzelfde vormenfamilie draagt bij aan een eenduidig karakter. Dit aspect komt in paragraaf 4.3, 'beeldkwaliteit' nader aan de orde.

Water en oevers

Het water van de Hollandsche IJssel brengt op een krachtige manier samenhang in het gebied, tenminste wanneer het zichtbaar is. De oevers van de Hollandsche IJssel zijn op veel plekken geprivatiseerd door bedrijven of bewoners, waardoor de rivier vanaf de openbare weg niet zichtbaar is.

De zichtbaarheid van het water kan worden vergroot door:

- Toegankelijk maken van oevers;
- Weghalen van dichte beplanting;
- Aanpassen stedenbouwkundige opbouw van de zellingen teneinde doorzichten te creëren;
- Openbare verblijfsplekken aan het water te ontwikkelen.

Aanpassingen bij oevers die in eigendom zijn van bedrijven of bewoners kunnen uitsluitend plaats hebben als hierover overeenstemming is bereikt met de grondeigenaar.

Dijken

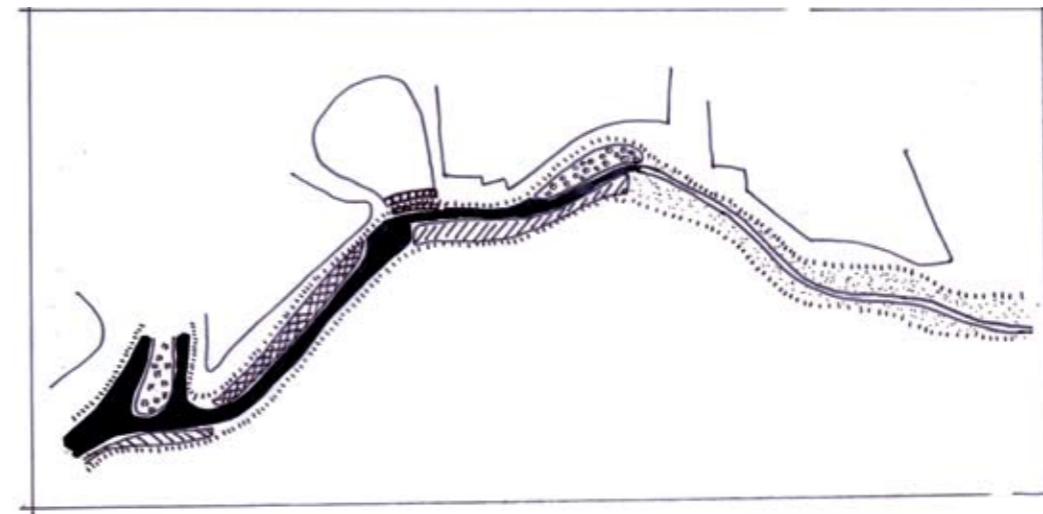
De dijk is de grens tussen de Hollandsche IJssel en Gouda enerzijds en de Krimpenerwaard anderzijds. De dijk is soms een bindend element dan weer scheidend. Deze dijk vormt het meest in het oog springende reliëf in Gouda en omgeving, hoewel het hoogteverschil zeer wisselend is. Daarnaast zijn de dijken belangrijke lijnen van beleving, van waaraf men door de hoge ligging in het landschap de omgeving kan overzien. Bijzondere aandacht moet daarom besteed worden aan zowel het binnen- als het buitendijkse gebied langs de dijken. Dit moet er aan beide zijden verzorgd uitzien, maar ook verschillend. In de lengterichting van de dijk is er aandacht nodig voor het doorgaande karakter van de dijk. Vanwege de veiligheid tegen overstromingen is de dijk wel continu, maar het ruimtelijk voorkomen is, vooral aan de Goudse kant, zeer divers. Door de dijkweg

consequent los te houden van zijn omgeving, ook wanneer die omgeving op hetzelfde niveau ligt, wordt de dijk als element beter herkenbaar. Hierdoor komt meer samenhang in het gebied. De op handen zijnde dijkversterking kan hierin een belangrijke stuwende kracht vormen. Gouda wil daarom graag samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland zoeken naar synergie tussen de gebiedsvisie en de dijkversterking.

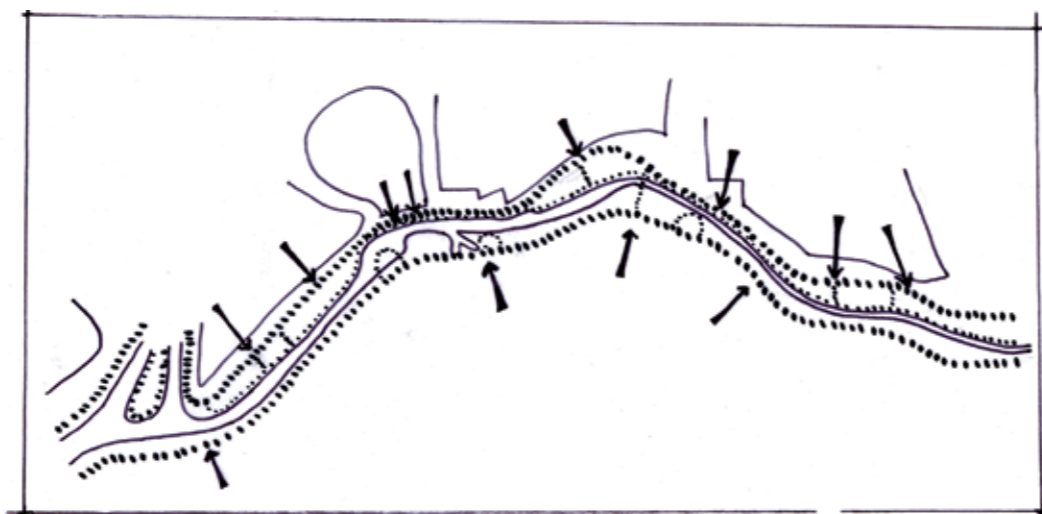
4. Bewerkstelligen van een duidelijke identiteit van de verschillende delen van het stroombed

Het 'Goudse rivierenlandschap waarin werken en beleving samen op gaan' bestaat uit meerdere deelgebieden, waarbinnen wordt toegewerkt naar ruimtelijk van elkaar verschillende identiteiten met eigen kwaliteiten. Hiervoor wordt voortgebouwd op bestaande kwaliteiten en worden nieuwe toegevoegd. De gebiedsvisie heeft tot doel deze identiteiten te versterken binnen het hiervoor beschreven kader. Een duidelijke identiteit is goed voor de waardering van het gebied, waardoor een opwaartse spiraal in het denken over de Hollandsche IJssel op gang kan komen.

Bepalend voor de identiteit van een gebied zijn de functies die er huizen, de ruimtelijke uitstraling van de functies en de beleefbaarheid van het gebied. Toekomstige ontwikkelingen moeten bijdragen aan een versterking van de identiteit binnen het deelgebied waarin ze liggen. In hoofdstuk 4, 'de visie uiteengelegd', wordt nader op deze identiteiten ingegaan.

Principe 4. Bewerkstelligen van een duidelijke identiteit van de verschillende delen van het stroombed.

Principe 5. Verbeteren toegankelijkheid van het stroombed.

5. Verbeteren toegankelijkheid van het stroombed

De functie van de Hollandsche IJssel is meer dan alleen een barrière met plaatselijk een oversteek. De IJssel met zijn oevers, uiterwaarden, slikken en zellingen heeft zelf ook een recreatieve aantrekkingskracht, vooral op bewoners van de stad Gouda. Het is daarom belangrijk dat het domein van de rivier optimaal toegankelijk wordt gemaakt vanuit de aanliggende wijken.

Door de nieuwe aandacht voor de Hollandsche IJssel krijgt Gouda er een gebied bij, waarin de stedeling rond Gouda kan recreëren. Dit is een kans die Gouda niet kan laten liggen. Het is van zeer groot belang dat dit herontdekte landschap beter toegankelijk wordt gemaakt. Pas wanneer een gebied recreatief ontsloten is en men er dus in en doorheen kan gaan, dan heeft het een functie als stedelijk uitloopgebied. Een verdere privatisering van oevers moet hiertoe voorkomen worden. In paragraaf 4.2. 'toegankelijkheid', wordt het toegankelijkheidsprincipe van het stroombed nader uitgewerkt.

6. Verbeteren beeldkwaliteit van functies in het stroombed

De nabijheid van woonwijken en industrie legt een druk op zowel het leefmilieu als het economisch klimaat. De bedrijven maken deel uit van het stroombed van de Hollandsche IJssel, dat wordt (her)ontdekt als onderdeel van het Goudse

uitloopgebied en zijn tegen de binnenstad en/of Goudse woonwijken aan gelegen. De vergrote aandacht voor een mooie en toegankelijke leefomgeving legt een maatschappelijke verantwoordelijkheid bij de bedrijven op de zelling. Het is zeer wenselijk dat zij de bruikbaarheid van de Hollandsche IJssel voor recreatieve doeleinden helpen vergroten. Dit betekent dat, meer dan in het verleden, bedrijven langs de Hollandsche IJssel rekening moeten houden met de beleving van hun bedrijf door omwonenden en recreanten, zowel vanaf het water als vanuit de omgeving.

De landschappelijke inpassing van de bedrijven binnen het stroombed moet, in nauwe samenspraak tussen gemeente en betrokken bedrijven, worden herbezien. Op diverse plaatsen moet de beeldkwaliteit van de gebouwen en de inrichting van de buitenruimte van de bedrijven en andere functies worden verbeterd. Hierbij geldt als uitgangspunt dat de functies in het stroombed een twee-zijdige oriëntatie hebben; zij moeten zowel aan de rivierzijde als aan de dijkzijde een representatieve en verzorgde uitstraling hebben die een bijdrage levert aan de gewenste identiteit van het deelgebied waarin de functie ligt. In paragraaf 4.3, 'Beeldkwaliteit' wordt nader ingegaan op de hier belangrijke aspecten.

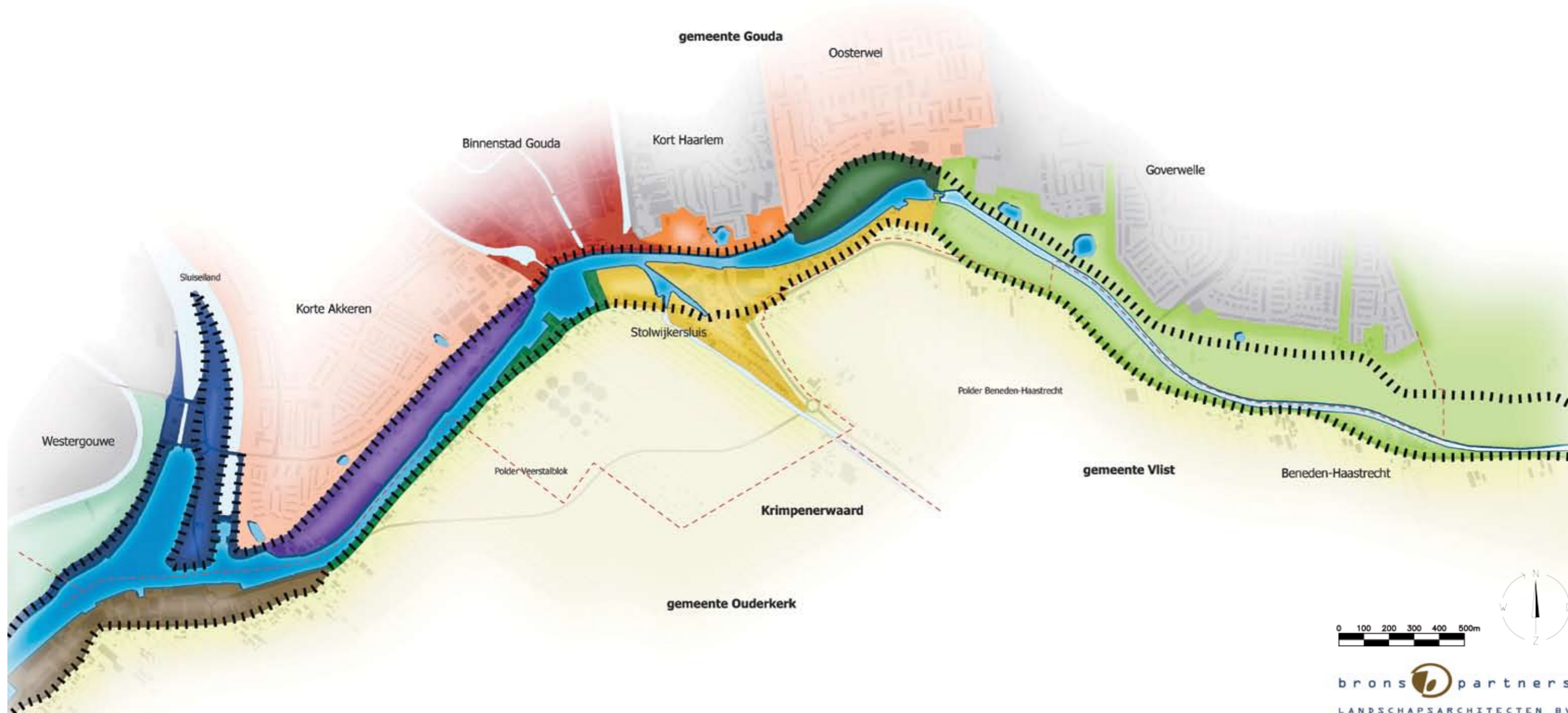
Hoofdstuk 4

Visie uiteengelegd

De 'visie uiteengelegd' geeft per deelgebied weer welke ontwikkelingsrichting wenselijk is voor de Hollandsche IJssel bij Gouda. Uiteraard valt deze visie per deelgebied geheel binnen het gestelde kader in hoofdstuk 3, de visie op hoofdlijnen. Per deelgebied is de wenselijke identiteit aangegeven, met daarbij de ontwikkelingen die daarop van invloed kunnen zijn en de aspecten waaraan in het bijzonder aandacht moet worden geschonken.

Voor alle deelgebieden geldt dat de mate van toegankelijkheid sterk bepalend is voor de positie die het stroombed van de Hollandsche IJssel inneemt in Gouda. Ook de aandacht voor beeldkwaliteit moet in elk deelgebied aan de orde komen. Daarom wordt op deze aspecten in de paragrafen 4.2 en 4.3 afzonderlijk ingegaan.

Gebiedsvisie - Wenselijke gebiedsidentiteiten en structuurdragers

Legenda

WENSELIJKE IDENTITEITEN IN 2020

- Versterken beleefbaarheid historisch stadsfront aan de IJssel
- Ontwikkelen centrale entree Gouda
- Behouden en ontwikkelen Stolwijker sluis, Krimpenerwaard-dorp aan de IJssel
- Ontwikkelen werken en wandelen aan de rivier
- Behouden en versterken recreatief waterfront Sluiseiland
- Behouden en versterken "Groene Parel"
- Versterken rivierenland
- Behouden en ontwikkelen grote open Krimpenerwaard
- Behouden raaklijn tussen Krimpenerwaard en de rivier
- Ontwikkelen bedrijvigheid Gouderakse zelling met Krimpenerwaardse maat
- Versterken relatie Goudse woonwijken direct achter de dijk met Hollandsche IJssel
- Behouden groene recreatieve buffer
- Versterken functionele en visuele relatie met Hollandsche IJssel vanuit de overige wijken

STRUCTUURDRAGERS STROOMBED HOLLANDSCHE IJSSEL

- Zichtbaar maken dijken als continue structuurdragers
- Versterken beleefbare dynamiek getijderivier
- Behouden idyllische IJssel
- Ontwikkelen zichtbare historische relatie wielen met rivier

4.1 Ontwikkelingen per deelgebied

Versterken beleefbaarheid historisch stadsfront aan de IJssel

Dat de Goudse binnenstad aan de Hollandsche IJssel grenst is een unieke kwaliteit die beschermd moet worden. De op handen zijnde dijkversterking biedt een kans om de openbare ruimte tussen het water en de historische gevels als een geheel te verbeteren. Het heropenen van de Havensluis brengt de functionele relatie tussen de binnenstad en de IJssel weer terug, doordat er een doorgaande vaarverbinding door de binnenstad ontstaat. Gouda moet volledig inzetten op het combineren van veiligheid en een beleefbaar stadsfront. De modernste technieken moeten desnoods worden ingezet om dit te verwezenlijken. Het instellen van eenrichtingsverkeer op de Nieuwe Veerstal is daarbij essentieel om ruimte te winnen. Een lange openbare kade maakt de oever toegankelijk, zowel vanuit de stad als vanaf het water. De kade wordt een aantrekkelijk verblijfsgebied, waardoor de binnenstad weer op de Hollandsche IJssel gericht wordt. Zo krijgt het zuidelijk deel van de binnenstad ook recreatief

de aandacht die het verdient. De historische stad met haar pakhuizen, Sint-Janskerk en molens, presenteert zich in het zuiden aan de omgeving, weerspiegeld in de Hollandsche IJssel. Andersom wordt op deze manier ook de IJssel beter zichtbaar vanuit de stad. Door het ontwikkelen van aanlegsteigers wordt het levendiger aan de kade, maar het gevaar is ook dat er grote ferries langdurig voor het uitzicht liggen. Er moet daarom een zonering worden aangebracht in de aanlegmogelijkheden. Van belang is dat ter plaatse van het historische stadsfront een integrale ontwikkeling wordt nagestreefd, waarin verkeerskundige veranderingen, dijkversterking, heropenen Havensluis en verbetering van de openbare ruimte integraal worden opgepakt.

Voorbeeld 1:

Het ontwikkelen van een levendige IJsselkade is essentieel voor het beleefbaar maken van Gouda's historische stadsfront aan de rivier en van de rivier die langs Gouda stroomt. Aan de kade komen afmeervoorzieningen voor grote boten, bijvoorbeeld aan de zijkant, en kleinere boten mogelijk direct voor het stadsfront. Op de kade kunnen terrasjes of andere publiekstrekkers ontwikkeld worden, overigens zonder permanente gebouwen vanwege de buitendijkse ligging en de positie voor het historische stadsfront. Vanaf de kade ziet men dan de boten de stad in gaan via de heropende Havensluis, of loopt men direct langs de Mallegatsluis onder de Nieuwe Veerstal door naar de haven bij Veerstal / Bogen. De kade voor het stadsfront is een zeer belangrijk onderdeel van het dijkversterkingstraject, omdat er zich ter plaatse van de Nieuwe Veerstal een coupure in de dijk bevindt. De inzet van de gemeente Gouda is een maatwerkoplossing, waarbij zowel de veiligheid tegen overstromingen als de (historische) relatie

tussen stad en Hollandsche IJssel gewaarborgd zijn. De nu aanwezige lage dijk zou zelfs overbodig gemaakt moeten worden, om de kansen van deze plek ten volle te benutten. In samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland moet het overstromingsrisico tot een acceptabel niveau beperkt worden, terwijl de kwaliteiten van de plek benut worden voor een kwalitatieve impuls voor de hele zuidzijde van de binnenstad.

Voorbeelduitwerking van de IJsselkade van Gouda.

Ontwikkelen centrale entree Gouda

Naast de historische binnenstad, op de locatie van de huidige Stadstuinen, ligt voor Gouda een kans om de stad te presenteren aan de zuidzijde, waar belangrijke regionale routes de stad in komen. In de aanloop naar de Haastrechtsebrug is het stadsfront nog niet zichtbaar en is er in de huidige situatie ook geen andere kwaliteit van Gouda waarneembaar. Er zit hier als het ware een gat in de stad. Komend vanuit de Krimpenerwaard zou Gouda zich hier moeten manifesteren, bij de centrale zuidelijke entree. Door op deze plek een nieuw stedelijk gebied te ontwikkelen, kan richting de Hollandsche IJssel een moderne aanvulling op de historische binnenstad met haar stadsfront worden gerealiseerd, waardoor de herkenbaarheid van de stad Gouda wordt vergroot. De nieuwe ontwikkeling moet wel passen nabij de binnenstad, maar moet er niet op willen lijken. Wel kan door een uitgekende stedelijke ontwikkeling een verbetering worden bewerkstelligd in de relatie tussen Kort Haarlem en de dijk. De stad wordt hier feitelijk afgebouwd.

Door de ligging naast het historische stadsfront is het een kwetsbare plek, waar ontwikkelingen zeer zorgvuldig moeten plaatsvinden. Over deze locatie liggen daarnaast milieucontouren en een molenbiotop, zodat ontwikkelingen op deze plaats aan regels en voorwaarden zijn verbonden. Door, bijvoorbeeld met behulp van maatregelen aan de bron, de milieucontouren terug te dringen, kan onderzocht worden welke stedenbouwkundige ontwikkelingen hier kunnen plaatsvinden en met welke functies.

De dijk moet als doorgaand grondlichaam worden gehandhaafd, zodat de positie van dit stedelijk gebied zich duidelijk onderscheidt van de binnenstad, waar zich een lange coupure in de dijk bevindt. Stedelijke ontwikkeling op de locatie van de Stadstuinen vindt dus achter de dijk plaats, zoals alle buitenwijken van Gouda. De stedenbouwkundige opbouw kan hier, meer dan bij andere wijken het geval is, geïnspireerd zijn op de ligging achter de dijk en aan het stroombed van de Hollandsche IJssel. De plek is bij uitstek geschikt om het contrast tussen het stedelijke Gouda en het aan de overzijde gelegen dorpse Stolwijkersluis zichtbaar te maken. De voorkeur gaat daarom uit naar een vorm van hoogbouw die ruim boven de dijk uitkomt. Beplanting naast de Haastrechtsebrug moet weggehaald worden om dit nieuwe deel van Gouda te presenteren.

Behouden en ontwikkelen Stolwijkersluis, Krimpenerwaard-dorp aan de IJssel

Stolwijkersluis is een Krimpenerwaard-dorp dat zich presenteert aan de Hollandsche IJssel. Zoals elk dorp aan de Hollandsche IJssel manifesteert Stolwijkersluis zich door bedrijvigheid op de zelling. De maat van de bebouwing en de korrelgrootte van het stedelijk weefsel, ook bij de bedrijven op de zelling, sluiten grotendeels aan bij de historische maat van de Krimpenerwaard. Wel is het wenselijk dat de beeldkwaliteit van de bedrijven met hun buitenruimte wordt verbeterd. Het contrast tussen Gouda en de Krimpenerwaard wordt in stand gehouden door duidelijk van elkaar verschillende

karakters. Ontwikkelingen op de zuidoever van de Hollandsche IJssel moeten dus passen bij de maat en schaal van dit Krimpenerwaardse dorp. De Goudse kant kan daarentegen wat grootstedelijker ontwikkeld worden. Aandachtspunt daarbij is het behoud van de zichtrelatie tussen de binnenstad en de open Krimpenerwaard. Het gebouw van Promen, naast de Haastrechtse brug, is een dissonant in het dorp en zou beter vervangen kunnen worden door kleinere eenheden. Bij ontwikkelingen moet de oever van de Hollandsche IJssel weer openbaar worden, waardoor de IJssel zelf ook weer beleefbaar wordt. Waar mogelijk moet de oever zo worden aangepast dat de getijdewerking van de rivier zichtbaar wordt. Zie paragraaf 4.3 'Beeldkwaliteit'. Stolwijkersluis kan een startpunt zijn voor verdere recreatieve ontsluiting van de Krimpenerwaard, met daarbij behorende voorzieningen als parkeerplaats, fiets- en kanoverhuur of informatiepanelen. In het villabuurtje, dat weliswaar bij Stolwijkersluis hoort, maar er ook een bijzonder onderdeel van vormt, wordt doorzicht op de rivier gestimuleerd. Meer (visueel) contact tussen de Zuider IJsseldijk en het water zorgt ervoor dat het villabuurtje minder introvert wordt. De rivierzijde van het villabuurtje wordt ook als voorkant beschouwd, waar meer aandacht voor de beeldkwaliteit nodig is. Heropening van de Stolwijkersluis zelf kan als een kans worden gezien om, in combinatie met heropening van de Havensluis, een doorgaande recreatieve vaarverbinding van de Goudse binnenstad de Krimpenerwaard in te realiseren.

Voorbeeld 2:

Wanneer in de toekomst bedrijven aan de Stolwijkse zijde verdwijnen, dan kunnen hier functies als werken en recreatie, maar ook wonen worden ontwikkeld, mits ruimtelijk aangesloten op en passend bij het dorp. In principe komen er geen Goudse functies aan de Stolwijkse zijde; mogelijk wel functies die een rol spelen voor de bevolking van Gouda en ook passen bij Stolwijkersluis. (Geen parkeergarage of megastores, mogelijk wel een tuincentrum of een jachtenbouwer.) Hier dus geen hoogbouw en grote aaneengesloten bouwmassa's, maar kleine en diverse gebouwen die georiënteerd zijn op de rivier en op de dijk, met een openbare oever en doorkijkjes op de rivier. Door het mogelijk dan ook verdwijnen of verkleinen van milieucontouren komen er in de ruime omgeving nieuwe ontwikkelingskansen bij. Bij het benutten van deze ontwikkelingsruimte moeten de contrasterende karakters van Gouda en de Krimpenerwaard worden benadrukt.

Voorbeeld van een plan dat rekening houdt met de karakteristieken van de Hollandsche IJssel en de schaal van de Krimpenerwaard (bron: Aan de Hollandsche IJssel, De MYJ i.s.m. Carin Jannink landschap en stedenbouw, sept. 2006).

Ontwikkelen werken en wandelen aan de rivier

Op de westelijke zelling, waar de bedrijvigheid aan het water altijd al een grote rol heeft gespeeld bij de ontwikkeling van Gouda, is werken en toegankelijkheid het credo. Op de zelling staat werken als functie voorop. Daarnaast is recreatief medegebruik van de zelling wenselijk en wordt de toegankelijkheid vanuit de wijk en het contact met het water vergroot. De bebouwing op de zelling moet daartoe niet aaneengesloten worden, maar bestaan uit los van elkaar gelegen gebouwen, waartussen doorzicht mogelijk is. Bij voorkeur zijn hier watergerelateerde bedrijven gevestigd of anderszins bedrijven met weinig verkeersbewegingen. Bestaande bedrijven worden aangespoord om de aanblik van gebouwen en de inrichting van de buitenruimte, waaronder parkeervoorzieningen, te verbeteren. Het dijkverbeteringstraject van het Hoogheemraadschap van Rijnland kan een kans zijn om op aan te sluiten, bijvoorbeeld als het gaat om de recreatieve toegankelijkheid en de inrichting van de dijk als doorgaand element.

Behouden en versterken recreatief waterfront Sluiseiland

Het Sluiseiland bevindt zich in zijn geheel in het stroombed van de Hollandsche IJssel, wat het een bijzondere positie in de Gebiedsvisie geeft. Vanaf de randen van Sluiseiland en de beide tegenoverliggende oevers overheerst de grootsheid en de weidsheid van het water. Ook wanneer Sluiseiland ingrijpend verandert, moet deze belevingskwaliteit voor de inwoners van Gouda worden gehandhaafd. Door de komst van Westergouwe krijgt Sluiseiland een meer centrale positie in de stad, waardoor het eiland als recreatieve plek nog belangrijker wordt. Dit maakt een hoogwaardiger inrichting van het eiland wenselijk. De oevers van Sluiseiland moeten openbaar toegankelijk zijn, bijvoorbeeld als doorgaand wandelpad, en veilig verbonden met de tegenoverliggende oevers. De verdere inrichting is vooral afgestemd op een divers en waar mogelijk flexibel recreatief gebruik, waarbij het eiland als eenheid herkenbaar is. De punten van het eiland moeten open worden, zodat de kracht van het water rondom het eiland beter beleefbaar wordt. De levendigheid op het eiland kan vergroot worden met relatief eenvoudige middelen, zoals een glad skeeler-/ fietspad, struinroutes, een zonnegazon, een horeca-

voorziening en openbare barbecue-plaatsen in een ongedwongen groene omgeving. De historische en nieuwe waterstaatswerken vormen daarnaast een aantrekkingskracht voor het eiland en bepalen grotendeels de identiteit van de plek. De nieuwe ophaalbrug over de Hollandsche IJssel, in de N207-ZWR, vormt een oriëntatiepunt in de omgeving en een herkenbare entree van Gouda vanaf de rivier.

Behouden en versterken 'groene parel'

Op de zelling ten oosten van de binnenstad ligt de groene parel van het stroombed van de Hollandsche IJssel: de onlangs uitgebreide begraafplaats IJsselhof met haar grote bomen. Deze plek is niet alleen een rustplaats voor de overledenen, ook de buurtbewoners kunnen hier het stadse gewoel ontvluchten. De openbare oever wordt in stand gehouden, zodat hier direct contact met het water mogelijk blijft. De bereikbaarheid van deze groene parel vanuit de woonwijk Oosterwei wordt verbeterd, mogelijk in combinatie met het dijkverbeteringstraject. Het gaat daarbij vooral om ruimere en minder steile opgangen, die ook voor ouderen goed bruikbaar zijn. Omdat watergebondenheid van de functies op de zellingen wordt nagestreefd, kan de begraafplaats ook toegankelijk worden gemaakt via het water.

Versterken rivierenland

De Hollandse IJssel ten oosten van de Waaiersluis heeft in essentie een landelijk karakter, waar licht en ruimte belangrijke kwaliteiten zijn. Het landelijk gebied raakt hier, met het stroombed van de Hollandse IJssel, direct aan het stedelijk gebied van Gouda. De gekanaliseerde IJssel is hier ten oosten van de Waaiersluis een rustig en idyllisch riviertje met kwaliteiten die aan het riviereengebied doen denken, zoals de buitendijkse wielen, de grazige uiterwaarden, zichtbare rivier en zelfs een oude molen. Deze kwaliteiten moeten worden versterkt om te zorgen dat zij niet vervagen of verdwijnen. De dijken zijn in dit deelgebied continu en zichtbaar van alle kanten. Vanuit Goverwelle symboliseert de dijk de aanwezigheid van de erachter verscholen rivier. De groenstrook tussen dijk en wijk wordt transparanter en de wielen krijgen er een prominentere plaats in, waardoor Goverwelle niet alleen geografisch, maar ook ruimtelijk aan de Hollandse IJssel komt te liggen. Vanaf de dijken kan het stroombed worden overzien en op verschillende plekken betreden. Een zeer open inrichting wordt hier nagestreefd. Alleen functies met een landelijk karakter en bij het riviereengebied passende beplanting passen in dit deelgebied. Bebouwing is uitgesloten, tenzij het kleinschalig en landelijk van karakter is en bij de dijk ligt. Recreatieve voorzieningen zijn mogelijk, mits zij het rivierenland ter plekke versterken.

Voorbeeld 3:

Op locaties waar bedrijfsfuncties in de toekomst verdwijnen, zijn kleinschalige ontwikkelingen mogelijk, mits zij een bijdrage leveren aan de landelijke uitstraling van dit deel van de Hollandse IJssel. Dat betekent dat er in kleine eenheden, niet te ver boven de dijk uitstekende bebouwing een plaats kan krijgen. De bebouwing moet representatief zijn aan zowel de dijkzijde als de IJsselzijde. Beplanting moet passen bij het riviereengebied. Verbetering van de beeldkwaliteit en de toegankelijkheid van het stroombed middels een op de omgeving aansluitend oeverpad, moeten hierbij integraal worden meegenomen. Het profiel van de dijk moet herkenbaar blijven en tussen de bebouwing moet doorzicht behouden blijven. Er kunnen functies huizen die een bijdrage leveren aan de recreatieve waarde van het gebied, bijvoorbeeld de verhuur van kleine boten en kleine steigers. Wanneer bomen of gebouwen uit de

kern- en beschermingszone van de dijk verwijderd moeten worden, is het noodzakelijk om hierover te overleggen met de afdeling vergunningen van het hoogheemraadschap. Dit geldt uiteraard ook voor nieuwe bebouwing en beplanting in deze zone.

Kleinschalige recreatieve voorzieningen langs de idyllische IJssel op vrijkomende bedrijfslocaties bieden kansen voor een doorgaand oeverpad en een beleefbare dijk.

De IJsselkade wordt samen met het historische stadsfront het visitekaartje van Gouda.

Aandacht voor de beeldkwaliteit is nodig om de identiteit van Stolwijkersluis als Krimpenerwaard-dorp te versterken.

De komst van de tweede sluisalk versmalt het Sluiseiland wat de beleefbaarheid van het krachtige water nog sterker maakt.

Door de komst van de N207-ZWR worden de bedrijven over het water beter zichtbaar. Beeldkwaliteit wordt hier belangrijker.

De bedrijvigheid op de westelijke zelling is aan Gouda en de Hollandsche IJssel gebonden.

De Stadstuinen en omgeving biedt de kans voor moderne stedenbouw om het stedelijke Gouda te versterken.

Begraafplaats De IJsselhof is een groene parel in het stroombed.

De molen is een ruimtelijke kwaliteit in het gebied ten oosten van de Waaiersluis met landelijke uitstraling.

Doorkijkjes maken van het introverte IJsselwijk een Krimpenerwaardse villabuurt die ook voor passanten aantrekkelijk is.

Integrale aanpak van de dijkversterking, de recreatieve toegankelijkheid en het openbaar groen achter de dijk is nodig.

De weidsheid,, het vele water en de karakteristieke verkaveling zijn de specifieke kenmerken van de Krimpenerwaard die bewaard moeten blijven.

Achter de hoge rand is de Krimpenerwaard beleefbaar als lucht, licht en leegte.

Behouden en ontwikkelen grote open Krimpenerwaard

De grote maat van dit aaneengesloten gebied met sporadisch kleine dorpen, de cope-ontginning en het agrarisch grondgebruik bepalen de identiteit van de Krimpenerwaard. De karakteristieke openheid, verkaveling en slotenpatroon dienen behouden te worden. Omdat het agrarisch gebruik in onder meer het Goudse deel van de Krimpenerwaard onder druk staat, zijn veranderingen noodzakelijk om dit cultuurhistorisch waardevolle landschap te behouden. De essentie van het landschap wordt behouden door ontwikkelingen toe te staan die behoud van de karakteristieken van landschap functioneel en financieel mogelijk maken, zoals vernatting van het gebied om de bodemdaling tegen te gaan en het ontwikkelen van veenweide-natuur. De Krimpenerwaard wordt recreatief beter ontsloten door het creëren van een samenhangend netwerk van routes, gekoppeld aan de Zuider IJsseldijk / Gouderaksedijk / Veerstalblok en Stolwijkersluis.

Behouden raaklijn tussen Krimpenerwaard en de rivier

Ter hoogte van de Gouderaksedijk / Veerstalblok raken de Krimpenerwaard en de Hollandsche IJssel elkaar direct. De raaklijn is de dijk, van waaraf beide landschapstypen goed beleefbaar zijn. De tegenstelling tussen het stadsfront aan de overzijde en het open landschap achter de dijk wordt hier zeer intens ervaren. Door de komst van de N207-

ZWR wordt dit dijkvak voor fietsers en wandelaars aantrekkelijker en veiliger, zodat het zich kan ontwikkelen tot een belangrijke recreatieve schakel in het routenetwerk rondom Gouda. De bebouwing staat in een open lintstructuur met een kleine korrelgrootte aan de voet van de dijk, aan de Krimpenerwaardse zijde. Ontwikkelingen in dit historische (van oorsprong agrarische) lint zijn alleen mogelijk wanneer het functies betreffen die passen bij het landelijk gebied en die ook ruimtelijk recht doen aan het karakter van het lint. Vanaf de dijk kijkt men hier overheen. Vanaf de overzijde van de rivier en vanaf de rivier zelf wordt de dijk als een hoge rand beleefd waarachter de openheid van de Krimpenerwaard beleefbaar is als de lucht, het licht en een 'grote leegte'. Aan de IJsselzijde wordt het zicht op de rivier behouden en wordt waar mogelijk de dynamiek van de getijden beter zichtbaar gemaakt. Op de zellingen dienen verstedelijking en hoogopgaande beplanting voorkomen te worden. Gedacht moet worden aan extensieve functies met een open karakter, waardoor vanaf de dijk zowel het stadsfront als de openheid beleefbaar zijn, maar ook andersom, dat vanuit de stad de 'leegte' van de Krimpenerwaard zichtbaar is. Op enkele plaatsen langs de dijk wordt een mogelijkheid gecreëerd om het stroombed te betreden (struinnatuur), als aanvulling op de doorgaande route. De westelijke zelling van Gouda is vanaf de rand van de Krimpenerwaard zeer beeldbepalend, waardoor extra aandacht voor de beeldkwaliteit aan de rivierzijde nodig is.

Ontwikkelen bedrijvigheid Gouderakse zelling met Krimpenerwaardse maat

De zelling van Gouderak wordt, onder auspiciën van de gemeente Ouderkerk, gerevitaliseerd. Gouda heeft hiervoor als wens dat zich hier een divers bedrijventerrein ontwikkelt, dat typerend is voor de Krimpenerwaardse zijde van de IJssel. De korrelgrootte van de bebouwing moet passen bij de maat van het Krimpenerwaard-dorp Gouderak. Daar waar de N207-ZWR over de zelling voert, liggen kansen voor nieuwbouw met een hoogwaardige uitstraling, nog altijd passend bij Gouderak. De landschappelijke inpassing van de weg door middel van bomen en hagen, zorgt hier voor een verzorgde aanblik, ook vanaf de waterzijde. Ter plaatse van de ophaalbrug, die een markante entree van Gouda wordt, zowel over het water als over de weg, is een zeer open inrichting wenselijk om zicht op de brug te garanderen. De openbare oever is een nieuwe kwaliteit, maar het houdt ook in dat er nog meer aandacht nodig is voor de beeldkwaliteit van de bedrijven en oevers aan de Goudse zijde. Deze bedrijven krijgen niet alleen een gezicht aan de rivier, maar ook aan de N207-ZWR die hier op de oever ligt.

Een groene buffer met recreatieve functies als een golfbaan blijft behouden tussen het stroombed en de toekomstige woonwijk Westergouwe.

Slikken maken de dynamiek van de "levende" IJssel zichtbaar.

De zuidelijke entree van Gouda nabij de Haastrechtsebrug verdient veel aandacht om een herkenbare identiteit te krijgen.

Vanuit de Goudse woonwijken wordt de dijk zichtbaar gemaakt om het contact met het stroombed van de rivier te versterken.

De "stille" IJssel heeft een belangrijke functie voor de recreatievaart.

De historische wielen krijgen een landelijke identiteit in plaats van een benadering als onderdeel van het stedelijk groen.

De dijk is zichtbaar door een vrije ligging en openheid aan weerszijden.

Versterken relatie Goudse woonwijken direct achter de dijk met Hollandsche IJssel

De woonwijken Korte Akkeren en Oosterwei liggen direct achter de dijk. Het hoogteverschil tussen dijk en woonwijk is zeer groot. De toegankelijk vanuit de wijk naar de dijk (en verder de zelling op) wordt verbeterd. Door de komst van de N207-ZWR wordt de drukke Rotterdamseweg ontlast, waardoor deze barrière veiliger wordt om over te steken. De noodzakelijke dijkversterking integraal aangepakt samen met de verbetering van de toegankelijkheid en routestructuren en de overgang van de dijk naar de wijk. Een openbare open ruimte tussen wijk en dijk waarborgt de beleving van de lage ligging van de Goudse woonwijken achter de dijk.

Behouden groene recreatieve buffer

Tussen de IJsseldijk en de ringvaart bij de nieuw te ontwikkelen woonwijk Westergouwe ligt een groene buffer. Hierin is ruimte voor enkele grootschalige recreatieve functies, zoals het huidige vakantiepark en golfbaan. De ringvaart blijft de natuurlijke grens van de bebouwing van Westergouwe.

Functionele en visuele relaties met Hollandsche IJssel versterken vanuit de overige woonwijken

De andere Goudse woonwijken (Westergouwe, Kort-Haarlem en Goverwelle) die niet direct aan de IJsseldijk liggen, worden voorzien van goede verbindingen naar het stroombed van de Hollandsche IJssel. Markante gebouwen in de woonwijken zullen zichtbaar zijn vanuit het stroombed en vormen oriëntatiepunten. Door de dijk vanuit de wijken zichtbaar te maken, ontstaat een beter besef van de nabijheid van de Hollandsche IJssel.

Zichtbaar maken dijken als continue structuurdragers

De dijken vormen doorgaande lijnen langs het stroombed van de Hollandsche IJssel. De (hoge) dijken vormen zichtbare doorgaande structuren in de omgeving. De dijken vormen de bindende factor tussen de verschillende identiteiten. Vanaf de dijken is het stroombed, maar ook de omgeving beleefbaar. Relaties, zowel ruimtelijk als functioneel, worden gelegd via de dijk. Het profiel van de dijk is onderwerp van een nadere studie, waarbij meer eenduidigheid in vormgeving het uitgangspunt is. Beeldkwaliteitsaspecten zijn daarnaast een belangrijk middel om meer eenheid in de doorgaande dijken aan te brengen.

Versterken beleefbare dynamiek getijderivier

De “levende” rivier laat de dynamiek tussen eb en vloed zien en vormt een doorgaande structuur tot de Waaiersluis. Aan de oevers is het niveauverschil van het water bij eb en vloed het best zichtbaar. Natuurlijke oevers, met bij eb droogvallende slikken, maken de getijden extra goed beleefbaar. Waar zich kansen voordoen worden vooroevers of slikken met getijdennatuur ontwikkeld. Beweegbare aanlegsteigers accentueren de dynamiek van de getijden op de Hollandsche IJssel, maar boten op bij eb droogvallende slikken doen dit nog overtuigender.

Behouden idyllische IJssel

In contrast met de “levende” rivier vervolgt de “stille” rivier ten oosten van de Waaiersluis de doorgaande structuur van de IJssel die het stroombed bindt. De “stille” rivier is gekanaliseerd en wordt omgeven door open, laaggelegen uiterwaarden. De oevers, waarop

openbare paden ontwikkeld worden, vormen de belangrijkste plek vanwaar dit idyllische water beleefd kan worden. Het recreatief gebruik van het stroombed staat in dit gedeelte bovenaan, dus het behoud en de versterking van het landelijke karakter van het gebied en van de stille rivier in het bijzonder is belangrijk.

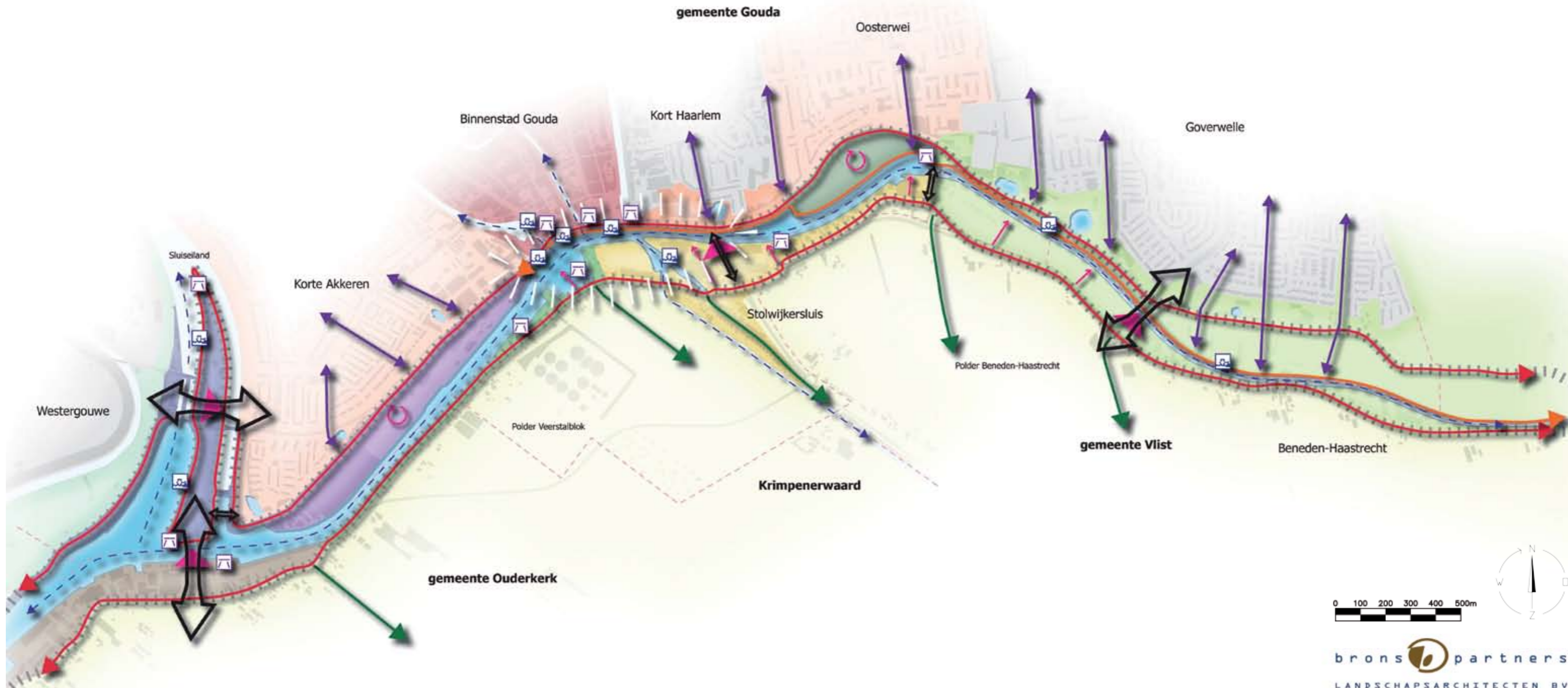
Ontwikkelen zichtbare historische relatie wielen met rivier

Binnendijs liggen, verspreid langs de Goejanverwelledijk, de sporen van dijkdoorbraken uit het verleden. Deze wielen, of doorbraakkolken, zijn nu terug te vinden als waterplassen, al dan niet als stedelijk groen geïntegreerd in of bij de woonwijken. Om de historische relatie tussen wiel, dijk en rivier en daarmee de voormalige dynamiek van de rivier te laten zien, worden de wielen ruimtelijk gezien bij de dijk en de Hollandsche IJssel betrokken. De uitstraling van de wielen wordt aangepakt, zodat zij, ook al liggen ze in het stedelijk gebied, geen ‘vijvers’ lijken, maar er werkelijk uitzien als de cultuurhistorische relictten die ze eigenlijk zijn. Dit gebeurt door het toepassen van een tamelijk open inrichting rondom de wielen en een natuurlijke uitstraling van het water en de oevers. Zeker langs de “stille” IJssel liggen er kansen voor deze benadering, waardoor tevens het rivierenland-karakter van het stroombed versterkt wordt.

Ten zuiden van de Hollandsche IJssel ligt in de gemeente Vlist, bij wijze van uitzondering, ook een wiel in de Krimpenerwaard. Deze vormt tezamen met de directe omgeving een natuurgebied, dat door deze gemeente behouden wordt.

Gebiedsvisie - Recreatieve toegankelijkheid

(geprojecteerd op de wenselijke gebiedsidentiteiten)

0 100 200 300 400 500m

Legenda

- Behouden en ontwikkelen hoge route - lijn van beleving
- Ontwikkelen lage route - doorgaand oeverpad
- Ontwikkelen verbinding de Krimpenerwaard in - stroombed verbinden met recreatief netwerk Krimpenerwaard
- Ontwikkelen comfortabele wijk-dijk (-Hollandsche IJssel) verbinding
- Behouden en ontwikkelen recreatief ommetje op de zelling vanuit de wijk (indicatief)
- Ontwikkelen contact met de rivier vanaf de zuidelijke IJsseldijk (indicatief)
- Behouden en ontwikkelen oversteek Hollandsche IJssel over gehele stroombed
- Behouden en ontwikkelen oversteek Hollandsche IJssel binnen stroombed
- Ontwikkelen recreatieve oeververbinding (zoekgebied)
- Ontwikkelen entree stad Gouda
- Ontwikkelen recreatieve verblijfsplek
- Behouden en ontwikkelen recreatieve vaarroutes
- Behouden en ontwikkelen aanlegplaatsen

4.2 Toegankelijkheid

Door de ligging van de Hollandsche IJssel tussen de Krimpenerwaard en Gouda en de aanwezigheid van bebouwde zellingen, is het karakter van het stroombed ten westen van de Waaiersluis asymmetrisch. Hierop wordt ingespeeld met een toegankelijkheidsprincipe dat aan de noordzijde anders is dan aan de zuidzijde. Het gaat hierbij om de recreatieve toegankelijkheid voor fietsers en wandelaars. Er moet een nadere uitwerking plaatsvinden van de verhouding tussen voet- en fietspaden.

Toegankelijkheidsprincipe noordzijde stroombed

De noordelijke dijk is een belangrijke lijn waarlangs de diversiteit van de gehele lengte van het stroombed beleefd kan worden. Ook is een doorgaand oeverpad wenselijk, zodat direct langs het water gelopen kan worden en het contact met de Hollandsche IJssel nog groter is. Bij de bedrijfsterreinen langs Schielands Hoge Zeedijk staat het realiseren van een doorgaand oeverpad op gespannen voet met het huidige gebruik in verband met de veiligheid van de aanwezige bedrijven en de mogelijke gebruikers van het wandelpad. De mogelijkheden om op korte termijn een doorgaand oeverpad te realiseren zijn erg beperkt. Nieuwe ontwikkelingen kunnen echter kansen bieden. Er moeten op diverse plaatsen verbindingen zijn tussen de dijk en het oeverpad, zodat kleine rondjes mogelijk zijn. Tenslotte moeten er voldoende

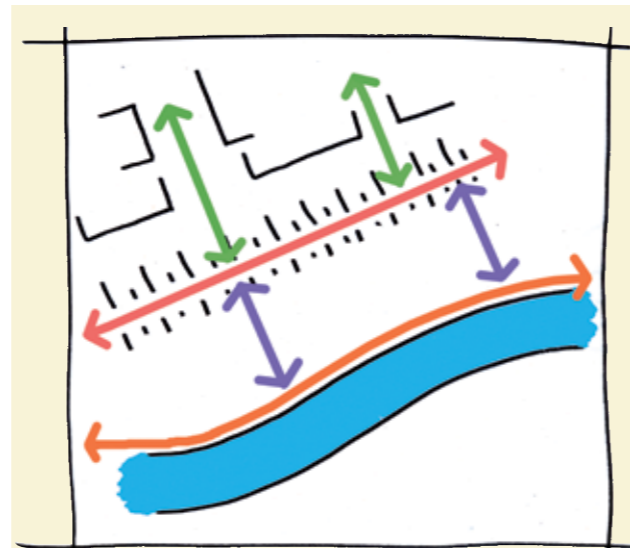

Een oeverpad, zoals hier bij begraafplaats IJsselhof, langs de gehele noordelijke oever draagt bij aan een betere toegankelijkheid van de noordzijde van het stroombed en een grotere beleving van het water.

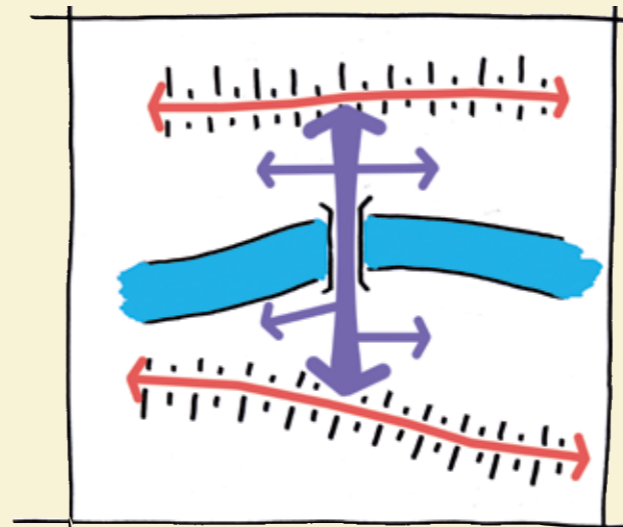
comfortabele verbindingen zijn tussen de dijk en de achterliggende woongebieden, op logische plekken binnen de stedenbouwkundige structuur van de wijken. Speciale aandacht is hierbij nodig voor het comfortabel overbruggen van het (grote) hoogteverschil tussen de wijken en de noordelijke dijk. Een verbijzondering van dit principe vormt de Nieuwe Veerstal, waar het oeverpad moet worden opgewaarderd tot verblijfsgebied aan de kade, gelegen voor het historische stadsfront van Gouda.

Toegankelijkheidsprincipe zuidzijde stroombed

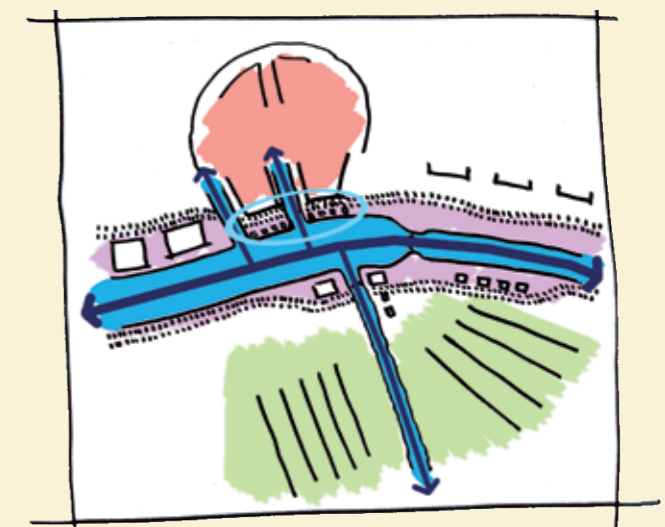
Ook aan de zuidzijde vormt de dijk een belangrijke lijn van beleving van het stroombed. Door de komst

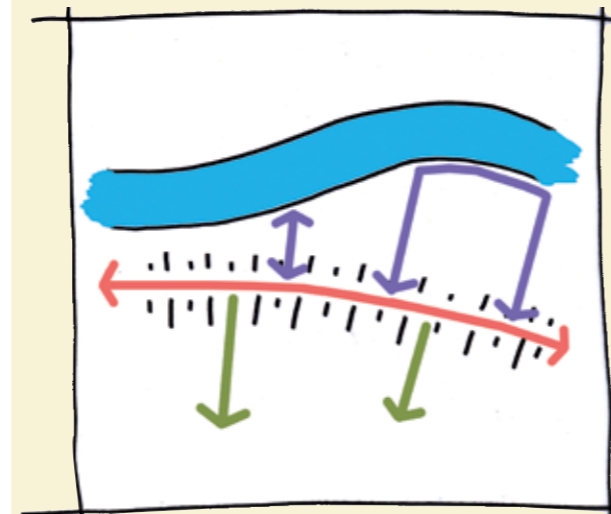
Toegankelijkheidsprincipe noordzijde stroombed

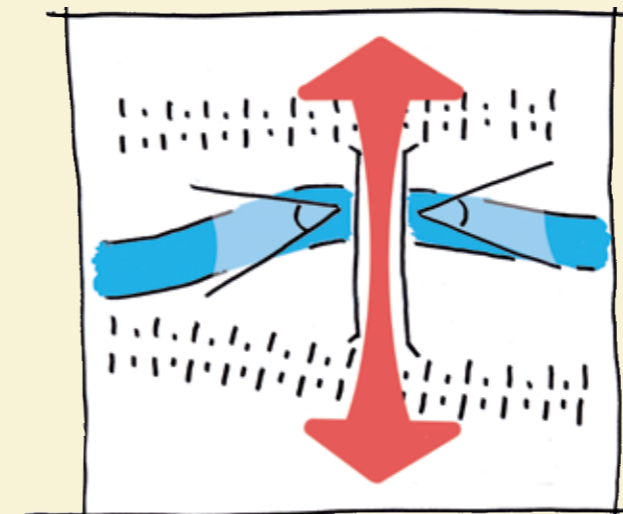
Oversteken binnen stroombed

Toegankelijkheid vanaf het water

Toegankelijkheidsprincipe zuidzijde stroombed

Oversteken gehele stroombed

van de N207-ZWR verdwijnt het doorgaande (vracht)verkeer van de Gouderakسدijk en wordt het er een stuk aantrekkelijker voor de recreant. Op enkele daarvoor geschikte plekken wordt vanaf de zuidelijke dijk een verbinding gelegd met het water, zodat de recreant (te voet) bij het water kan komen. Deze plekken sluiten met hun karakter aan bij de rust van de Krimpenerwaard. Vanaf de dijk moet men ook op meer plekken de Krimpenerwaard in kunnen dan nu het geval is, zodat dit waardevolle open gebied ook werkelijk voor de Gouwenaren wordt ontsloten. Bij de mogelijke realisatie van een oeverpad zal de veiligheid van de aanwezige bedrijven en de veiligheid van de mogelijke gebruikers voorop staan. Vanwege de huidige bedrijfsinrichtingen zullen de mogelijkheden om op korte termijn een oeverpad te realiseren erg beperkt zijn. Nieuwe ontwikkelingen kunnen echter kansen bieden.

Toegankelijkheid vanaf het water

Om waterrecreatie in Gouda te stimuleren wordt door middel van extra aanlegsteigers de toegankelijkheid vanaf het water verbeterd. Ter plaatse van de binnenstad wordt zo direct een koppeling gelegd tussen het water en de stad. Door middel van een zonering in de aanlegplaatsen, bijvoorbeeld door zones langs een kade te maken voor pleziervaart, grote boten en de bruine vloot, wordt het zicht op het historische stadsfront niet belemmerd en ontstaat een aangename levendige kade. Verderop is er sprake van een verbinding

tussen het water en een zijde van het stroombed. Er komen aanlegplaatsen voor zowel grote als kleine boten. Er wordt niet gekozen voor een jachthaven omdat deze historisch gezien niet in het buitenwater hoort en omdat dit het historisch stadsgezicht teveel kan aantasten. Kleinschalige voorzieningen kunnen daarentegen wel een welkome, typisch Goudse aanvulling bieden op het recreatief potentieel. Aan de Krimpenerwaardse zijde komen alleen aanlegvoorzieningen ten behoeve van het soort recreatieve vaartuigen dat (wellicht op termijn) ook werkelijk, via de Stolwijkersluis, de Krimpenerwaard in kan.

Oversteken rivier binnen stroombed

De Waaiersluis is de meest oostelijke grens van de Hollandsche IJssel waar de getijdewerking zichtbaar is. Verder naar het oosten is de rivier gekanaliseerd. De Waaiersluis is een klein historisch sluiscomplex. Nu is hier een samlle voetgangersoversteek aanwezig. Om de Krimpenerwaard en de zuidzijde van het stroombed voor de recreant beter bereikbaar te maken, kan deze overgang, mits passend binnen de karakteristiek van de historische sluis, worden opgewaardeerd tot volwaardig fiets- en voetpad.

Ter plaatse van de uitwateringsluis van het Pijnacker-Hordijkemaal is een voetgangersbrug gepland, die een aangename verbinding legt tussen Korte Akkeren en Sluiseiland. Het recreatief in te richten Sluiseiland komt hierdoor 'dichter bij'.

Bij de Waaiersluis gaat de "Levende IJssel" over in de "Stille IJssel". Voor de recreatievaart is de gehele IJssel toegankelijk.

De Waaiersluis vormt een cruciale oversteekplaats voor langzaamverkeer in het stroombed van de IJssel. Een opwaardering van de huidige overgang is een welkome aanvulling op het recreatieve routenetwerk.

Voorbeeld 4a:

De Haastrechtsebrug is voor fietsers en voetgangers een onaanlokkelijke plek en vormt een flessenhals in de recreatieve structuur aan de zuidzijde van Gouda. Wanneer deze brug op termijn aan vervanging toe is, is het denkbaar dat het snel- en langzaam verkeer hier wordt gescheiden. Dat betekent een veilige nieuwe oeververbinding voor langzaam verkeer in de nabijheid van de binnenstad. Zo'n oeververbinding kan ook een springplank vormen van Gouda de Krimpenerwaard in, bijvoorbeeld om de recreatieve ontwikkelingen in het veenweidegebied achter Stolwijkersluis bereikbaar te maken. Op de plek waar de Haastrechtsebrug vroeger lag, in het verlengde van de Oude Brugweg past een nieuwe brug logisch in het stedenbouwkundige patroon van Stolwijkersluis. De langzaamverkeersroutes, zowel utilitair als recreatief, kunnen dan worden omgelegd over de nieuwe brug, waardoor Stolwijkersluis weer een belangrijke positie op de rand van de Krimpenerwaard krijgt, als schakel in het recreatieve netwerk. Ter plaatse van de bestaande Haastrechtsebrug ontstaat er meer rust in het beeld met de nieuwe entree-ontwikkelingen van Gouda achter de dijk in het zicht. De Oude Brugweg kan, in overleg met aanwonende bedrijven en personen, worden voorzien van nieuwe bestrating, beplanting en meubilair die passen bij Stolwijkersluis. Deze inrichting kan ook worden

doorgezet op de Goudseweg, zodat het dorp weer een geheel wordt. Aan de noordzijde van de rivier komt de nieuwe brug uit op de Nieuwe Veerstal, waar fietsers veilig hun weg kunnen vervolgen. Voor de voetganger komt er een aantrekkelijk alternatief bij, door trappen van het bruggenhoofd naar het lager gelegen oeverpad. Vanaf hier loopt men direct de nieuwe kade voor de binnenstad van Gouda op.

Voorbeelduitwerking nieuwe brug

Voorbeeld 4b:

Een nieuwe oeververbinding voor voetgangers en fietsers is ook denkbaar ter plaatse van de zelling Veerstablok, in navolging van het pontje dat hier ooit ging. Zo ontstaat een directe (recreatieve) route tussen Gouda en de Krimpenerwaard. Deze route voert langs verschillende recreatieve elementen, zoals bijvoorbeeld de buitensteiger van het Binnenhavenmuseum aan de Goudse zijde en eventuele ontwikkelingen in de waterrecreatie aan de Krimpenerwaardse zijde. De brug verbindt ook ruimtelijk de beide oevers, doordat wordt aangesloten bij de kavelrichting van de polder, de rikken en het stedelijk weefsel van Gouda.

Voorbeelduitwerking nieuwe brug, vrij naar een idee van Werkgroep Gouda-Krimpenerwaard

Ook nabij de binnenstad is een oversteek van de rivier wenselijk met een maat die past bij het karakter van het stroombed en geschikt is voor voetgangers- en fietsers. Voor deze oeververbinding is een zoekgebied op de kaart aangegeven. Een zeer geschikte locatie hiervoor is in het verlengde van de Oude Brugweg, waar in het verleden ook een brug is geweest.

Oversteken gehele stroombed

Bij de Goverwellebrug wordt het gehele stroombed overbrugd. De automobilist, maar ook de recreant, is daarbij zo het stroombed voorbij zonder de aanwezigheid van de rivier en de landschappelijke kwaliteit ervan op te merken. De oversteek dient dus zodanig te worden ingericht dat het contact met het stroombed en de Hollandsche IJssel niet verloren gaat. Ter plaatse van Sluiseiland ligt ook een belangrijke oversteek over het gehele stroombed. Hier komt ook de nieuwe ophaalbrug in de N207-ZWR. Sluiseiland wordt hiermee een entree van Gouda voor het (auto-)verkeer en een belangrijke schakel in de hoofdverkeersstromen van de stad en de regio. Uitgangspunt voor de inrichting is dat de ligging van Sluiseiland in het stroombed zichtbaar is.

4.3 Beeldkwaliteit

Om de Hollandsche IJssel positief te profileren binnen Gouda moet een grotere samenhang binnen het stroombed gecreëerd worden. Daartoe moeten de eigenzinnige deelgebieden, met hun wenselijke identiteiten, bij elkaar gehouden worden door herkenbare structuurdragers. Verhoging van de beeldkwaliteit is daarbij een belangrijk sturingsmechanisme, dat actief moet worden ingezet. Het sturen aan de beeldkwaliteit is enerzijds nodig voor de structuurbepalende elementen van de Hollandsche IJssel, te weten de dijken en het water met zijn oevers. Anderzijds is sturing in de beeldkwaliteit ook hard nodig bij particulier en vooral bedrijfsmatig gebruikte terreinen, met name op de zellingen. Hierbij moet diversiteit worden behouden, terwijl de algehele beeldkwaliteit wordt opgeschroefd. Zie voor de verschillende benaderingen Hoofdstuk 5, 'Ontwikkelingsstrategie'.

In deze paragraaf wordt voor enkele beeldbepalende aspecten van de Hollandsche IJssel toegelicht welke principes van toepassing zijn bij verbetering van de beeldkwaliteit. Het opstellen van een beeldkwaliteitsplan dat specifiek ingaat op de deelgebieden van de Hollandsche IJssel kan een logische vervolgstap zijn, na het gereedkomen van deze Gebiedsvisie. Daarnaast is het van belang dat de eisen voor beeldkwaliteit expliciet worden opgenomen in het bestemmingsplan. Zie daarvoor het Voorbeeldbestemmingsplan Hollandsche IJsseloevers (Stuurgroep Hollandsche IJssel, 2001). Hierin staan bijvoorbeeld ook richtlijnen voor de inrichting van oevers, die verschillen voor wonen, werken en natuur. Ook het 'Beeldkwaliteitplan voor de Hollandsche IJssel' (Bureau Alle Hospers, 1998) biedt interessante handvatten voor gebiedsspecifieke verbetering van de beeldkwaliteit, die voor een deel ook bruikbaar zijn voor de Hollandsche IJssel te Gouda. De Welstandsnota Gouda (2004) vult aan op het gebied van bebouwing en architectuur.

Oriëntatie

Een duidelijke identiteit, zoals wenselijk voor de deelgebieden, wordt gedragen door een verzorgde beeldkwaliteit van de onderdelen. Om de beeldkwaliteit te kunnen verhogen is het belangrijk in te zien dat functies die huizen in het stroombed van de Hollandsche IJssel een twee-zijdige oriëntatie moeten hebben. Dat wil zeggen dat de beeldkwaliteit representatief moet zijn aan de waterzijde én aan de dijkzijde. Om de doelen uit Hoofdstuk 2, 'Visie op hoofdlijnen' te verwezenlijken is het belangrijk aandacht te besteden aan de beeldkwaliteit aan beide zijden. De autonome ontwikkelingen in het gebied, zoals de komst van de N207-ZWR met een parallelweg op de rand van de zelling, versterken deze noodzaak. Dit vergt een omslag in het denken; waar eerst nauwelijks aandacht was voor beeldkwaliteit, moet nu aan twee kanten op beeldkwaliteit worden gelet.

Bij de zelling Veerstalblok is het verschil tussen eb en vloed in de getijdenrivier optimaal beleefbaar.

Damwanden als oevers dienen alleen te worden toegepast bij bedrijven op de zellingen die aan- en afvoeren per schip.

Dijken

De dijken zijn belangrijke structuurdragers van de Hollandsche IJssel als landschapstype bij Gouda. Het zijn daarnaast belangrijke waarnemingspodia van de lager gelegen gebieden aan weerskanten, met als voornaamste gebruikers fietsers en bestemmingsverkeer. Om een bijdrage te leveren aan de eenheid in het gebied moeten de dijken overal als continue structuur herkenbaar zijn. Om die herkenbaarheid en continuïteit te bereiken zijn meerdere principes voorhanden, welke onder meer naar voren komen in het Beeldkwaliteitplan voor de Hollandsche IJssel. Hierin wordt voorgesteld om met bestrating een eenduidig beeld te creëren. Ook het consequent toepassen van één type verlichting, een herkenbare vormgeving van steigers in het doorgaande oeverpad en aanvullend meubilair, zoals recreatieve zitjes (de in het kader van het project ‘Hollandsche IJssel schoner en mooier’ ontwikkelde HIJ-zit), draagt bij aan de continuïteit en herkenbaarheid van de dijken.

Ook het toepassen van een eenduidig dijk-profiel levert een beter herkenbaar element op, of het nu gaat om de rand van de Krimpenerwaard of een dijk waar een zelling achter ligt. De voorgenomen dijkverbetering biedt goede kansen om het profiel van de dijk eenduidiger vorm te geven over grotere lengte. Daarbij speelt ook de afwezigheid van beeldversturende elementen een belangrijke rol. Om rust in het beeld op de dijk te verkrijgen moeten geparkeerde auto's, paaltjes en hekwerken boven aan het talud, wegversmallingen en dergelijke geweerd worden.

Pas wanneer er eenheid is, kunnen gericht uitzonderingen gemaakt worden, bijvoorbeeld een accentuering van de dorpskern Stolwijkersluis met klinkerbestrating van het gebiedseigen IJsselsteentje, in contrast met de asfaltverharding op de rest van de dijk. Uiteraard is er ter plaatse van de coupure voor de binnenstad ook sprake van een uitzondering van het continue karakter.

Oevers en water

Het water van de Hollandsche IJssel heeft, voor en na de Waaiersluis, twee verschillende uitstralingen. De beeldkwaliteit van het water wordt grotendeels bepaald door de oevers. De idyllische IJssel is landelijk en rustiek van karakter door onder meer de lage, groene oevers en de geringe waterbreedte. De levende IJssel is stoer en dynamisch door de veelal harde oevers, het brede water en de fluctuerende waterstand die vooral zichtbaar is bij de oevers.

De Hollandsche IJssel is een belangrijke ecologische verbindingzone. De oevers vormen daarbij potentiële locaties voor natuurontwikkeling in de vorm van bijvoorbeeld vooroevers, slikken en brede rietoevers. Vooroevers en slikken maken, met hun zoetwatergetij-vegetatie en plaatselijk droogvallende delen, het verschil tussen eb en vloed in de getijdenrivier zichtbaar. De idyllische IJssel is meer geschikt voor de ontwikkeling van zachte rietoevers.

De grote diversiteit aan oevers (damwanden, strakke dijken, slikken en rietoevers) dient behouden te blijven. Wel zijn richtlijnen, zoals in het Voorbeeldbestemmingsplan Hollandsche IJssel per functie worden gegeven, belangrijk voor een juiste stroomlijning in deze diversiteit. Meer zachte en natuurlijke oevers zijn gewenst, ook bij de levende IJssel. Damwanden mogen alleen voorkomen bij zellingen met watergerelateerde bedrijven. Zij vertegenwoordigen immers het karakter van de Hollandsche IJssel als werkrivier. Een harde kade past bij het historische stadsfront. Verbetering van de beeldkwaliteit van de oevers heeft direct zijn weerslag op de aantrekkingskracht van de Hollandsche IJssel bij Gouda voor de recreatievaart. Vaak echter, kunnen de oevers ruimtelijk niet los gezien worden van de functies die er huizen. Voor een verbetering van de beeldkwaliteit van de oevers is een integrale benadering van toekomstige ontwikkelingen (van functies) in het stroombed onontbeerlijk.

Beplanting

In hoofdzaak geldt dat het toepassen van een streekeigen beplanting, passend bij het rivierengebied, wenselijk is. Beplanting op de zellingen kan een cultureel karakter hebben, terwijl beplanting in de uiterwaarden een natuurlijker uitstraling moet hebben. Het gebruik van exoten is echter nergens in het stroombed wenselijk. De beplanting mag niet te dicht zijn om verschillende redenen:

- Visuele relatie vanaf de dijk met de rivier en vice versa;
- Behoud (en creëren) van de lange zichtlijnen over het stroombed heen;
- De zichtbaarheid van de dijken als herkenbaar element van de Hollandsche IJssel.

De Hollandsche IJssel, die de belangrijkste structuurdrager van het stroombed is, mag niet verstopt worden, maar dient zoveel mogelijk zichtbaar te zijn, om de eenheid in het gebied te vergroten. Hiermee moet niet alleen bij gebouwen, maar ook met beplanting worden rekening gehouden. Grote beplantingseenheden, in relatie tot de directe omgeving, zijn in het stroombed daarom ook niet wenselijk.

Een beperkt gebruik van opgaande beplanting in tuinen draagt bij aan het behoud van doorzichten.

In rivierenland is een open beplantingsstructuur wenselijk met streekeigen soorten als wilg, es, els en populier.

De zichtbare functie van gebouwen versterkt de identiteit van de zelling. Het gebruik van coniferen is echter minder gewenst, liever streekeigen soorten.

De kleine korrelgrootte van de lintbebouwing langs de Gouderakسدijk dient gewaarborgd te worden, waardoor zichtlijnen behouden blijven.

Bebouwing

Net als met beplanting, moet ook met bebouwing ook rekening gehouden worden met het behoud van doorzichten. Dat betekent dat bestaande bebouwing niet breder mag worden, zonder dat zichtlijnen worden toegevoegd. Nieuwe bebouwing moet een kleine korrel hebben, met ertussen doorzichten op het water, of moet haaks op de rivier worden georiënteerd (zie ook voorbeeld 2, woningbouw aan de Zuider IJsseldijk, in paragraaf 4.1). Omdat de Hollandsche IJssel zich ontwikkelt tot een rivier waar werken en beleven samen op gaan, is het belangrijk dat de aard en de functie van bebouwing, waaronder bedrijvigheid, herkenbaar is. Beplanting zorgt voor een verzachting van het beeld, maar heeft niet tot doel de bebouwing te verstoppen. Om het industriële karakter van de Hollandsche IJssel te kunnen ervaren, moeten juist de bedrijven ook zichtbaar zijn. Uiteraard is het daarbij van belang dat de gebouwen ook toonbaar zijn. De Welstandsnota biedt hiervoor het kader.

De Welstandsnota kent aan het plangebied hoofdzakelijk een regulier welstandsbeleid toe, waarin een tweedeling is gemaakt: de bebouwde zellingen zijn werkmilieu, de overige gebieden langs de Hollandsche IJssel (vooral in het oostelijk deel) zijn groengebied. Wat werkmilieu betreft, wordt in de Welstandsnota gesteld dat bedrijven op een goede manier ingepast moeten worden. Het gaat om het creëren van een fraai werkgebied, bijvoorbeeld in een parkachtige omgeving. De

bebouwing mag daarbij geen hinderlijke invloed op de omgeving hebben. Het kleurgebruik dient niet te fel zijn en ook reclames moeten beperkt blijven tot het bedrijventerrein zelf. Toetsing aan het Beeldkwaliteitplan voor de Hollandsche IJssel is noodzakelijk. Het regulier Welstandsbeleid voor groengebieden is niet nader omschreven in de Welstandsnota. Algemeen wordt daarom gesteld dat in deze groengebieden zeer terughoudend moet worden omgegaan met bebouwing en dat eventuele bebouwing een positieve bijdrage moet leveren aan de gewenste identiteit zoals beschreven in paragraaf 4.1, 'Ontwikkelingen per deelgebied' van de Gebiedsvisie Hollandsche IJssel bij Gouda.

Parkeren

De beeldkwaliteit van geparkeerde auto's is, zonder inpassingsmaatregelen, zeer laag. De dijk is, vanwege zijn doorgaande karakter, geen geschikte parkeerplaats. Oneigenlijk gebruik van de dijk dient te worden teruggedrongen. De parkeerbehoefte moet daarom niet op of aan de dijk worden gefaciliteerd, maar op de zelling. Hiertoe is een herinrichting van de buitenruimte rond sommige bedrijven noodzakelijk, of moet een parkeervoorziening op of onder een (bestaand) gebouw worden gemaakt. Deze ontwikkelingen kunnen vervolgens ook worden aangegrepen om een integrale verbetering van de beeldkwaliteit van bebouwing en terreinen en de relatie met de rivier tot stand te brengen.

Hoofdstuk 5

Ontwikkelingsstrategie

De essentie van de Ontwikkelingsstrategie is dat er strategische partners moeten worden gezocht voor deelprojecten. In nauwe samenwerking met deze partners kan gekomen worden tot uitvoering van projecten die een bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de visie. Het kan hierbij zowel gaan om lopende als om nieuwe projecten. Uitvoeringsprojecten kunnen op initiatief van de gemeente of andere partijen zijn.

Op korte termijn kan het project Hollandsche IJssel van de Provincie bijvoorbeeld een belangrijke strategische partner zijn. Dat geldt ook voor het Hoogheemraadschap van Rijnland die een cruciale strategische partner is, vanwege de voorgenomen versterking van de Schielands Hogezeedijk en de Goejanvervelledijk en de grote invloed daarvan op het stroombed van de Hollandsche IJssel. Voor andere projecten zullen andere partners belangrijk zijn.

In dit hoofdstuk wordt nader toegelicht welke insteek de gemeente Gouda heeft om tot implementatie van de Gebiedsvisie te komen. Dit vraagt een actieve opstelling van de gemeentelijke organisatie, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau.

Motiveren, sturen en toetsen

De Gebiedsvisie Hollandsche IJssel is de visie op de gewenste ontwikkeling van de Hollandsche IJssel in haar omgeving voor de komende circa 10 jaar. Het is een toetsingskader voor initiatieven uit de samenleving, maar ook een sturingsinstrument om de Goudse belangen goed te behartigen bij andere overheden. De gebiedsvisie is een inspiratiedocument, waarmee diverse partijen, zowel intern als extern, in de juiste richting gestuurd kunnen worden. Daarnaast is het ook een document waarmee synergie tussen partijen bewerkstelligd kan worden. Dit betekent dat er, juist ook nu de Gebiedsvisie er ligt, actief moet worden doorgewerkt aan dit onderwerp door het opstarten van deelprojecten.

Behouden betrokkenheid

Tijdens het gevolgde communicatieproces hebben zeer veel personen, uit zowel ambtelijke als andere organisaties, hun betrokkenheid bij de Hollandsche IJssel getoond. Misschien wel de belangrijkste succesfactor bij het uitvoeren van de Gebiedsvisie is het vasthouden en uitbreiden van die betrokkenheid. Om dit voor elkaar te krijgen moet er wel iets zijn om betrokken bij te blijven, dus het onderwerp Hollandsche IJssel moet voortdurend op de agenda blijven.

Allereerst kan begonnen worden met het nog breder bekend maken van de visie en de bedoelingen ervan. Te denken valt aan een jaarlijks terugkerende themadag Hollandsche IJssel. De gemeente is initiatiefnemer, maar gaandeweg zullen betrokken organisaties en bedrijven een grotere rol kunnen spelen bij de organisatie van het evenement. Daarnaast kan gedacht worden aan een prijsvraag voor ondernemers: ontwikkel een nieuwe economische drager voor de Hollandsche IJssel die een Gouds ikoon kan worden.

Intussen moet in samenwerking met betrokkenen gewerkt worden aan projecten die uitwerking en uitvoering geven aan de Gebiedsvisie. Om ervoor te zorgen dat er voortdurend goed nieuws is over de Hollandsche IJssel, is het belangrijk om in te zetten op enkele 'snelle successen' (ook wel 'quick-wins' genoemd) in de uitwerking van de visie. Achter de schermen vinden tegelijk voorbereidingen plaats voor langlopende projecten, zodat over enkele jaren ook meer complexe projecten (bijvoorbeeld qua financiering of tegenstrijdigheid van belangen) tot een goed einde gebracht kunnen worden.

Uitvoeringsprogramma

Voor de implementatie van de Gebiedsvisie is een uitvoerings-programma wenselijk. Het Uitvoeringsprogramma is een lijst van projecten die moeten worden aangepakt om de visie te verwezenlijken. Aangegeven kan worden welke projecten essentieel zijn en welke ondersteunend, welke projecten een hoge slagingskans hebben en op welke termijn projecten aan de orde zouden moeten komen. Ook kan hierbij worden aangegeven wat de rol van de gemeente in een project is en welke strategische partners erbij betrokken kunnen worden. Het Uitvoeringsprogramma zou bij voorkeur elk jaar aangepast moeten worden aan de actuele situatie. Het wordt daardoor een dynamisch document, dat er mede voor zorgt dat de Gebiedsvisie onder de aandacht blijft.

5.1 De gemeente en de Gebiedsvisie

De gemeente kan, met de Gebiedsvisie in de hand, diverse rollen vervullen:

1. Duidelijkheid bieden;
2. Het goede voorbeeld geven;
3. Inbrengen visie in plannen andere overheden;
4. Samenwerking initiëren;
5. Motiveren en aanspreken partijen op hun verantwoordelijkheid;
6. Toetsen initiatieven en aanvullende eisen stellen;
7. Houden van overzicht / bewaken samenhang;

1. Duidelijkheid bieden

De Gebiedsvisie is het kader dat aan alle betrokkenen duidelijkheid over de toekomst verschaft. Juist voor het stimuleren van particuliere initiatiefnemers zijn duidelijkheid en continuïteit van het beleid noodzakelijk.

2. Het goede voorbeeld geven

De gemeente moet het goede voorbeeld geven als het gaat om concretisering en uitvoering van de Gebiedsvisie. Dit kan op twee sporen:

- Maatregelen, ideeën en beeldkwaliteitsrichtlijnen uit de visie opnemen in reguliere gemeentelijke projecten;
- Projecten starten die bijdragen aan verwezenlijking van de visie, te beginnen met projecten die gerealiseerd kunnen worden op gronden die in bezit zijn van de gemeente Gouda (snelle successen mogelijk!).

Voor beide sporen geldt het aandachtspunt dat er ook geld beschikbaar moet zijn of komen voor de uitvoering.

3. Actief inbrengen visie in plannen andere overheden

Het is belangrijk om niet af te wachten wat anderen voor je bedenken, maar om met de Gebiedsvisie in de hand uit te dragen welke waarden belangrijk zijn voor Gouda en welke ontwikkelingen wel en welke juist niet wenselijk zijn. Gouda moet daarom actief participeren in de visievorming van grote projecten die van andere overheden op de gemeente afkomen. Ingrijpende ontwikkelingen als de N207-ZWR, tweede sluiscolk en vooral de dijkverzwaring moeten door de gemeente zodanig beïnvloed worden dat ze een bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de visie.

4. Samenwerking initiëren

Tijdens het planproces van de Gebiedsvisie Hollandsche IJssel is al een aanzet gedaan voor samenwerking met diverse belanghebbende partijen. De hier gelegde contacten kunnen door de gemeente projectgewijs worden verdiept tot samenwerkingsverbanden. Gezocht wordt naar ontwikkelingen waarin de doelen uit de Gebiedsvisie en wensen van andere partijen gecombineerd kunnen worden.

5. Motiveren en aanspreken partijen op verantwoordelijkheid

Van de bedrijven langs de rivier wordt gevraagd vanwege hun ligging t.o.v. de Binnenstad, dat zij de komende jaren extra aandacht gaan besteden aan de aankleding en uitstraling van de bedrijfsgebouwen en de bedrijfsterreinen. Doordat in de Gebiedsvisie duidelijkheid wordt geboden over de te verwachten ontwikkelingen, zal dit document inspirerend kunnen werken voor andere partijen. De voorbeelden in hoofdstuk 4 dragen daar ook aan bij. Een heel belangrijk onderwerp bij de maatschappelijke verantwoordelijkheid is de beeldkwaliteit.

6. Toetsen van initiatieven en stellen van inpassingseisen

Op het moment dat de Gebiedsvisie als toetsingskader wordt ingezet, dus wanneer een initiatiefnemer een ontwikkeling voorstelt, dan kan de gemeente het 'voor wat – hoort wat' - principe toepassen. Dit houdt in dat de gemeente niet alleen toetst of een initiatief binnen de Gebiedsvisie past, maar ook voorwaarden stelt aan een ontwikkeling, zodat deze (beter) past binnen de visie en ten goede komt aan het algemeen nut. Dit zullen vaak inpassingseisen zijn of eisen aan de beeldkwaliteit van panden en buitenruimte. Paragraaf 4.3, 'Beeldkwaliteit' is hierbij behulpzaam. Daarnaast vormt de Gebiedsvisie een onderlegger voor bestemmingsplannen en kan als zodanig in de toelichting hiervan worden opgenomen. Indien passend binnen de visie, kan mogelijkerwijs een ontwikkeling worden toegestaan die niet past binnen het vigerend bestemmingsplan, maar waaraan extra randvoorwaarden van algemeen belang gekoppeld worden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het aanleggen en onderhouden van een openbaar pad op de oever van de IJssel (deel uitmakend van een doorgaande route) als tegenprestatie voor ontwikkelingsruimte op een zelling. Ook kan van de Gebiedsvisie gebruik gemaakt worden om art. 19 WRO-procedures ruimtelijk te onderbouwen.

De gemeente stelt bij ontwikkelingen zoals wandelpaden, dijkovergangen en dergelijke voor om het betreffende Hoogheemraadschap in een vroeg stadium te betrekken. Hierdoor kunnen problemen in de vergunningsverleningsfase voorkomen worden.

7. Overzicht en samenhang bewaken

Wanneer diverse projecten worden opgepakt die voortkomen uit de Gebiedsvisie, geven zij daar gezamenlijk uitvoering aan. Het is belangrijk dat de samenhang tussen de projecten goed wordt bewaakt, juist omdat de Hollandsche IJssel momenteel niet uitblinkt in samenhang. Om dit overzicht te bewaren is het raadzaam om een gebiedscoördinator Hollandsche IJssel aan te stellen. De functie zou verder onder meer moeten inhouden:

- Het breed uitdragen van de visie (onder meer informeren (nieuwe) collega's over de visie, toelichten Gebiedsvisie bij specifieke doelgroepen, opstellen publieksfolder samenvatting Gebiedsvisie, organiseren jaarlijkse themadag Hollandsche IJssel);
- Het inbrengen van het Goudse standpunt bij ontwikkelingen van andere overheden, zoals dijkverzwaring;
- Het samenbrengen (en samenhouden) van belanghebbende partijen;

- Het motiveren / enthousiasmeren van betrokkenen;
- Het aanboren van diverse financieringsbronnen, zoals het zoeken en aanvragen van subsidies en het aangaan van strategische allianties;
- De afstemming tussen deelprojecten binnen het kader van de samenhangende visie.

Door diverse strategische partners is de wens geuit om meer gemeentelijke coördinatie. Dit betreft tenminste de volgende onderwerpen:

1. Dijkversterking
2. Wijkontwikkeling
3. Benutten project Hollandsche IJssel (gedurende looptijd)

De Gebiedsvisie Hollandsche IJssel is niet alleen een visie van de gemeente Gouda, maar wordt steeds meer een visie van alle betrokken partijen. Laten we gezamenlijk werken aan een vitale toekomst van de Hollandsche IJssel met kwaliteiten voor alle Gouwenaren.

Bijlage

Overzicht projectteam- en klankbordgroepleden

Projectteam Gebiedsvisie

Gemeente Gouda, afdeling gebiedsontwikkeling: Dhr. P. Schraven (projectleider)
Dhr. M. Kemp
Dhr. H. Driest

Brons en partners Landschapsarchitecten bv: Dhr. R. Brons
Mw. M. Visser
Dhr. T. Hengstmengel

Ambtelijke klankbordgroep

In de ambtelijke klankbordgroep zaten vertegenwoordigers van:

- Gemeente Gouda
- Project Hollandsche IJssel
- Provincie Zuid-Holland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
- Rijkswaterstaat, Directie Zuid Holland

Agenda-lid waren:

- Gemeente Vlist
- Gemeente Ouderkerk

Maatschappelijke klankbordgroep

In de maatschappelijke klankbordgroep zaten vertegenwoordigers van:

- Wijkteam Goverwelle
- Wijkteam Korte Akkeren
- Stichting Buurtschap Stolwijkersluis
- Platform Binnenstad en haar randen
- Beraad Stadrand Gouda-Krimpenerwaard (BSGK)
- Historische vereniging Die Goude/ Gouds Watergilde
- Museumhaven Gouda
- Stichting tot Behoud, Restauratie & Exploitatie Stolwijkersluis
- Werkgroep Gouda Krimpenerwaard
- Woningcorporatie Woonpartners Midden-Holland
- Woningcorporatie Mozaiëkwonen
- Begraafplaats Yarden-IJsselhof
- Uniqema Nederland bv
- Compaxo bv Gouda
- Asfaltcentrale Gouda/ Koudasfalt bv/ Versluijs en Zoon bv
- Wijngo Holland bv
- Raad voor Handel, Industrie en Dienstverlening

Verder waren de volgende organisaties ook uitgenodigd om deel te nemen in de maatschappelijke klankbordgroep:

- Wijkteam Binnenstad
- Wijkteam Gouda-Oost
- Wijkteam Kort Haarlem
- Initiatiefgroep Raambuurt
- SW-bedrijf Promen
- TenneT TSO bv
- Archeologische vereniging Golda
- gouds regionaal Architectuur platform (grAp)

Overzicht geraadpleegde bronnen

Aan de Hollandse IJssel, een visie op bebouwing van een zelling (Zuider IJsseldijk)

De MYJ en Carin Jannink i.o.v. gemeente Gouda, Provincie Zuid-Holland, Projectteam Hollandsche IJssel, september 2006

Beeldkwaliteitplan voor de Hollandsche IJssel

Bureau Alle Hosper i.o.v. Stuurgroep Hollandsche IJssel, mei 1998

Beleidsvisie recreatie toervaart Nederland, BRTN 2000

Stichting Recreatietoervaart Nederland, juli 2000

Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, Regio Krimpenerwaard en Gouwestreek, Kaartenrapportage

Provincie Zuid-Holland, januari 2003

De uitdaging van Gouda, verslag van de week van de Binnenstad

Diverse schrijvers, 2006

Goejanverwelledijk, Plan van aanpak t.b.v. traject Gouda, definitieve versie

Hoogheemraadschap van Rijnland, januari 2007

Gouda fietst beter door! Beleidsplan voor fietsverkeer

Gemeente Gouda, maart 2007

Gouda Waterproof

Gemeente Gouda, juni 2005

Groenstructuurplan 2007-2015, Groen binnen grenzen (concept)

De Groene Ruimte bv i.s.m. gemeente Gouda, november 2006

Herontwikkeling Jan Verswollezone, nota van uitgangspunten (concept)

Gemeente Gouda m.m.v. Laagland advies, april 2007

Integraal ontwikkelingsperspectief 'Hollandse IJssel meer dan water'

Diverse gemeenten, provincies, Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden, juni 2005

Integraal Ontwikkelingsperspectief N207- Zuidwestelijke Randweg (Inventarisatie en analyse, Schetsontwerp, Schetsontwerp-plus)

Brons en partners landschapsarchitecten i.o.v. Provincie Zuid-Holland, juni 2006

Krimpenerwaard: ontwikkel het geheel, Cultuurhistorie en natuurontwikkeling in uitvoering

DHV Adviesgroep Water, Natuur en Ruimte i.o.v. Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, januari 2005

Landschapsplan Gouda-oost (definitief concept)

Ingenieursbureau Den Haag i.o.v. gemeente Gouda Bureau Wijkontwikkeling, mei 2006

Legger Primaire Waterkeringen Gouda

Hoogheemraadschap van Rijnland, 2002

Masterplan Fluwelensingel

OD 205 / Laagland Advies i.o.v. Gemeente Gouda, oktober 2005

Masterplan Stolwijkersluis

Wageningen Universiteit i.s.m. Bureau Groot Denken, Dienst Landelijk Gebied

Mobiliteitsvisie Gouda 2007 – 2020

Gemeente Gouda, dienst beleidsvorming, afdeling leefomgeving, april 2007

Natuurgebiedsplan Veenweiden-Midden Zuidplas

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, september 2005

Nota Belvédère, beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting

Diverse ministeries, juli 1999

Nota Bouwbeleid Waterkeringen

Hoogheemraadschap van Schieland, 2004

Nota cultuurhistorie

Gemeente Gouda, april 2004

Nota Hoogbouw, hoe hoger het bouwwerk hoe mooier het moet zijn

Gemeente Gouda, april 2005

Ontwerp Structuurschets Hollandsche IJssel

(RBOI i.o.v. Projectteam Hollandsche IJssel, 1994)

Ontwikkelingsvisie Sluiseiland (concept)

Brons en partners landschapsarchitecten i.o.v. gemeente Gouda, september 2006

Parkeerbeleidsplan 2005 – 2015

Gemeente Gouda, juli 2000

Projectprogramma cultureel en haven kwartier 2004-2014

Gemeente Gouda, november 2004

Reurba-stadsrandzone Gouda, Een studie naar ruimtelijke veranderingen in het hart van de regio Midden-Holland

H+N+S i.o.v. gemeente Gouda en Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Midden-Holland, juli 2001

Ruimtelijke Structuurvisie Gouda 2005-2030

Bureau Nieuwe Gracht, i.o.v. gemeente Gouda, januari 2006

Slotadvies Strategiegroep Veenweidepact, Herbegrenzing natuur en landbouw Krimpenerwaard

Strategiegroep Veenweidepact Krimpenerwaard, oktober 2006

Stadsrand Gouda-Krimpenerwaard

Werkgroep Gouda Krimpenerwaard, juli 1999

Stedenbouwkundige visie voor Gouda Binnenstad en haar randen

deel 1: Visie op hoofdlijnen, deel 2: Beeldkwaliteitplan

OD 205 i.o.v. gemeente Gouda, maart 2004 / juni 2005

Strategienota Waterbeheerplan

Hoogheemraadschap van Rijnland

Streekplan Zuid-Holland Oost

Provincie Zuid-Holland, 12 november 2003

Structuurvisie Gouda-oost, Wijkontwikkeling gastvrij Gouda-oost

Gemeente Gouda i.s.m. Woonpartners, Het Volksbelang, Ter Gouw, april 2004

Structuurvisie Korte Akkeren, wijkontwikkeling Korte Akkeren karaktervol

Gemeente Gouda i.s.m. Woonpartners, Het Volksbelang, Ter Gouw, april 2004

Toeristisch/ recreatief marktplan Hollandsche IJssel

Projectteam Hollandsche IJssel, juni 1997

Veenweidepact Krimpenerwaard

Provincie Zuid-Holland, gemeenten Ouderkerk, Schoonhoven, Vlist, Bergambacht en Nederlek, Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard, Natuur- en Recreatieschap Krimpenerwaard, LTO-Noord (afdeling Krimpenerwaard), Natuur- en Vogelwerkgroep de Krimpenerwaard, Agrarische Jongeren Krimpenerwaard, Stichting Bodembeheer Krimpenerwaard, Stichting Zuid-Hollands Landschap en Stichting Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer "Weidehof Krimpenerwaard", 22 december 2005

Voorbeeldbestemmingsplan Hollandsche IJsseloevers

RBOI i.o.v. Stuurgroep Hollandsche IJssel, augustus 2001

Waterplan Gouda

Witteveen +Bos i.o.v. gemeente Gouda, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Waterschap Wilck en Wiericke, mei 2003

Welstandsnota

Gemeente Gouda, juni/ november 2004

Werkgroep Gouda – Krimpenerwaard

Allerlei materiaal verzameld door Hans Du Pré, waaronder:

- Negen toekomstvisies op de IJsseloevers, resultaat van prijsvraag door Initiatiefgroep Gouda Havenstad, 1988
- Gouda... Havenstad? Studie naar het herstel van de relatie Hollandsche IJssel – Gouda, Initiatiefgroep Gouda Havenstad, juni 1987

